

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 25
Birželio - June 19, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

15 Izraelio karo lėktuvų bombom puolė Irako Osirata vietovė Prancūzijos ir Italijos statydinamą atominį reaktorių, kuris šių metų pabaigą būtų galėjęs pradėti gaminti atominės bombos, ir jį sugriovė. Irakas tuoj pat pareikalavo sušaukti Arabų lygos valstybių konferenciją ir Jungtinių Tautų saugumo tarybos posėdį šiam įvykiui apsvastyti. Šis Izraelio veiksmas tuoj pat buvo pasmerktas visų didžiųjų valstybių, o JAV prezidentas Reagan paprašė kongresą nuspręsti, ar Izraelis nebus pažeidęs su JAV padaryto susitarimo, neleidžiančio jam naudoti iš JAV gautų ginklų puolamiesiems veiksmams. Reaktoriui pulti Izraelis panaudojo iš JAV gautus karo lėktuvus.

Izraelio min. pirmininkas Menachem Begin, nepaisydamas aštrios kritikos dėl Irako reaktoriaus sunaikinimo, karštai gynė Izraelio teisę sužlugdyti jo priešų pastangas, gaminant masinio sunaikinimo ginklus.

Lenkijos krizė vėl paastrėjo. Sov. S-gos vyriausybė griežtiau laišku įspėjo Lenkijos komunistų partijos centro komitetą susitvarkyti su besireiškiančiu kontrrevoliuciniu sąjūdžiu, nes Sov. S-ga ir jos satelitai negalį Lenkijai leisti nukrypti nuo socialistinės linijos.

Lenkijos komunistų partijos galva Stanislaw Kania, siekdamas apsidrausti nuo Sov. S-gos, jos satelitų ir Lenkijos komunistų partijos dogmatikų kritikos, savo kalboj partijos centro komitetui pripažino, kad Lenkijos socializmas ir nepriklausomybė atsidūrė dideliame pavojau, jei partija nesiims jokių žygių prieš kontrrevoliucionierius.

Prancūzijos prezidentas Francois Mitterand pareiškė, kad Europoj turi būti pasiektas karinių jėgų balansas; kritikavo Sov. S-gos SS-20 raketų išdėstymą Europoj ir patikino Izraelį, kad Prancūzija liks jo draugu, bet ragino jį pripažinti ir palestiniečiams teisę turėti savo valstybę.

Egipto prezidentas Anwar el-Sadat, susitikęs su Izraelio min. pirmininku Begin, stengėsi jį paveikti nepuldinėti palestiniečių bazių Libane ir duoti prez. Regano įgaliojimą Philip C. Habib pakankamai laiko krizei tarp Izraelio ir Sirijos išspręsti.

JAV ir Sov. S-ga pradėjo žemo rango pareigūnų parengiamuosius pasitarimus dėl raketų skaičiaus sumažinimo Europoj.

JAV kartu su kitom valstybėm stengsis padidinti Karibų jūros valstybėm teikiamą ūkinę ir karinę paramą, kad jos galėtų apsiginti nuo skurdo ir būtų pajėgios pasipriešinti Sov. S-gos ar Kubos kišimuisi į jų vidaus reikalus.

Meksikos prezidentas Jose Lopez Portillo, lankydamasis JAV, tarėsi su prezidentu Reaganu dėl ūkinės pagalbos teikimo Karibų jūros ir centrinės Amerikos valstybėm, nelegalių imigrantų iš Meksikos teisinės būklės ir prekybinių reikalų tvarkymo. Be to, prez. Reagan pažadėjo dalyvauti Meksikos globojamoji šiaurės-pietų konferencijoje, kurioje Sov. S-ga atsisakė dalyvauti, o Kuba nebus kviečiama.

Lenkijos vyriausybė paleido iš kalėjimo iki teismo keturis politinius kalinius, dėl kurių paleidimo keli nepriklausomos darbininkų unijos nariai buvo paskelbę bado streiką.

SKUODŽIO, IEŠMANTO IR PEČELIŪNO TEISMAS

Iš Lietuvos K. B. Kronikos Nr. 46

(Tąsa iš praėito numerio)

Teisminis tardymas

Perskaitomos teisiųjų charakteristikos. G. Iešmantas ir P. Pečeliūnas charakterizuojami kaip neaktyvūs visuomeninėje veikloje. Doc. Skuodis buvęs aktyvus visuomenininkas.

Pirmasis apklausias G. Iešmantas. Jam pateikiami klausimai apie kiekvieno straipsnio parašymo aplinkybes. Kaltinamasis paaiškino, kad eilėraščius rašęs nuo 17 metų. Jų yra daugiau nei 1100, — keli rinkiniai. Teorines studijas rašo nuo 1977 metų, dalis jų rašyta 1978-1979 m.

— Kam perduodate kūrinį?

— Apie tai nesakysiu, — tvirtai atsako teisiams.

— Iš ko gaudavote nelegalius leidinius?

— Apie tai neatsakysiu.

Teisėjas primena, kad balandžio 1 d. Iešmantas prisipažinęs, kad davęs straipsnius leidėjams, dar vėliau — "Perspektyvų" redakcijai. Čia Iešmantas perskaito pareiškimą, kad parengtinio tardymo metu diduma užprotokoluotų dalykų — tai tardytojų Urbono ir Kadžio fantazijos vaisius: čia daug kas iškraipyta, pakeista išstos pastraipos, sakiniai. Todėl Iešman-

tas atsikako parengtinio tardymo protokolų, kaip kaltinamosios medžiagos, ir atmeta ten užprotokuluotus parodymus.

— Kodėl rašote, kad Lietuvoje tarybinė valdžia faktiškai yra fašistinė?

— "Inostranaja literatūra" buvo diskusija apie demokratinę laisvę. Ten vienas tarybinis mokslininkas tvirtina, kad, kur yra pažeidžiamos demokratinės laisvės, ten yra fašizmas.

— Iš kur ėmėte medžiagą kūrybai?

— Poezijai medžiaga — gyvenimas, teorinių veikalų — tarybinė spauda.

— Kaip suprantate spaudos laisvę?

— Jos nėra, greitai nenumatoma, ir apie tai kalbėti neverta.

Seka keletas Iešmanto politines pažiūras provokuojančių klausimų. Ir vėl:

— Kodėl parašėte "Frubikoną"?

— Mintis, susiformavusias poetinėje kūryboje, panorau išdėstyti teorinėje studijoje.

Vėl eilė klausimų: kam pervadėte literatūrą, kada ir kaip, kokių tikslų? Į tuos klausimus Iešmantas neatsakinėjo. Atsakydavo tik į tuos klausimus, kurie lietė jo autorystę ir įsitikinimus. Pasirašydavo slapyvardžiais, kaip ir XIX a. poetai, saugo-

damas arešto. Prisipažino, kad retkarčiais klausydavosi užsienio radijo laidų, — betgi tai nedraudžiama.

Doc. V. Skuodžio teisminis tardymas prasidėjo pasiūlymu papasakoti apie savo darbą 10 metų laikotarpyje. Jis buvo klausiamas, kur dirbo iki Vilniaus universiteto, kokiose pareigose, koks disertacijos pavadinimas, kada apgynė, kaip pateko į Vilniaus universitetą, kokias pareigas ėjo, kokie visuomeniniai įsipareigojimai. Docentas į šiuos klausimus atsakinėjo, pažymėdamas, kad turėjo labai daug visuomeninių įsipareigojimų, faktiškai dirbo antrą darbą be atlyginimo. Domėjosi literatūra, istorija ir religijos klausimais.

— Kodėl darbas, kurio rankraštis paimtas XI.24 d. kratos metu, pavadintas "Dvasinis genocidas Lietuvoje"?

— Buvo ir kitų variantų, tačiau šis geriausiai tiko pagal turinį.

Atsakinėti į klausimus apie kitus savo rankraščius doc. V. Skuodis kategoriškai atsisakė. Priminė, kad parengtiniame tardyme į užduotus 668 klausimus teatsakė tik 20 procentų; šios taktikos laikysis ir teismo tardymo metu. Skuodis pareiškė, kad nepagarbiai kalbėti apie nelegalią spaudą yra amoralu.

(Bus daugiau)

New Yorko sportininkai Baltimorėj: vyrų, berniukų A, B ir C klasių krepšininkai, mergaičių A ir B klasių tinklininkės. Nuotr. A. Jankausko

SĄMYŠIS DĖL TERORIZMO

Paskutiniu metu prezidentas Reagan ir valstybės sekretorius Haig ne kartą apkaltino Sovietų Sąjungą globojant ir mokant teroristais, bet konkrečių faktų tam įrodyti nepateikė. Žvalgybos įstaigom buvo pavesta paruošti tuo reikalu faktais pagrįstą pranešimą, bet ir vėliau mažai kas paaiškėjo.

1976 m. CIA paskelbtas pranešimas patvirtino, kad Sov. S-ga remia palestiniečius teroristus nuo 1969, ir pateikė įrodymų, kad sovietai palaiko santykius su Vakarų Europos teroristais, o Varšuvos pakto valstybės — su V. Vokietijoje išgarsėjusia Baader-Meinhof teroristų grupe ir Airijos respublikos armijos teroristine atplaiša. Pranešimas taip pat teigė, kad Sov. S-ga apmokydavo Trečiojo pasaulio revoliucininkus ir juos indoktrinuodavo. Žymiausias jų buvo 1975 pagrobęs aliejų eksportuojančių valstybių 11 ministerių

Vienoj ir vadinęsis Carlos vardu. Yra daug įrodymų, kad palestiniečiai atvyksta į Sov. S-gą, kur jie būna ne tik indoktrinuojami, bet ir apmokomi, kaip daryti bombas. Izraelio pa-

PREZ. REAGANO POLITIKOS PLANAI

Iki šiol prez. Reagano politika buvo grindžiama sąjungininkų sutarimu pasipriešinti sovietų ekspansijai, bet ne vieni sovietai sudaro kliūtis jai pasiekti. Nelaukti Prancūzijos prezidento rinkimų rezultatai, didėjantis įtempimas Art. Rytuose ir šiai politikai nepriitarijį vairūs kongreso komitetai sudaro tik mažą tokių kliūčių dalį.

Dėl Prancūzijos prezidento yra nemaža susirūpinimo, kad jis gali į vyriausybę pasikviesti ir komunistus, nes priešrinkimi-

gauti palestiniečiai teroristai ne kartą prie to prisipažino, ir Sov. S-ga nesistengia to slėpti.

Bet tuo tarpu yra sunku įrodyti, kad Carlos veikia pagal KCB instrukcijas, arba kad sovietai galėtų įtikinti Libijos prezidentą Quaddafi atsikvisti terorizmo.

nė agitacijos komunistai buvo raginami balsuoti už jį. Suprantama, kad, išleisus ir vyriausybę komunistus, santykiavimas su Prancūzija pasidarytų sunkus.

Nemažą susirūpinimą sudaro ir įtempti santykiai tarp Izraelio ir Sirijos dėl pastarosios raketų išdėstymo Libane. Kilęs tarp jų karas sužlugdytų valstybės departamento viltis sudaryti ten strateginį sutarimą prieš sovietus.

JAV administracija taip pat susirūpinusi, kad Namibijoj gali

POP. LEONO XIII ENCIKLIKA IR REFORMA LIETUVOJE

Minint popiežiaus Leono XIII didžiosios socialinės enciklikos Rerum Novarum paskelbimo 90-ąsias metines, naudinga prisiminti, kiek jo socialinis mokslas turėjo įtakos Lietuvoj.

Jau XIX amžių Lietuvos vyskupai, kaip Valančius ir Baranuskas, kunigai, kaip Strazdelis, Jucevičius, Vienažindys ir katalikai pasauliečiai, kaip Dionizas Poška ir Simanas Daukantas, ugdė lietuvių tautos sąmonę krikščioniško teisingumo, lygybės ir brolybės idėjas. Kai kurie kunigai, kaip Mackevičius, Cepavičius, Norėika, vadovavo net Lietuvos žmonių sukilimam, siekusiems teisingo žemės padalinimo ir politinės laisvės.

Vėliau krikščioniškojo teisingumo, lygybės ir brolybės idėjas skleidė katalikiški laikraščiai, kaip Žemaičių ir Lietuvos Apžvalga ir Tėvynės Sargas.

Vyskupo Motiejaus Valančiaus įtaka buvo tokia didelė, kad jį galima drąsiai statyti šalia didžiojo vokiečių vyskupo Ketteleiro, kuris yra parengęs kelią 1891 pasirodžiusiai popiežiaus Leono XIII socialinei enciklikai Rerum Novarum.

Daugumai Lietuvos kunigų ir katalikų pasauliečių socialinis Leono XIII mokslas XIX šimtmečio pabaigą nebuvo jokia staigmena. Jie jį sutiko su dideliu entuziazmu ir ieškojo galimybių realizuoti. Leono XIII enciklikų įtakoj Lietuvos katalikai šviesuoliai pradėjo organizuoti ir planuoti socialines reformas ilgus metų priespaudos ir sulenkėjusių dvarininkų nuolintoj Lietuvoj.

Didžiausia iš tų reformų, be

abejo, buvo Lietuvos žemės reforma, kurios įstatymą nepriklausomos Lietuvos seimas priėmė 1922 metais.

Pagal tą įstatymą arti šimto tūkstančių Lietuvos žemdirbių — bežemių ir mažžemių — buvo aprūpinti žemės sklypais. Socialiniu atžvilgiu tai buvo didelis laimėjimas. Lietuvis žemdirbys šios reformos pasekmę pajuto savos lietuviškos žemės šeimnininkas, buvo pašalinta aštoriausia nelygybė, ir liaudžiai sudarytos sąlygos siekti socialinės ir ūkinės pažangos.

Ši socialinė žemės reforma turėjo lemti reikšmės taip pat ir Lietuvos ūkinei, kultūrinei bei politinei pažangai.

Žymusis lietuvių valstybininkas dr. Leonas Bistras apie šią Lietuvos žemės reformą taip rašė:

"Žemės reformos įstatymo paskelbimas buvo labai reikšmingas Lietuvos valstybei. Paliekant nuošaly šio įstatymo kurias technines ydas bei jo įgyvendinimo metoduose vieną kitą netobulumą, galima tvirtinti, kad šiuo aktu buvo pašalinta aštri socialinė neteisybė žemės valdymo srityje, sustiprintas lietuvių tautinis savistovumas ir padėtas pagrindas politinei nepriklausomybei. Be tos žemės reformos būtų buvęs neįmanomas mūsų tautinės sąmonės toks griežtas ir greitas atsipalaidavimas nuo svetimos kultūros ir priešingo valstybininko įtakos... Be šios žemės reformos, kuri pašalino žemės valdyme įsigalėjusių neteisybę, būtų buvę negalima sukurti tautoje vieningumo dvasią..."

PABALTIO IR UKRAINOS KOMITETAS JAV ATSTOVŲ RŪMUOSE

Kongresmano Charles F. Dougherty (resp. — Philadelphia, Pa.) rūpesčiu JAV atstovų rūmuose yra įsteigtas neformalus komitetas (ad hoc committee) rūpintis Pabaltijo valstybių ir Ukrainos klausimais. Į šį komitetą sutikę įsijungti JAV atstovų rūmų nariai pasižada domėtis minimų valstybių klausimais ir, reikalui iškilus, nedelsiant stipriai reaguoti. Jei anksčiau, krizei iškilus, lietuvių ir ukrainiečių organizacijos privaletgi kontaktuoti šimtus kongresmanų, kad išgautų reakciją, tai, komitetui įsisteigus, teks kontaktuoti šio komiteto kopiramininkus kongr. Dougherty ir kongr. Brian J. Donnelly (dem.-Mass.). Šie, nelaukdami mūsų laišku atplėdžio, skubiai pradės akciją komiteto narių tarpe. Minimo komiteto idėja gimė Philadelphiaj, kongresmanui Dougherty artimai bendradarbiaujant su JAV LB visuomeninių reikalų tarybos, Amerikos

Lietuvių Jaunimo Sąjungos centro valdybos ir Philadelphiaj veikiančios Ukrainiečių žmogaus teisėm ginti organizacijos pareigūnais. Šių organizacijų pareigūnai asmeniškai stipriai rėmė kongr. Dougherty išrinkimą ir visokeriopai jam gelbėjo.

Tenka pastebėti, kad panašių neformalių komitetų mintis nėra nauja. JAV kongrese esama komiteto (dar vadinamą "caucus" vardu) rūpintis airių, žydų, juodųjų, ūkininkų, darbo unijų ir kitais klausimais.

Dabartiniu metu į komitetą yra sutikę įsijungti šie JAV atstovų rūmų nariai: B.J. Donnelly (Mass.), C.F. Dougherty (Pa.), F. Annunzio (Ill.), H. J. Hyde (Ill.), J.J. Florio (N.J.), E. V. Atkinson (Pa.), R. L. Ottinger (N.Y.), J.P. Addabbo (N.Y.), D. Bailey (Pa.), N. Mavroules (Mass.), C.H. Smith (N.J.), G. A. Ferraro (N.Y.), W. Carney (N.Y.), T. Roth (Wisc.), E. J. Derwinski (Ill.), L. Coughlin (Pa.).

Šiomis dienomis JAV LB visuomeninių reikalų taryba kreipėsi į kitus 70 kongresmanų ir pakvietė juos įsijungti į komitetą. Komiteto branduolio pasitarime dalyvauti buvo pakviesti ir pabaltiečių bei ukrainiečių centrinių organizacijų atstovai.

Yra tekę sulaukti užklausimų, kodėl į komiteto tikslus buvę įtraukti ukrainiečių reikalai. Ar tikslinga yra jungti reikalus, liečiančius 22 metus nepriklausomybe besidžiaugusias Pabaltijo valstybes, su Ukraina, vos kelis mėnesius po pirmojo pasaulinio karo gyvavusia kaip laisva valstybė? Šiuo atveju LB darbuotojams šis motyvas neatrodė pakankamai rimtas, kad išeitume prieš kongr. Dougherty ir kongr. Donnelly siūlomą pabaltiečių-ukrainiečių koaliciją. Pagaliau lietuvių ir ukrainiečių santykiai visada yra buvę korektiški, konfliktų dėl istorinių sienų nėra, o kai kurių kaimyninių valstybių atžvilgiu tiek lietuviams, tiek ukrainiečiams gresia tas pats pavojus.

PLB VALDYBOS DARBAI IR PLANAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos posėdis įvyko birželio 4 Jaunimo Centre Chicagoje. Jame dalyvavo pirm. Vytautas Kamantas, valdybos nariai A. Juodvalkis, V. Kleiza, D. Kojelytė, S. Kuprys, kun. A. Saulaitis ir Z. Žiupsnys, reikalų vedėjai S. Girmius ir D. Korzonienė ir PLB visuomeninių reikalų tarybos reikalų vedėja Il. Laucienė. Buvo aptarta eilė reikalų.

Dėl mokslo ir darbo sąlygų D. Kojelytė ir S. Girmius prašė būti atleidžiami iš Pasaulio Lietuvos administravimo. Valdyba jiems nuoširdžiai padėkojo už įdėtą darbą. Administravimą yra sutikę perimti Baniūtė ir Romas Kronai; jiems talkins Vanda Alekniene. PLB valdyba taip pat išreiškė gilią padėką Pasaulio Lietuvos bendradarbiui Australijoje Ignui Aleknai, kuris dėl sveikatos talkinti daugiau nebegalės. Jo dėka Australijoje yra daugiau PL skaitytojų negu bet kur kitur pasauly, išskyrus JAV-es. Buvo apsvaistytas ir naujo išdininko pakvietimo reikalas. Valdyba aptarė kelis kandidatus; V. Kamantas ir V. Kleiza šiuo reikalu rūpinsis toliau.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba raštu įteikė V pasaulio lietuvių jaunimo kongreso nuostatus, kuriuos valdyba

patvirtino. Įteikė ir sąrašą siūlomų kandidatų į PLJK pirmininkus; valdyba sąrašą papildė vienu asmeniu, patvirtino ir grąžino PLJS valdybai galutiniam sprendimui.

Gintė Damušytė, dirbanti su kun. K. Pugevičium Lietuvos Informacijos Centre New Yorke, išvyksta dviem mėnesiam į Angliją dirbti Keston College. Ten ji rinks ir teiks medžiagą apie persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje. Jos kelionės išlaidas padengs PLB ir PLJS; ten jos išlaikymu rūpinsis Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga.

Il. Laucienė ir D. Korzonienė pranešė, kad PLB visuomeninių reikalų tarybos leidinių serija yra sulaukusi plačios para-

mos iš lietuvių visuomenės. Labai daug gauta prenumeratų bei aukų.

PLB valdybos atstovai New Yorko politinėje konferencijoje — V. Kamantas ir S. Kuprys. Į Europą keliauja kun. A. Saulaitis. Jis lankysis Vokietijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje, talkins jaunimo stovyklom bei bendrai rūpinsis lietuviškais ir švietimo reikalais.

S. Kuprys pranešė apie lituanistinės katedros sutarties eigą. Iš Illinojaus universiteto teisinės patarėjos jis yra gavęs sutarties projektą. Sutartį numatoma patvirtinti ir pasirašyti iki birželio pabaigos. V. Kamantas pranešė, kad Lietuvos Fondas ir JAV LB krašto valdyba yra pažadėję paramą katedros steigimui.

1983 įvykstančių Pasaulio Lietuvių Dienų reikalai eina pir-

myn. PLD pirmininkas dr. Antanas Razma yra pakvietęs eilę talkininkų. PLB seimo pirmininku pakviestas dr. Petras Kisielius. Dainų šventei pirmininkauti sutiko Vaclovas Momkus. Sporto žaidynėmis rūpinsis to renginio pirmininkas Valdas Adamkus. Spaudos reikalams vadovaus Ritonė Rudaitytė, o protokolų sekretore sutiko būti Danutė Korzonienė.

Posėdis baigėsi įdomiu kun. A. Saulaičio vaizdiniu reportažu apie savo kelionę į VII Pietų Amerikos lietuvių kongresą. Jis rodė skaidres iš Kolumbijos, Argentinos, Urugvajaus ir Brazilijos. Savo kelionių metu dalyvavo ne tik kongrese, bet ir kongreso stovykloje Urugvajuje bei jaunimo stovykloje Brazilijoje. d.koj.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Parduojamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS ir SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami laido tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuop interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas

FLORIDA REAL ESTATE **Angelė E. Karnienė**
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC.
Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir patalpos darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūšys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 85-36 89th St., Woodhaven, N.Y. 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — \$977
balandžio 15-24 — \$977
gegužės 2-11 — \$1,019
gegužės 7-16 — \$1,019
gegužės 13-22 — \$1,079
gegužės 13-28 — \$1,136
gegužės 21-30 — \$1,108
birželio 4-13 — \$1,148
birželio 18-27 — \$1,148

liepos 6-17 — \$1,068
liepos 20-29 — \$1,112
rugpjūčio 3-14 — \$1,068
rugpjūčio 3-12 — \$1,112
rugs. 19 — rugs. 3 — \$1,382
rugsėjo 3-12 — \$1,148
rugsėjo 17-26 — \$1,059
rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoje, kai kurios dar Varšuvoje, Frankfurte ar Helsinkyje. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuomojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

Pr. N.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Pavergtos Lietuvos spaudoje jau paskelbti kandidatai respublikinėms premijoms 1981 m. gauti. Rašytojų sąjunga literatūros premijai siūlo šiuos kandidatus: *Albiną Bernotą* už eilėraščių rinkinį "Paglostyk žolę", *Grigorijų Kanovičių* už romanų trilogiją "Žvakės vėjuje", vaizduojančių žydų buitių okupacijų metu, *Algirdą Pocių* už apsakymų rinkinį "Išskridę iš lizdo", *Leonardą Gutauską* už eilėraščių knygą vaikams — "Juoda žemelė — baltas pyragėlis" ir "Dangaus kalvis Perkūnas", literatūros kritiką *Vytautą Kubilių* už monografiją "Kazio Borutos kūryba".

Lietuvos kompozitorių sąjunga kandidatais pasiūlė kompozitorių *Feliksą R. Bajorą* už dainų ciklą balsui ir kameriniam orkestrui "Auki, auki, žalias beržė" ir smuikininką *R. Katilių* už atliktas muzikines programas ir sovietinės muzikos propagavimą.

Lietuvos teatro draugija kandidatų pasiūlė Vilniaus rusų dramos teatro režisierius *I. Petrovą* už sovietinių autorių pjeses, pastatytas rusų teatre, ir už J. Grušo "Barborą Radvilaite", taip pat pastatytą rusų dramos teatre. Lietuvos televizijos ir radijo komitetas kandidatu siūlo režisierių *J. Sabolį* už partinio personažo sukūrimą televizijos vaidinime. Lietuvos valstybinis kinematografijos komitetas premijai siūlo visą "Velnio sėklos" filmo kolektyvą: režisierius *A. Pulpa*, operatorius *D. Pečiūras*, dailininkas *A. Ničys*, svarbiausio vaidmens atlikėjas *K. Smoriginas*.

Lietuvos dailininkų sąjunga kandidatais siūlo dail. *R. Jasudytę* už Vilniaus universiteto centriniams rūmams sukurtus gobelenus, dail. *K. Juodikaitį* už L. Brežnevo, S. Nėries, V. Petkevičiaus, E. Mieželaičio ir A. Matučio knygų iliustracijas, dail. *S. Jusionį* už tapybos darbus kaimo tematika ir dail. *G. Karalių* už skulptūrą "Rytas Vilniaus Lazdynų mikrorajone".

Apie kandidatus žadama plačiai rašyti spaudoje. Tačiau tas rašy-

mas nieko nenulemia. Premijos paskyrimas priklausys nuo partinių kritikų sprendimo.

— Šioje skiltyje jau buvo minėta, kad Vilniuje gegužės pradžioje prasidėjo XIV-asis visos sąjunginis kino festivalis. Atidaryme dalyvavo visos pavergtos Lietuvos valdžios ir komunistų partijos viršūnės. Spaudoje paskelbtas ilgas pareiškimų sąrašas, įskaitant ir maskvinius svečius. Iš to matyti, kiek daug reikšmės skiriama kinui, skleidžiant komunistinę ideologiją. Lietuvos kino studija festivaliui yra paruošusi kelis "meninius" filmus. Spaudoje į padanges keliamas daugelį metų ruoštas anti-fašistinis filmas "Faktas", vaizduojantis Priešprieš tragediją. Scenarijų sukūrė kinematografininkas *V. Žalakevičius*, režisavęs *A. Grikevičius*, vaidino daug žymiausių Lietuvos aktorių — *R. Adomaitis, J. Budraitis, D. Baniotis, A. Masiulis, V. Mainelytė, D. Kazragytė, E. Pleškytė, M. Leonavičiūtė, S. Balandis*, net keli kitataučiai. Nerašoma, kuria kalba filmas sukurtas. Negi ir svetimieji išmoko vaidinti lietuviškai? .. Daugumas filmo kadru susukta Rumšiškėčių etnografiniam muziejui, nes senoji Priešprieš kaimo jau nebėra. Filmo kritikai naują kūrinių laiką labai nusisekusiu, pakilusiu ir meno aukštumas. Mažo kaimelio ir 119 žmonių tragedija virtusi universalu problema. Brutalumo susidūrimas su žmogaus heroizmo filme radęs tinkamą meninę išraišką. Spėjama, kad filmas ir festivalyje bus tinkamai įvertintas. Kad patys komunistų partizanai buvo kalti dėl Priešprieš tragedijos, žinoma, filmo kūrėjai visai neužsimena. Ir vokiečių fašizmo pasmerkimas, o sovietinio "humanizmo" iškėlimas rodo propagandinę tendenciją.

— Naujų knygų rinkoje pasidairius. Vertinga knyga yra kritiko *Vytauto Kubiliaus* monografija "XX-ojo amžiaus lietuvių poetai" (išleista Kaune, 327 psl., 30,000 egz.). Juozo Grušo Raštų išleistas III tomas (399 psl.,

20,000 egz.). Stambi *Petro Vaičiūno* poezijos rinktinė "Erdvių ugnis" (352 psl., 14,000 egz.). Verta dėmesio kelių autorių kritikos straipsnių rinktinė "Tarybinė lietuvių literatūros kritika 1940-1956 (674 psl., 5000 egz.). Vienoje knygoje išleistas mirusio poeto ir kritiko *Antano Masionio* literatūrinis palikimas "Poezija, kritika" (416 psl., 10,000 egz.). Stambus *Vytauto Petkevičiaus* romanas iš dabarties Lietuvos gyvenimo (apie socialines problemas sovietinėje santvarkoje) "Šermukšnių lietus" (351 psl., 30,000 egz.). *Vytauto Sirijos Giros* du kūriniai vienoje knygoje — apysaka "Lolita Voltareno" ir romanas "Kai neliepsnojo tik vanduo" (255 psl., 30,000 egz.). *Alfonso Maldonio* premijuota eilėraščių knyga "Rytas vakaras" išleista antra laida (120 psl., 14,000 egz.). *Romualdo Baltušniko* apysakų knyga "Rytoj neatėik" (181 psl., 20,000 egz.). Išleistas ir kelios knygelės vaikams: *Eduardo Mieželaičio* pasaka "Neringa" (32 psl., 40,000 egz.) *Vytauto Misičevičiaus* pasakojimai "Karalienės Barbaros juokdarys" (303 psl., 300 egz.). Pasenę propagandiniai smilkalai *Leninui Laimono Inio* knygelėje vaikams "Rytas poste" (104 psl., 20,000 egz.). Publicisto *Stasio Kašausko* kelionių po Australiją apybraižos "Negrijantis bumerangas" (126 psl., 10,000 egz.). Turistams skirtas *S. Markelytės* leidinys "Palanga" (119 psl., 30,000 egz.). Fragmentas apie Vilniaus miestą yra *V. Levandausko* knygelė "Vilniaus pilies skersgatvis" (77 psl., 20,000 egz.).

— Verta dėmesio pavergtoje Lietuvoje išleista gamtos mokslo populiarizavimo knyga "Laiškai iš elnių miško". Ją parašė gamtą mylintis literatas *Leonardas Grudziūnas*. Jo anksčiau parašyta knyga "Laiškai beržo tošyje" taip pat pasakoja apie gamtą — įvairius žvėrelius, augalus, žuvis, miško įdomybes. Knygos autorius gamtą moka įjungti į įdomius savo paties nuotykius. Jis gerai pažįsta visokių gyvūnų papročius, jų gyvenimo būdą. Su lyrine šiluma jis pasakoja apie pilkajį laukų vyturėlį. Pasakojimai apima visus metų laikus. Knyga iliustruota Kęstučio Verbicko fotografijomis.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje paminėta žinomojo Lietuvos kalbininko *Fridricho Kuršaičio* 175 metų gimimo sukaktis. Kilęs iš Mažosios Lietuvos, Fr. Kuršaitis studijavo teologijos ir kalbos dalykus Karaliaučiaus universitete, lankė L. Rėzos vedamą lietuvių kalbos seminarą, paskui pats tam seminarui vadovavo. Svarbiausi Fr. Kuršaičio moksliniai darbai yra "Lietuvių kalbos gramatika", kurioje tarp kitų dalykų tiksliai yra aprašytos lietuvių kalbos priegaidės. Antrasis veikalas yra "Lietuvių kalbos žodynas" (vokiškai lietuviškai ir lietuviškai vokiškai). Ne be vertės buvo ir Fr. Kuršaičio Biblijos vertimai, Rėzos dainų rinkinio antrasis išleidimas ir laikraštis *Keleivis*. Gerai, kad pavergtos Lietuvos lituanistai tokių sukaktių nepaminėję nepraleidžia.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje paminėta žinomojo Lietuvos kalbininko *Fridricho Kuršaičio* 175 metų gimimo sukaktis. Kilęs iš Mažosios Lietuvos, Fr. Kuršaitis studijavo teologijos ir kalbos dalykus Karaliaučiaus universitete, lankė L. Rėzos vedamą lietuvių kalbos seminarą, paskui pats tam seminarui vadovavo. Svarbiausi Fr. Kuršaičio moksliniai darbai yra "Lietuvių kalbos gramatika", kurioje tarp kitų dalykų tiksliai yra aprašytos lietuvių kalbos priegaidės. Antrasis veikalas yra "Lietuvių kalbos žodynas" (vokiškai lietuviškai ir lietuviškai vokiškai). Ne be vertės buvo ir Fr. Kuršaičio Biblijos vertimai, Rėzos dainų rinkinio antrasis išleidimas ir laikraštis *Keleivis*. Gerai, kad pavergtos Lietuvos lituanistai tokių sukaktių nepaminėję nepraleidžia.

Pabaltijo Moterų Tarybos 34 metų sukakties šventėje gegužės 17 Estų namuose New Yorke. Sėdi iš k. estė Mall Jurma, kuriai dabar perleistas pirmininkavimas, latvė Helga Ozolinš, buvusi pirmininkė. Lietuvos gen. konsuliu neatvykus, jo sveikinimus perduoda Aldona Noakaitė-Pintsch, asistuojant Ritai Gražulytei (k.) ir Ritai Rogers (d.) Nuotr. L. Tamošaičio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuoziuara • Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomone • Uz skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Sukilimo prasmė

Lygiai prieš 40 metų, birželio 22, 23 dienomis Lietuvoje prasidėjo sukilimas, kuris į valdžią atvedė Laikinąją Lietuvos vyriausybę ir krašto valdymą bent trumpam perėmė į savo rankas. Tai buvo labai spontaniškas, didelis ir heroiškas sukilimas. Tauta pademonstravo savo troškimą būti nepriklausoma. Tai buvo raketos šūvis į tamsią naktį, tai buvo iššūkis prieš melą. Sukilimas dar kartą sujungė tautą į kovingą ir tvirtą bendruomenę.

Sukilimai vyko ir praeitame amžiuje. Ir vis dėl tos laisvės. Ir vis tas pats praeitame amžiuje su durtuvu prie durų. Kai žlugo senoji Lietuvos valstybė 1785 metais, irgi būta sukilimų, kuriuos organizavo laisvės šauklys Kosciuška. Bet jie nesukrėtė visos tautos ir taip nesujungė.

Viltis atstatyti nepriklausomybę kilo 1812 metais, kai Napoleonas ėjo per Lietuvą. Napoleonas turėjo ir praklinių mostų — naikino baudžiavą, gerino žmonių gyvenimą. Ir Vilniuje norėta sukurti nepriklausomą Lietuvą. Pirmiausia jis sudarė Lietuvos kariuomenę, nes jos labiausiai jam reikėjo. Ir Lietuvos didikai norėjo sukurti nepriklausomą Lietuvą, atskirą nuo Lenkijos. Bet — viskas pasibaigė Napoleono pralaimėjimu.

Paskui buvo sukilimai 1831 ir 1963 metais. Platesnes liaudies mases apėmė tik 1863 metų sukilimas. Po abiejų sukilimų buvo didelės represijos, uždara Vilniaus universitetas, krašto mokyklas, uždraudė spaudą, suvaržė Bažnyčios veiklą.

Visai kitaip buvo su 1941 metų sukilimu.

Pirmiausia jis buvo būtinas, neišvengiamas. Ir kodėl? Dar prieš antrąjį pasaulinį karą Rusija ir Vokietija, nepaisydamos mažųjų, pasidalino savo įtakomis. Pasityčiojo iš ilgamečių mūsų tradicijų. Kas mum laisvė? Gali jie būti ir vergais.

Okupavę kraštą, sovietai sureizavo dar vieną farsą — kad Lietuva pati prisijungė prie Sovietų Sąjungos. Jie įvykdė Liaudies seimo rinkimus. Tie rinkimai buvo suklastoti, visi neišreiškė tautos valios, bet sovietai paskelbė priešingai, kad balsavo beveik visos 100 procentų. Tada išrinktas Liaudies seimas paprasė, kad Lietuvą priimtų į Sovietų Sąjungą. (Kai seimas posėdžiavo, už durų buvo išstatyti kulkosvaizdžiai).

Sukilimas ir parodė visai priešingą faktą — Lietuva nori būti nepriklausoma. Ji labai brangina ir vertina savo laisvę. Ji, tiesa, maža, bet jos laisvės troškimas yra didelis.

Jei Liaudies seimas teroru, prievarta prijungė Lietuvą prie Sovietų Sąjungos, tai sukilimas pademonstravo priešingą faktą — Lietuva išstojo iš Sąjungos! Visoje Sovietų Sąjungoje nebuvo ir nėra tokio fakto, kad būtų kas išstojo iš Sąjungos, nors tą laisvę garantuoja jų konstitucija. Lietuva buvo ir yra vienintelė valstybė savo sukilimu išstojusi iš pavergėjų Sąjungos.

Sukilimas buvo visuotinis, apėmęs visą tautą, nuo kaimo iki miesto, nuo ūkininko, darbininko iki profesoriaus. Tai irgi paliudijo, kad lietuvių tauta yra subrandusi ir apsisprendusi būti nepriklausoma.

Sukilimas buvo sėkmingas. Per trumpą laiką buvo atstatyta tvarka ir valdžia paimta Laikinosios vyriausybės. Vokiečiai jau atėjo ne į Sovietinės Sąjungos respubliką, bet į nepriklausomą Lietuvos kraštą.

Sukilimas labai sustiprino ir kovingai nutaikė visą lietuvių tautą. Iš čia prasideda jos didžiosios kovos dėl laisvės. Tos kovos ir dabar tebeina ir krašte ir užsienyje. Krašte reikiama gausia pagrindine spauda, o užsienyje — lietuvių veikla išlaisvinti pavergtą kraštą.

Pajutom savo stiprumą

Kai artėjantys birželio įvykių minėjimai kėlė mūsų širdyse skausmą, kartais ir nevilgtį, dvasielis sustiprinimas, tautinio susipratimo pajutimas, mūsų kultūros parodymas kitataučiams ir pasiaukojimas dirbant svarbiausiam tikslui, laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atstatymui, buvo pajutamas gegužės 31 Hartforde įvykusiojo Rytinio pakraščio tautinių šokių šventėje. Ten pamatėm ir pajutom, kokie dar esam stiprūs ir vieningi.

Ruoša

Jau penktadienį, suvažiavus daugumai šokėjų ir vadovų ir apsisistojus puikiame Ramada Inn viešbuty, prasidėjo ruoša. Vadovai ir šventės rengėjai aptarė rytoj juos laukiančius darbus, o jaunimas, kaip jam ir pridera, pasiūko ir pabendravo.

Įtemptas darbas

Šeštadienį nuo ankstaus ryto Trinity kolegijos sporto salėj vyko įtemptas darbas. Prieš pietus iki mažiausių smulkmenų pakartojami grupių įėjimai, susigrupavimas, išsidėstymas kiekvienam šokiui. Po pertraukos ir rengėjų paripintų užkandžių tęsiama šokių šventės repeticija. Su orkestru, vėliavomis, su pranešėjais. Visi supranta, kad tai paskutinė proga kai ką pataisyti, kai ko išmokyti, todėl kantriai ir atidžiai klausoma ir mokomasi. Vakarop šokėjai grįžta į viešbutį trumpam poilsui ir susitvarkymui. Vėliau, jei norės, vyks į šokėjams, tėvams, ir svečiam lietuvių klube, Tau-

TOKIO PASISEKIMO NESITIKĖTA

Tautinių šokių šventė Hartforde

ro restorane, rengiamą susipažinimo vakarą. Patys jauniausieji greičiausiai tenkinsis poilsiu ir sapnais.

Pamaldos

Sekmadienį besirenkančius į pamaldas maloniai nustebino lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Matutis. Jis kiekvieną prieš durų sutiko, ne vienam ir vietos pilnutėlį bažnyčioj surađo, o po mišių svečius paprasė Hartforde jaustis kaip namie. Toks klebono lietuviškas svetinėjimas, choro, vadovaujamo muz. Jurgio Petkaičio, ir solistų Irenos Petkaičienės ir dr. Izidoriaus Alio įspūdingas giedojimas didino šventinę nuotaiką.

Garsintuvai kviečia į salę

Gerokai prieš šventės pradžią iš toliau ir arčiau atvykusieji būriavosi prieš sporto salę. Dali-josi įspūdiškai, gyrė puikiai atro-dančius šokėjus, stebėjosi ren-gėjų energija ir sumanumu. Gė-rėjosi ir aplinka: čia tiek daug medžių, daug žalumos, daug saulės. Maloni atgaiva iš did-miesčių ištrūkus. Garsintuvai kviečia salėj užimti vietas.

Prie mikrofono šios šventės programos pranešėjos: Sigita Banevičiūtė ir Birutė Zabulienė. Abi tautiniuose drabužiuose atrodė puikiai. Pasikeisdamos, lie-tuvių ir anglų kalbomis pranešinėjo aiškiai ir sklandžiai. Šventės muzikos vedėjo muz. Jurgio Petkaičio diriguojamas

orkestras groja "America, the Beautiful", Garbės svečiai — Conn. gubernatoriaus atstovas Orest Dubno, Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, JAV krašto valdybos pirmininkas Vytautas Kutkus ir Hartfordo Šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Matutis, lydimi šventės rengimo komiteto pirm. Alfonso Džiko ir LB Hartforde apylinkės valdybos pirm. Stepono Zabulio, užima vietas paaugštiniame. Įnešamos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Šiandien jos abi tvirtose lietuviško jaunimo rankose.

Prožektoriai pagauna į aikštę įžengiančių šios šventės šokių programos vadovę Dalią Dzikienę. Žengia ji drąsiai, kaip ir pridera mūsų tautinių šokių žinovų ir mokytojų, Jadvygos Matulaitienės ir Kotrynos Marijosienės, mokinėi. Žengia graščiai šokėjos žingsniu, vedusiu ją, kaip New Yorko grupės šokėją Minkūnaitę, pirmoj tautinių šokių šventėj ir, kaip Dalią Dzikienę, Hartfordo grupės vadovę, dviejose paskutinėse. Žengia pasitikėdama savim, grupių vadovais ir 360 šokėjų.

Paradas

Šokių parada pradeda vaikų grupės. Pirmoji įžygiuoja Worcesterio šeštadieninės mokyklos šokėjų grupė Žaibas, vadovaujama Nijolės Pranckevičienės ir Irenos Markevičienės. Ją seka

New Yorko Maironio šešt. mokyklos šokėjai — vadovas Raimundas Balsys. Paskui juos Washingtono šešt. mokyklos grupė Suktinis — vad. Daina Penkiūnaitė, toliau Elizabetho V. Kudirkos šešt. mokyklos šokėjai — vad. Audra Tursaitė, Bostono Lietuvių Šokių Ansamblio vaikų grupė — vad. Gediminas Ivaška, Philadelphiaus V. Krėvės šešt. mokyklos grupė Aušrinėlė — vad. Aušra Bagdonavičiūtė. Birutės Nenortienės vedami Hartfordo Berželio patys jauniausieji užbaigia vaikų grupių paradą.

Šie jaunučiai šokėjai daug ką pamirš savo gyvenime, bet šio parado ir šios šventės — niekada. Juk tai daugeliui pirmasis pasirodymas prieš 2000 žiūrovų, kurių tarpe jų tėveliai, seneliai, giminės ir pažįstami.

Aikštėj pasirodo studentų ir jaunių grupės. Daugelis jų — praeitų švenčių dalyviai, o tikriausiai visi daug kartų dalyvavę daugely pasirodymų, tiek savo vietovėse, tiek ir kitur. Štai jie: Baltimorės Kalvelis — vad. Daina Buivytė ir Rytis Grybauskas, Bostono Lietuvių Šokių Ansamblis — vad. Ona Ivaškiene ir Gediminas Ivaška, Brocktono Sukury — vad. Vytautas Bruzdys, New Yorko Tryptinis — vad. Jadvyga Matulaitienė, New Jersey Liepsna — vad. Rūta Mickūnienė. Juos seka Philadelphiaus Aušrinė — vad. Eimutis Radzius, Rochesterio Lazdynas — vad. Jadvyga Reginienė. Paskutiniai, kaip šeiminkams ir pridera, pasirodo Hartfordo Berželio šokėjai — vad. Dalia Dzikienė. Šiandien Berželį veda vadovės pavaduotoja Ramona Liaukutė. Daliai Dzikienei visos grupės šiandien lygios. Ji kartu su visais džiaugsis pasisekimu ar apgailės nesėkme.

Ivairiaspalvių šviesų pluoštai prabėga puošniais tautiniais drabužiais, paglosto veidus, o žiūrovai plėšo salę audringais plojimais. Vyresnieji sustoja už jauniesių, salė nurimsta, ir pasigirsta himnų garsai.

Invokacija ir sveikinimai

Po himnų jausmingoj invokacijoj kun. Juozas Matutis prašo Aukščiausiąjį palaimos šventei ir laisvės valandų priartinimo Nemuno žemei. Šventės rengimo komiteto pirm. Alfonsas Džikas pasveikina šokėjus, vadovus, garbės svečius ir žiūrovus

(nukelta į 4 psl.)

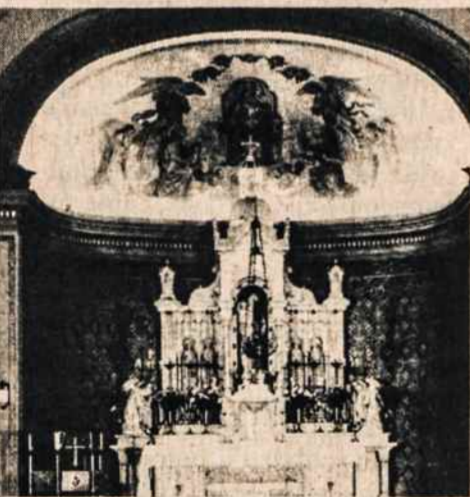

Tautinių šokių šventėj Hartforde gegužės 31 iškilmingai įnešamos Lietuvos ir JAV vėliavos. Nuotr. M. Banevičiaus

SUDIEV, ANGELINE!

Atsiveikinant su Angelių Karalienės parapija, seniausia lietuvių parapija New Yorke

PAULIUS JURKUS

3

Po tokių "operacijų" kilo didžiausi nesutarimai. Užmiršo ir skolas. Niekas jų nemokėjo, nes reikėjo ginčytis. Nepajėgiant mokėti skolų, teko parduoti sklypą ir rūšį.

Nauja draugija, nauji bandymai

Dabar Brooklyno lietuviai neberimo be savo lietuviškos bažnyčios. Čia 1886 buvo susiorganizuoti pašalpinė Šv. Juozapo draugija.

Ši draugija 1894 balandžio 8 sušaukė visų Brooklyne buvusių lietuviškų draugijų susirinkimą. Tame susirinkime ir buvo nutarta iš naujo organizuoti lietuvišką parapiją. Išrinko ir organizacinį komitetą. Tuoj organizuojamą parapiją įsirašė 45 nariai. Įstojamasis mokėstis buvo 1 dol., o mėnesinis įnašas — 25 ct.

Organizacinis komitetas susirinkimus šaukė kas savaitę, vėliau — kartą per dvi savaites, o nuo 1895 metų — tik kartą per mėnesį.

Parapija vis augo. 1895 metais jau prie parapijos priklausė 190 narių, banke jau turėjo 1,021 dol.

Parenka naują vardą

1895 lapkričio 24 susirinkimas nutarė naują parapiją pavadinti "Šventiausios Panelės Marijos Aniolų Karalienės" vardu. Kol bus įsigyta bažnyčia, pamaldas nutarta laikyti patalpose, esančiose 214 Grand St. Nuomos kas mėnesį mokėta 62 dol.

Tos naujos parapijos reikalus tvarkė ne lietuvis kunigas, bet airis vyskupo kancleris. Tas kunigas buvo George Mudelein,

vėliau tapęs didele galybe — arkivyskupu ir Chicago kardinolu.

Šis kunigas ir pradėjo parapijos metrikų knygas. 1895 gruodžio 25 įrašė pirmą krikštą. Buvo pakrikštyta Elena Vichertaitė.

Atvyksta lietuvis kunigas

1896 kovo 1 atvyko lietuvis kunigas V. Kriauciūnas. Tą pačią dieną jis atlikė laikinoje bažnyčioje mišias. Parapija stiprėjo ir augo.

Reikėjo naujų patalpų, reikėjo geresnės bažnyčios. Taip 1897 metų rugsėjo mėnesio susirinkime nutarta pirkti naują bažnyčią. Išrinkta net pirkimo komisija. Buvo surastos net dvi vietos, bet patį pirkimą sulaukė stoka pinigų.

Nuperka bažnyčią

1898 vasario 28 susirinkime nusistatyta nupirkti episkopalo bažnyčią, esančią So. 4 ir Roebeling gatvių kampe. Bet 1898 spalio mėnesio 12 mirė parapijos klebonas kun. V. Kriauciūnas. Parapija vėl liko be lietuvių kunigo.

Dabar parapijos reikalus tvarkė tas pats vyskupo kancleris kun. Mundelein. Jis su lietuviavim gyveno labai gerai. Retkarčiais iš Elizabetho atvažiudavo kun. Žindzius.

Susitarta su Brooklyno vyskupu, kad parapijos reikalus laikinai tvarkys kun. Antanas Milukas, Philadelphiaus vyskupijos

kunigas. Kun. A. Milukas čia atvyko 1899 balandžio 9. Jo klebonavimo metu baigtos derybos ir už 33,000 dol. buvo nupirktas episkopalo bažnyčia. Bažnyčia pašventinta 1899 spalio 30. Čia apsigyveno ir klebonas, o laikinos patalpos buvo visai likviduotos, nebenaudota bažnytiniam reikalui.

Kun. Milukas čia buvo tik laikinai. Jis 1900 vasario 11 vėl grįžo į Philadelphia.

Parapija auga

Išvykus kun. A. Milukui, nauju klebonu čia buvo paskirtas kun. Vincas Vytautas Varnagiris, anksčiau minėto kun. A. Varnagirio brolio sūnus. Kun. V. Varnagiris į Ameriką atvyko 1900 ir šioje parapijoje dirbo net 14 metų.

Jis parapijai padarė daug gero.

1899 metais nupirktoji bažnyčia buvo sena. Reikėjo ją taisyti. Pirmiausia ją aptvarkė kun. A. Milukas. Daug šiai bažnyčiai padarė naujas klebonas kun. Vincas Vytautas Varnagiris, dirbęs parapijoje nuo 1900 iki 1914 metų.

Jis 1902 metais vasario mėn. inkorporavo naują parapiją valdžios įstaigose. Reikėjo klebonijos, nes klebonas gyveno salėje prie bažnyčios. Klebonas 1905 už 4,200 dol. nupirko prie bažnyčios esantį namą ir ten įrengė kleboniją.

Tuo metu prie parapijų kū-

rėsi ir lietuviškos mokyklos. Reikėjo mokyklos ir šiai parapijai. Taip klebonas priestate prie bažnyčios Roebeling gatvėje įrengė mokyklą, kuri veikė nuo 1907 iki 1923 metų. Kasmet lietuviškai mokėsi keturi vaikai skyriai, apie 150 vaikų.

1907 klebonas suvedė elektrą ir išdazė bažnyčią. 1914 nugriovė bažnyčios priekį ir pastatė naują mūrinį fasadą, kuris išilaidė iki mūsų dienų.

Reikėjo ir vargonų. Juos nupirko 1904 ir sumokėjo 3,500 dol.

Kun. V. Varnagirio laikais prie šios parapijos priklausė apie 4,700 asmenų.

Nauji klebonai

Kun. V. Varnagiris 1914 rugsėjo mėnesį pasitraukė iš pareigų ir išvažiavo. Jo vietą užėmė kun. Silvestras Remeika, parapijai vadovavęs iki 1935 balandžio 12. Parapijos pastatai buvo tiek aptvarkyti, kad klebonui nebereikėjo rūpintis nei remontais, nei statyba.

Po kun. S. Remeikos parapijai vadovavo kun. Juozas Aleksiusas. Jis 1938 atšventė parapijos aukštinį jubiliejų, o 1963 deimantinį jubiliejų. Minint šią 75 metų sukaktį, buvo pagrindinai atremontuota bažnyčia. Suvesta nauja elektra, pertvarkytas visas bažnyčios apšvietimas, įvestas naujas šildymas, uždengti stogai, ištiuktos lubos, sienos išklotos iš Italijos importuotų

marmuru, sienos prie altorių išpuoštos mozaika, Kryžiaus kelio stotys atvežtos iš Italijos ir padarytos iš mozaikos. Sudėtos naujos grindys, nauji sulai, iš pagrindų pataisyti vargonai. Sudėti nauji dideli vitražai, kuriuos sukūrė dail. V. K. Jonynas.

Iš seno pastato liko tik sienos, o taip visa buvo perdirta, pertvarkyta, pagražinta. Išimtos galerijos, kurios buvo abiejose šonuose prie vargonų. Pasidarė daug daugiau erdvės, bažnyčia tikrai pagražėjo.

1967 balandžio mėn. klebonas kun. J. Aleksiusas buvo perkeltas klebonu į Apreiškimo parapiją. Į Angelių Karalienės parapiją tada klebonauti atėjo kun. Antanas Petrauskas. Jis ir išbuvo iki parapijos uždarymo.

Šio paskutinio klebono laikais buvo perdažytos bažnyčios lubos, pagerinti vargonai, pagrindinai atremontuotos parapijos salės, nupirkta naujas koncertinis pianinas, pertvarkyta bažnyčios aplinka, išlieti nauji šaligatviai, atnaujintos metalinės tvoros, pertvarkytas klebonijos kiemas, pagrindinai atnaujinta klebonija.

Nemaža darbų. Reikėjo nemaža lėšų. Aukojo žmonės, aukojo ir Bingo talkininkai ir visa jų programa.

(Bus daugiau)

Įvykiai Lietuvoje prieš 40 metų — 4

KO SIEKĖ 1941 METŲ SUKILIMAS

Nuo pat sovietinės okupacijos pradžios, nuo 1940 birželio 15, visame krašte buvo pasipriešinimas okupantui. Tai su prantama, Lietuva jau buvo gyvenusi 20 metų laisvėje. Žmonės mylėjo savo kraštą, norėjo jį sukurti gražų ir patrauklų, kad būtų gera visiem gyventi. Tiek daug buvo padaryta Lietuvai, ir štai ji buvo okupuota!

Dar prieš okupaciją, kai ėmė skliti gandai apie sovietų ir vokiečių slaptus pasitarimus, krašto žmonės ėmė rūpintis, kur čia gauti ginklų.

Telkiami ginklai

Kaip žinome, prasidėjus II pasauliniam karui ir vokiečiams okupavus Lenkiją, dalis Lenkijos kariuomenės pasitraukė į Lietuvą. Ji išvydė savo ginklus. Juos tuoj rinko lietuviai ūkininkai ir slėpė. Buvo ginklų rasta ir Vilniaus krašte.

Šaulių organizacija buvo ginkluota. Tada ir šauliai sugebėjo didesnę dalį paslėpti. Kitur pačios komendantūros slaptai perdavė ginklus besiorganizuojančiam pogrindžiui.

Studentas medikas Bronius Stasiukaitis, J. Reinys ir kiti jo draugai ateitininkai dar 1940 metų liepos mėnesį išpirkė lauko chirurgijos reikalingus įrengimus ir vaistus. Šis pirkinys vėliau buvo reikalingas ir išgelbėjo daug kam gyvybę.

Organizuojasi slapta rezistencija

Lietuva buvo tiesiog prispausta okupantų. Buvo daug sovietinės kariuomenės, daug NKVD agentų. Stengėsi viską sekti, sovietinti, be pasigailėjimo palaužti pasipriešinimą. Bet pasipriešinimas visame krašte nemažėjo, o didėjo. Kai buvo liaudies seimo rinkimai, tai visi stengėsi nebalsuoti, metė suklastotus balsus, karikatūras.

Be to, vietoje ėmė burtis draugai, artimi, kurie vienas kitu pasitikėjo. Susidarė rezistencinės celės. Jos apėmė visą kraštą. Tokie vienetai pasivadino įvairiais vardais.

Jau 1940 rugsėjo 9 Kaune įvyko vieningos rezistencijos branduolio pasitarimas, vėliau žinomas lietuvių aktyvistų fronto vardu — LAF.

Didžioji organizacija

Tai ir buvo pati svarbiausia ir pati didžiausia pogrindžio rezistencijos organizacija. Ji laisvės kovai jungė visus. Saugumo sumetimais LAF suskaldė savo centrą į Kauno ir Vilniaus padalus. Visame krašte imta organizuoti vienetai iš penkių asmenų — penketukų sistema. Jie paliko ir vietoje veikusių vienetų su savo vardais. Jau 1941 vasario mėnesį visi krašto rezistencijos vienetai buvo įsijungę į LAF veiklą, viena tik Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga liko neįsijungusi iki tų metų balandžio mėn.

Rezistentais buvo parinkti žmonės, kurie netraukė kitų dėmesio, nežymūs, dažniausiai darbininkai. Organizacija buvo tikrai sėkminga ir apjungė visą kraštą. Čia daugiausia pasidarbavo LAF Kauno padala.

Vilniaus padalos veikla buvo kitokia. Ji tikėjo, kad karą atveju rytų Lietuva labiausiai nukentės, tad jai reikia daug ginklų. Tų ginklų ir sutelkė nemaža, ypač Švenčionių rajone. Visus karinius pasirengimus Vilniaus padala atliko, bet birželio 7 ją palietė suėmimai ir vėliau trėmimai.

Kauno ir Vilniaus centrai buvo sutarę sukilimo metu veikti atskirai. Bet planus apardė minėti suėmimai Vilniuje ir birželio 14 deportacijos. Jos palietė apie 10 procentų LAF narių. Tada Kaune sudarytas LAF vyriausiasis štabas, kuriam vadovavo dr. Adolfas Damašius su eile pagalbininkų: L. Prapuoleniu, P. Naručiu, Br. Stasiukaičiu. Iš Vilniaus štabo prisijungė dr. Pr. Padalis.

Gauta žinia, kada prasidės karas

Trėmimų metu gauta iš Vokietijos žinia, kad birželio 18-26 prasidės karas. Kaunas pasitarė su Vilniumi ir nusprendė, kad karas greičiausiai prasidės birželio 22. Buvo pranešta visiem daliniams, kuriuos buvo galima pasiekti, tačiau dėl suardytų ryšių tolimesnių vietovių šiaurės ir rytų Lietuvoje šis pranešimas nepasiekė.

Prasideda sukilimas

Karas prasidėjo birželio 22, sekmadienį, ankstų rytą. Vokiečių daliniai sunaikino pasienio užtvartas, bombardavo Lietuvos miestus. Vokietijos partizanai spontaniškai vyko sukilimas. Sukilėliai užėmė vietas vykdomuosius komitetus, milicijos būstines, juos nuginklavo. Taip valdžią perėmė į savo rankas LAF.

Daugelyje vietų jau birželio 22 sukilėliai išvalė vietas ir patys sutiko atžygiuojančius vokiečius. Vokiečiams tai buvo neįtikėtina. Daug kur vokiečiai sukilėlius palaikė sovietiniais partizanais, nors jie ant rankų ir dėvėjo baltus raiščius su juodomis TDA — Tautinio Darbo Apsauga. Partizanų dalinys buvo ir nuginklavę, ir vos netrūko, kad būtų sušaudę. Tik vėliau buvo išsiaiškinta, kas tie lietuviai sukilėliai yra.

Sukilimas Kaune

Kaune sukilimas ėjo pagal iš anksto sudarytą planą. Pirmiausia sukilėliai, vadovaujami pulk. J. Vėbros, užėmė Kauno radio bokštus. Kiti sukilėliai, vadovaujami P. Naručio, užėmė Kauno radiofoną. Tada studentai medikai greitosiomis pagalbos mašinomis suvežiojo radio specialistus, kurie pataisė reikalingas dalis. Tai padarė naktį iš birželio 22 į 23.

Kitas gerai ginkluotas sukilėlių dalinys tą pačią naktį išsprogdino sovietų kariuomenės ryšių stotį, kuri buvo Kauno priemiestyje, Vilijampolėje. Susprogdinimas sukėlė visuotinę paniką sovietų kariuomenėje.

Tuo pačiu metu užimti Kauno pašto rūmai, telefonas, telegrafas.

Birželio 23, pirmadienį, nors dar Kaunas nebuvo visiškai sukilėlių kontrolėje, sukilėlių vadovybė apsisprendė skelbti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Skelbiamas nepriklausomybės atstatymas

Kaune buvo sumišimas. Sovietų daliniai, nebetękę ryšio, traukėsi kaip įmanydami. Tad 3 val. naktį štabe buvo surašytas tekstas. Jis per radiją paskelbtas birželio 23 d., pirmadienį, 9:30 v.r. Jį paskelbė LAK štabo

igaliotinis Leonas Prapuolenis.

Paskelbimo tekstas buvo toks: "Susidariusi laikinoji vėl naujai atgimstančios Lietuvos Vyriausybė šiuo skelbia atstatanti laisvą nepriklausomą Lietuvos Valstybę.

Prieš viso pasaulio tyrąją sąžinę Jaunoji Lietuvos Valstybė entuziastingai pasižada prisidėti prie Europos organizavimo naujais pagrindais.

Žiauraus bolševikų teroro iškankinta Lietuvos Tauta ryžtasi kurti savo ateitį tautinės vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais."

Toliau eina parašai. Baigiama eilutė — Vilnius — Kaunas 1941 birželio 23.

Po šio paskelbimo buvo sugrotas Lietuvos himnas.

Kauno radijas nuolat tą žinią kartojė, ją skelbė vokiečių ir prancūzų kalbomis.

Visuotinis sukilimas

Išgirdus šią žinią iš Kauno, visame krašte įvyko visuotinis sukilimas.

Kaune dar kautynės vyko prie Vytauto Didžiojo tilto (Aleksoto), prie P. Vileišio tilto, Kauno radiofonos stoties, Šančiuose ir kitose miesto dalyse. Sovietai išsprogdino Kauno Žaliąjį — geležinkelio tiltą, susprogdino ir Vytauto Didžiojo tiltą.

Kaune tris dienas vyko gatvių kautynės, bet visas tas tris dienas Kaunas jau buvo sukilėlių rankose, be jokių svetimųjų įsakymų.

Panašiai ir visame krašte, sukilėliai labai greitai perėmė kontrolę į savo rankas ir išvalė savo apylinkes.

Žuvusieji

Kauno kautynėse žuvo per 200 sukilėlių, sužeista buvo per 150. Visoje Lietuvoje kautynėse žuvo 2700 žmonių.

Kauno sukilėliai buvo iškilmingai palaidoti vienoje duobėje karių kapuose birželio 26. Su jais atsiveikino laikinosios vyriausybės atstovas J. Ambrzevičius-Brazaitis.

Visame sukilime pradžioje buvo apie 10,000 vyrų, o vėliau jau buvo iki 100,000 sukilėlių.

Laikinoji vyriausybė pirmo posėdžio susirinko 1941 birželio 24 rytą Žaibo spaustuvėje. Gi birželio 25 išėjo į pirmas atstatytas Lietuvos dienraštis — "Į Laisvę".

Pats sukilimas su laikinąja vyriausybe norėjo vokiečius patatyti prieš faktą, kad Lietuva yra nepriklausoma ir jos vyriausybė jau yra atstačiusi krašte tvarką. Tai jiems ir pavyko, bet vokiečiai turėjo visai kitokių tikslus. Jiem nerūpėjo tautų laisvė. Jie troško užkariauti naujus plotus ir įjungti į hitlerinę Vokietiją. Taip laikinosios vyriausybės gyvavimas buvo neilgas.

A.K.

PHILADELPHIA, PA.

Keturiasdešimtmetis nuo trėmimų ir sukilimo

1941 metų baisieji birželio trėmimai Philadelphijoje buvo kasmiet su deramu dėmesiu minimi, pasistengiant, kad minėjimas paliktų ilgiau išliekančius įspūdžius. Pavyzdžiui, pereinamais metais tokio minėjimo rengimo iniciatyvą buvo paėmęs jaunimas, ir jis tai atliko labai impozantiškai, šį istorinės reikšmės įvykį išnešdamas į Philadelphijos miesto centrą, pagrindinį minėjimą suruošdamas Amerikos Laisvės varpo pašonėje.

Tačiau tokie renginiai kasmiet sunkiai įmanomi. Todėl šiemet Philadelphijos ir Pietinės New Jersey LB apylinkių valdybos trėmimų ir tautos sukilimo minėjimus jungia į vieną renginį, o prie to jungiasi ir Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos centro valdyba, ta proga organizuodama platesnio turinio simpoziumą: 1941 metai, dabartis ir ateitis.

Simpoziumas prasidės birželio 20, šeštadienį, 3 val. 30 min. popiet Šv. Andriejaus parapijos salėj ir baigsis 6 val. 30 min. Lietuvos partizano pagerbimu su dailiojo žodžio ir dainos pynė. Simpoziume dalyvaus žurnalistas J. Kojelis iš Los Angeles, vyr. skautininkas V. Vidugiris iš Los Angeles, Vikt. Nakas iš Washingtono ir vietinio Jaunimo Sąjungos skyriaus nariai V. Volertas Jr., A. Gečytė, V. Maciūnas.

Abiejų 1941 metų birželio įvykių jungtinis minėjimas-akademija įvyks birželio 21, sekmadienį, Šv. Andriejaus parapijos salėj 12 val., tuoj po 10:30 val. mišių, kurios bus aukojamos Lietuvos intencija.

Minėjime pagrindinę kalbą pasakys Amerikos lietuvių skautų vyriausiasis skautininkas Vyt. Vidugiris. Minėjimo programos sudarymas, kaimyninėm LB apylinkių valdybom bendradarbiaujant, patikėtas Pietinės New

Tautinių šokių šventė Hartforde gegužės 31 buvo pagerbtos ir apdovanotos veteranės mokytojos: Ona Ivaškienė, Jadvyga Matulaitienė ir Kotryna Marijošienė. Iš k.: Regina Zabulytė, Ona Ivaškienė, Gediminas Ivaška, Rūta Mickūnienė, Vytautas Marijošius (priėmęs žymenį už žmogų), Jadvyga Matulaitienė, Danutė Paškevičiūtė, Kristina Monaco. Nuotr. M. Banevičiaus

TOKIO PASISEKIMO NESITIKĖTA

(atkelta iš 3 psl.)

ir šventę oficialiai atidaro.

Skaitomas JAV prezidento Ronald Reagano sveikinimas. Prezidentas savo ir žmonos vardu sveikina rengėjus ir dalyvius. Už tai jam padėkojama garsiais plojimais. Gubernatoriaus vardu šventę sveikina Orest Dubno. Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis savo žody didžiuliuoju jaunimu, dalyvaujančiu bet kurioje tautinių šokių grupėje, sveikina šokių grupių vadovus ir šokėjus, dėkoja jiems už pasišventimą, prisimenant mūsų pavergtą tėvynę ir tuo pačiu atkreipiant amerikiečių dėmesį į Lietuvos tragediją. Pabrėžia, kad tautiniais drabužiais pasipuošusios šokėjos-šokėjai atlieka didelę misiją: jie ne tik šoka, bet jie atstovauja ir mūsų tautai. JAV krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus, pasidžiaugęs tautinių šokių šokėjų gretų didėjimu, padėkoja LB Hartfordo apylinkėi, išdrįsusiai šventę organizuoti, šventės rengimo komitetui už pastangas, kurių dėka šventė vyksta, ir žiūrovam, sausakimšai užpildžiusiam salę.

Anksčiau raštu sveikino Conn. gubernatorius William A. O'Neill, PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, nuoširdus lietuvių bičiulis Hartfordo miesto burmistras George A. Athanson ir Trinity kolegijos prezidentas Theodore D. Lockwood.

Žodžiu sveikinusieji prisijungė prie kitų garbės svečių, kurių tarpe matėsi JAV LB tarybos prezidento pirm. Vytautas Izbičkas, Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublėnė, Lietuvių tautinių šokių festivalių korporacijos direktorių tarybos pirmininkas Bronius Juodelis, Lietuvių tautinių šokių instituto pirmininkė Galina Gobienė, prof. Vytautas Marijošius, VI tautinių šokių šventės šokių programos vedėja Nijolė Pupienė, LB Conn. apygardos valdybos pirmininkė Albina Lipčienė. Juos pristatė; oficialioji šventės dalis buvo baigta.

Jersey LB apylinkėi, kuri ir stengiasi šį uždavinį kiek galint geriau atlikti.

Reikia manyti, kad Philadelphijos ir apylinkių lietuviai gausiai dalyvaus šeštadienį rengiamame simpoziume, o sekmadienį pamaldose ir minėjime.

B. Rgs

— Toronto dailininkų draugija "Color and Form Society", kuriai vadovauja dail. Jurgis Račkus, rengia metinę savo dailės darbų parodą Artist Centre-Picture Loan galerijoje, Mississauga, Ont., birželio 6-26. Kita šios draugijos paroda rengiama rugsėjo 5-30 d. Northern District knygyne (Toronto, Yonge-Eglinton).

Šokių programa

Šokėjai persigrupuoja į šokių programą pradeda Suktiniu. Po to šokamas Sūkčius. Po jo aikštėj su pirmuoju šoku Dvyvai pasirodo vaikų grupės. Šokis palydimas ilgiais plojimais. Seka Šustas, Blezdingėlė. Vėl grįžta vaikai su dar niekada niekur nešoktu Grybs, grybs. Šokis pritaikytas vaikams pagal senovę žaisto ratelio ritmą. Kompozicija — Jadvygos Matulaitienės, orkestruotė — muz. Jurgio Petkaičio. Aikštėj vėl jaunieji ir studentai su Oželiu, Rugučiais ir Malūnu. Plojimų įkarštis pasiekia pačias aukštybes. Tik po kelių bandymų pranešėjai pavyksta paskelbti trumpą pertrauką.

Grįžusių salėn žiūrovų laukė maloni staigmena. Už didžios savo gyvenimo dalies pašventimą tautinių šokių puoselėjimui, jų grožio ir meilės perkėlimą į jaunųjų širdis ir ilgametį vadovavimą šokių grupėm viešai buvo pagerbtos ir prasmingaus Aldonos Saimininkienės šiaudelių meno paveikslais apdovanotos Ona Ivaškienė, Kotryna Marijošienė ir Jadvyga Matulaitienė.

Su Vestuvių polka pradėdama antroji šventės šokių programos dalis. Seka Čigonėlis. Ir vėl pasirodo visų taip laukiami vaikai. Dabar jie išeina su šoku Pasmočiutė augau. Po jų studentai ir jaunieji pašoka Suktutę, Dzūkų polką. Vien tik mergaitės puikiai atlieka Sadutę. Vėl vaikai, dabar jau bebendą prilygti studentams, išeina su paskutiniu šoku Kalvelis. Seka Žiogelis ir Suk, suk ratelį. Šokių programa baigta.

Šokėjai lengviau atsikvepia, o dar lengviau pasijunta jų vadovai. Iš žiūrovų sukeltos plojimų audros jie sprendžia apie šokių programos pasisekimą.

Programai pasibaigus

Ilgokai trunka, kol LB Hartfordo apylinkės valdybos pirm. Steponas Zabulis gali tarti padėkos žodį. Jis dėkoja Lietuvijos Fondo valdybai ir pelno skirstymo komisijai, JAV krašto valdybai ir jos pirmininkui Vytautui Kutkui, Lietuvių tautinių šokių festivalių korporacijos tarybos pirm. Broniui Juodeliui, šios šventės rengimo komiteto pirmininkui Alfonsui Dzikui ir jo vadovaujamam komitetui, šokių grupių vadovam, šokių mokytojam, tėvam, šokėjams ir taip gausiai susirinkusiem žiūrovam. Hartfordo apylinkės valdybos vardu Regina Stankaitytė šokių programos vadovė Daliai Dzičkienė įteikia A. Saimininkienės paveikslą, vaizduojantį Dalios taip mėgstamą Blezdingėlės šokį.

Žiūrovai sustoja. Orkestras groja "Lietuva brangi". Tikriausiai ši salė dar niekada nėra mačiusi tiek skausmo ir džiaugsmo ašaromis spindinčių akių. Išnešamos vėliavos. Tvirtai rankomis susikibę išgyjuoja vadovai. Paskui juos išeina šokėjai. Škirstosi ir žiūrovai. Salėj lieka

tiek daug jėgų ir širdies šiai šventei paaukojęs komitetas ir jo talkininkai. Nors niekada šventės pasisekimu nesuabejoję, jie tokio pasisekimo nesitikėjo.

Padėkos nusipelnę asmenys

Štai jie, kuriems turim būti dėkingi už dvasios atgaivą, už pavergtos tėvynės priminimą, už progą mūsų jaunimui pasirodyti, kas jis yra ir ko vertas. Alfonsas Dzikas — komiteto pirmininkas, Dalia Dzičkienė — šventės tautinių šokių programos vadovė, Jurgis Petkaitis — muzikos vadovas, Steponas Zabulis — LB atstovas, Danguolė Banevičiūtė — sekretorė, Eugenijus Orentas — išdininkas, Regina Stankaitytė — salės tvarkymo koordinatė, Lionginas Kapceckas — spaudos ir radio informacija (lietuvių k.), Eugenijus Ziurus — spaudos ir radio informacija (anglų k.), Birutė Simanuskaitė-Monaco ir Kristina Monaco — bilietai, dr. Jonas Zdanys, Genutė Zdanienė ir Kazimieras Tijiūnėlis — lešų telkimas, Lionė Simonaitienė, dr. Juozas Stankaitis ir Irena Jalinskienė — pirmoji pagalba, Vytenis Nenortas — šokėjų transportacijos ir legalumų vedėjas, Rimvydas Dragūnėvičius — svečių transportacija, Zita Dresliuvienė — susipažinimo vakaro komiteto pirmininkė, Ramona Liaukutė ir Linas Banevičius — šokėjų atstovai, Rasa Kapceckienė — šokėjų priėmimo vedėja, Gediminas Liaukus — grafijos meno koordinatė, Vytautas Raškevičius — salės apšvietimo ir garso koordinatė, Sigita Banevičiūtė ir Birutė Zabulytė — šventės programos pranešėjos. Vytautas Raškevičius ir Bronė Zdanienė, padėdama Gražinos Aleksandravičienės, Birutės Bernotienės, Angelės Jonynienės ir Aldonos Zdanienės, suredagavo tikrai puikų šventės leidinį-vadovą.

Kad ši šventė taptų gražia tradicija!

Kaip matom, net ištiesios šeimoms įsijungė į šventės ruošimo bei pravedimo darbus. Mažom kolonijom tai vienintelė išeitis rengiant panašaus masto šventes. Visi jie įdėjo daug daug darbo, visi jie paliko dalelę savęs, bet nė vienas neaimanavo, nesiskundė.

Sekundei sustokim prie muz. Jurgio Petkaičio. Jis orkestro dirigentas, keturių šokių orkestruotojas ir gaidų perrašinėtojas. To pakaks, kad galėtume supaprasti ir pajusti jo įnašą šios šventės pasisekimui. Apie Alfonsą Dziką dar trumpiau. Jis — šios šventės siela.

Tikim, kad su šia švente nesibaigs tautinių šokių švenčių rengimas Rytiniame pakrašty, bet taps gražia tradicija.

Šventės leidinį dar galima įsigyti šiuo adresu: A. Dzikas, 43 Mildred Rd., W. Hartford, CT 06107. Leidinio kaina su persiuntimu \$2.50.

J. Benitūnas

ATEITIES KONGRESUI BESIRUOŠIANT

Jubiliejiniam Ateities kongresui smarkiai artėjant, Ateitininkų Federacijos valdyba pakartotinai prašo visus organizacijos vienetų (skyrius, kuopas, draugoves, sambūrius, korporacijas) išrinkti savo atstovus (po vieną iš dešimties narių ir po vieną papildomai nuo likučio) ir jų vardus pranešti Federacijos generaliniam sekretoriui Linui Kojeliui, 2749 Ordway Street, N.W., Apt. 5, Washington, DC 20008.

Visais kongreso ruošos reikalais (posėdžių vietovės, laiko, registravimo, nakvynių ir kt.) prašom kreiptis rengimo komiteto adresu: Vytautas Šoliūnas, 115 Stephens St., Lemont, IL 60439.

Kongreso posėdžiai prasidės 1981 rugsėjo 4, penktadienį, 9 val. rytą Ateitininkų namuose. Išvakarėse rugsėjo 3, ketvirtadienį, 4 val. popiet Ateitininkų namuose kviečiamas Federacijos tarybos posėdis. Jame bus svarstomi ir kongrese kai kurie nagrinėjami klausimai.

Pirmąją kongreso dieną, rugsėjo 4, penktadienį, pirmieji posėdžiai bus atskiri sąjungų (sendraugių, studentų ir moksleivių) konferencijos organizaciniam reikalui. Po mišių ir užkandžių įvyks pirmas bendras kongreso dalyvių posėdis pirmajai temai. Pranešimą "Ateitininkų šeimos kartų bendravimas" padarys dr. Adolfas Damušis, Federacijos tarybos pirmininkas. Pranešimui pasibaigus, visi dalyviai pasiskirstys į atskirus studentų, moksleivių ir sendraugių posėdžius pateiktam klausimui svarstyti ir savo išvadom padaryti. Vakare — susipažinimo pobūvis.

Antroji kongreso diena, rugsėjo 5, šeštadienis, prasidės Jaunimo Centre mišiomis. Tai mūsų žurnalo Ateities 70 jubiliejinės mišios.

Oficialus kongreso atidarymas įvyks tuoj po mišių. Atidaryme: vėliavų įnešimas, maldą, himnai, rengimo komiteto ir Federacijos valdybos žodžiai, prezidiumo ir kongreso darbo komisijų sudarymas.

Pirmasis kongreso viešojo posėdžio tikslas — paminėti Atei-

ties 70 metų sukaktį. Šiam uždaviniui atlikti yra pakviesti trys pranešėjai.

Kun. dr. Kęstutis Trimakas, vyr. Ateities redaktorius, pateiks mūsų žurnalo idėjinį skerspjūvį. Buvęs redaktorius Kazys Bradūnas įvertins Ateities įnašą į lietuvių jaunimo kultūrinį gyvenimą, o dabartinės redakcinės komisijos narys Saulius Kuprys mes žvilgsnį į Ateities ateitį.

Popietinis bendras posėdis ir atskiri posėdžiai skirti svarstymu "Mūsų uždaviniai siekiant visa atnaujinti Kristuje".

Vakare — Ateities vakaras.

Sekmadienio, rugsėjo 6, visas rytas skirtas temai "Mūsų rūpestis — Lietuva". Bendrajame posėdy bus trys pranešėjai.

Dr. Vytautas Vardys, Oklahomos universiteto profesorius, kalbės apie žmogaus, tautinių ir religinių teisių kovą Lietuvoje. Gintė Damušytė supažindins su ryškiausiais kovotojais, o kun. Kazimieras Pugevičius, Religinės Šalpos vedėjas, kalbės apie mūsų uždavinius rūpinantis Lietuva.

Šios svarstybos bus tęsiamos atskiruose posėdžiuose, ieškant įvykdomų sprendimų.

Popietiniame posėdy dr. Kęstutis Skrupskelis, South Carolina universiteto filosofijos profesorius, kalbės tema "Tautinė kultūra ir mes". Jo pranešimas tuoj bus svarstomas atskiruose posėdžiuose.

4:30 val. popiet bus iškilmingos mišios už Lietuvą. 7 val. vakaruošiamis kongresinis banketas.

Rugsėjo 7, pirmadienį, 9:30 v. val. prasidės bendras baigiamasis posėdis: veiklos gairių pateikimas, nutarimų priėmimas, kongreso uždarymas. Kongresas bus baigtas padėkos mišiomis.

Sąjungų valdybos rūpinasi atskirų posėdžių programomis ir jų tinkamu pravedimu.

Kongreso rengimo komitetas yra pasiskirstęs ruošos darbus. Jam rūpi ir kongreso darbų finansavimas. Nors šis kongresas ir nėra manifestacinio pobūdžio, tačiau nemažos išlaidos vis dėlto neišvengiamos. Gali tekti padengti bent dalį kelionės išlaidų jaunimo atstovams iš tolimo užsienio. Finansų telkimo komisija jau yra išsiuntusi laiškus jai žinomais adresais. Bet tai tik dalis ateitininkų. Mes kreipiamės į visus ateitininkus, prašydami prisidėti savo parama kongresui. Iš tikrųjų dabartinio lėšų telkimo vaju siekia paremti, kaip pažymi vajuos komitetas, "visokeriopius ateitininkų darbus", stengiantis auginti naujas ateitininkų kartas, išlaikyti šaunų Ateities žurnalą ir gyvinti savo veiklą. Talkon kviečiami ir atskiri organizaciniai vienetai, kurių išdala leidžia paskirti atitinkamą sumą. Čekiai rašytini Lithuanian Catholic Federation Ateitis vardu ir siųstinai centrinio finansinio vajuos komiteto išdininko adresu: Bronius Polikaitis, 7218 So. Fairfield Ave., Chicago, IL 60629.

Federacijos valdyba yra labai dėkinga rengimo komitetui, visom komisijom už pastangas kongreso pasisekimui užtikrinti. Tačiau kongresas tik tada atspindės visas geriausias pastangas, kai visų vienetų vadovybės atliks savo pareigas.

Ateitininkų Federacijos v-ba

SUDARYTAS A. VARNO PAMINKLO KOMITETAS

Susirinkus gausiam organizacijų ir visuomenės atstovų būriui, 1981.VI.4 sudarytas a.a. prof. Adomo Varno paminklui pastatyti komitetas. Jo vadovybėn išrinkti: pirmininku — Domas Adomaitis, I vicepirmininku — Teodoras Blinstrubas, Alto vicepirmininkas, II vicepirmininku — Domė Petrutytė, Varnų globėja, išdininku — Stasys Vanagūnas, Pensininkų draugijos pirmininkas, ir sekretore — Alicija Rūgytė, Liet. istorikų draugijos pirmininkė.

Paminklo projekto komisijon išrinkti dailininkai: Mikas Šileikis — pirmininku, nariais — Barbora Morkūnienė, Jonas Tričys ir architektas Albertas Kerelis, Inžinierių ir architektų sąjungos atstovas.

Visi susirinkimo dalyviai sutiko būti šio komiteto nariais. Be to, vadovybė įgaliota į komitetą priimti ir susirinkime nedalyvavusių organizacijų atstovus.

Tuoju po a.a. prof. Varno mirties pradininkų buvo atidaryta Midland Savings sąskaita Nr. 33131-1, pavadinta "Varnas Memorial Fund". Šiuo metu sąskaitoj yra \$1,500. Ruošiami aukų lapai, kurių paskleidimas ir apyskaitos bus išdininko St. Varnagūno žinioj. Jo adresas: 6454 S. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 434-8063.

Tikimasi, kad visuomenė parems komiteto pastangas pastatyti nepriklausomos Lietuvos dailės patriarchui prof. Adomui Varnui tinkamą paminklą.

D.A.

Philadelphijos LB pavasario koncerto metu balandžio 25 pristatyti veiklūs lietuviai jaunuoliai su programos atlikėjais. Iš k.: V. Bendžiūtė, D. Pliuskonytė, D. Rukšytė, D. Surdėnaitė, pianistas Saulius Cibas, solistė Gina Čapkauskienė, L. Puodžiūnaitė, V. Starkaitė, G. Gečytė ir A. Gečytė. Antroji eilė: J. Zerr, V. Rukšys, A. Dragūnas, G. Dragūnas. Nuotraukoj trūksta A. Cesonio, A. Būros, K. Mašalaičio, V. Mašalaičio ir V. Surdėno. Nuotr. R. Stibrio

BENDRUOMENĖS PAVASARIO KONCERTAS PHILADELPHIJOJ

Pavasario rūpesčių ir darbų sukūryje liko neaprašytas Bendruomenės pavasario koncertas, kurį rengė Philadelphijos apylinkės valdyba Atvelykio šeštadienį, balandžio 25. Koncerto programa ir viso vakaro pasisekimas tikrai verti platesnio dėmesio.

Lietuvių Namų salėje, papuoštoje pavasario žiedais, susirinko gausus būrys lietuviškos visuomenės ir ypatingai daug jaunimo. Visi tikėjosi ne tik neeilinio solistės Ginos Čapkauskienės ir pianisto Sauliaus Cibo koncerto, bet ir pirmo abiturientų vakaro bei veikiančio lietuviško jaunimo pristatymo visuomenei.

Vakaras prasidėjo su pirmo koncerto dalimi, kurioje solistė Čapkauskienė padainavo keturias kompozitoriaus J. Gruodžio dainas: K. Binkio "Rūta" ir "Vėjaiškis" ir S. Neries "Amžinas keleivis" ir "Džiomedžiu žydėjim". Saulius Cibas, kuris akomponavo solistei, solo atliko du Čurlionio preliudus. Antruoju šios dalies išėjimu Gina Čapkauskienė padainavo arijas iš Mozarto operos "Le Nozze di Figaro" ir iš Scarlatti kantatos "Endimione e Cintis".

Vietoje pertraukos Philadelphijos LB apylinkės valdybos nutarimu buvo pristatytas kolonijos veikiantis, dainuojantis ir šokantis jaunimas, kuris šiais metais baigia gimnazijas arba yra tarp aštuoniolikos ir dvidešimt vieno metų. Susidarė gražus net šešiolikos jaunuolių būrys, aštuonios mergaitės ir aštuoni berniukai: Vida Bendžiūtė, Aušra ir Gintarė Gečytės, Danutė Pliuskonytė, Lilija Puodžiūnaitė, Danutė Rukšytė, Vida Štarkaitė, Dana Surdėnaitė, Arūnas Būra, Arūnas Cesonis, Audrius ir Gintaras Dragūnai, Jonas Puodžiūnas, Vidmantas Rukšys, Vytas Surdėnas ir Jonas Zerr. Visus juos trumpu individualiu žodžiu pristatė valdybos narė Jūratė Krokutė-Stirbienė, o pirm. T. Gečienė ir valdybos narys Rimas Jakas prisegė po Vyties ženkliuką. Dėl tolimų universitetų distancijų Arūnas Cesonis ir Jonas Puodžiūnas negalėjo asmeniškai pristatyti daly-

PRIŠKONGRESINĖ STOVYKLA NERINGOJE

Moksleivių ateitininkų vasaros stovykla Neringoje įvyks rugpjūčio 16-29. Programoje numatyta pašnekesių kongreso temomis, bet bus pakankamai laiko pasidžiaugti ir gražia Varnagūno gamta, atnaujinti senas draugystes, užmegzti naujų.

Stovyklon priimamas jaunimas nuo 7 skyriaus iki pirmųjų universitetų metų imtinai. Rengimo komitetas jau renka tinkamus vadovus, kviečia pašnekesių pravedėjus, paskaitininkus. Stovyklos vadovybėje ir programoje jau yra sutikę dalyvauti keltas labai pajėgių, jaunimo mė-

gauti. Jų ženkliukus priėmė jų tėveliai.

Po jaunimo pristatymo vyko antra koncerto dalis, kurioje G. Čapkauskienė padainavo specialiai jai kompozitoriaus Jono Go-vėdo parašytas keturias dainas: M. Sims-Cerneckytės "Nebaigta daina" ir "Laimės rytas", L. Andriekaus "Liepsnelė" ir J. Baltrušaičio "Serenada". Saulius Cibas programoje numatyto Valso iš operos "Faust" negalėjo paskambinti, nes "sunegalavo" pianinas. Tačiau ir su "šluobu-jančio" pianino pritarimu G. Čapkauskienė baigė koncerto programą su dviem arijom iš Charpentier "Louise" ir Donizetti "Lucia di Lammermoor". Publika dar išsiprašė du busis ir nenorėjo solistės nuo scenos paleisti. Visi žavėjosi aukšto lygio koncertu ir apgailestavo, kad šį kartą taip mažai tegirdėjo pianisto Sauliaus Cibo skambinimo. Tikimės, kad abu menininkai dar grįš į Philadelphijos sceną.

Po koncerto buvo linksmoji vakaro dalis prie lietuvių tarpe dar negirdėto ukrainiečių orkestru. Šį kartą net ir "senimas" neskubėjo namo, nes šokių muzika atitiko visų kartų skonį. Daug nuotaikos pridavė dvi ukrainietiškais raštais pasi-

puošusios orkestro dainininkės, pajavairindamos šokius estradinėmis dainomis.

Prieš ir po koncerto ir dar kitą dieną Lietuvių Namų Kultūros Centre vyko Vinco Krėvės mokyklos surengta Antano Petrikonio tapybos paroda. Tad pilna prasme Atvelykio savaitgalis Philadelphijoje buvo Bendruomenės pavasario šventė. Linkėtina, kad ir nauja LB apylinkės valdyba tęstų abiturientų pristatymo tradiciją ir gal net praplėstų pavasario šventės mintį.

Philadelphijos LB apylinkės valdybos narės G. Maciūnienės pastangomis buvo sudaryta LB Kultūrinis vakaronių komisija, į kurią sutiko įeiti L. Balten, R. Česonienė, B. Impolėnienė, D. Jakienė, S. Jurskytė, O. Kreivėnienė, arch. J. Stelmokas, G. Surdėnas, A. Vaškėlis ir J. Vie-sulienė. Pereitą sezoną suspėta suruošti tik trys vakaronės — su poetu T. Venclova, visuomenininku ir Madrido konferencijos dalyviu R. Česoniu ir dr. Tomu Remeikiu, knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980" autorium. Ateinančiam sezonui jau yra sudarytas pakeičiamųjų paskaitininkų sąrašas. Ne tik netolimose vietovėse, bet ir savo tarpe turime visą eilę asmenų, kurie gali praturtinti mūsų kultūrinį gyvenimą. Lauksime ateinančio kultūrinio vakaronių sezono.

Po koncerto buvo linksmoji vakaro dalis prie lietuvių tarpe dar negirdėto ukrainiečių orkestru. Šį kartą net ir "senimas" neskubėjo namo, nes šokių muzika atitiko visų kartų skonį. Daug nuotaikos pridavė dvi ukrainietiškais raštais pasi-

MONOGRAFIJA APIE KRAŽIUS

Kražiškių sambūris, įsikūręs prieš keletą metų, ypatingai dėmesį kreipė į Kražių monografijos paruošimą ir išleidimą. Kadangi sambūris nėra gausus nariais, tad pačiai valdybai teko tuos sunkų darbą atlikti. Tam tikslui buvo sudaryta redakcinė komisija, į kurią įėjo vyr. redaktorium Pranas Razminas, jo padėjėju — Apolinaras Bagdonas, finansų telkėju — Jonas Žadeikis.

Darbas yra kaip ir užbaigtas. Gauta gausios medžiagos, ypač vertingų nuotraukų, niekur dar nematytų. Knyga bus gana didelė, apie 400 puslapių, ir apims visą turtingą Kražių istoriją, reikšmingą ne tik Žemaitijai, bet ir visai Lietuvai.

Sambūrio valdyba ypač laukia gausesnės finansinės paramos ne tik iš pačių kražiškių, kurių ne tiek daug yra patekę į laisvąjį Vakarų pasaulį, bet ir iš visų kultūrininkų, kurie remia kiekvieną kilnų užsimojimą. Aukos ir užsakymai siunčiami šiuo adresu: Jonas Žadeikis, 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629.

Knyga jau įteikiama spaustuvei. Ji bus išleista dar šiais metais.

Redakcinė komisija yra labai dėkinga tiems, kurie jau spėjo savo aukas atsiųsti ir sudarė gerą pradžią bei pasitikėjimą, kad tas darbas tikrai bus išstetats.

A.P.B.

Kražiškių sambūrio valdyba. I-oje eilėje iš k. vyr. redaktorius Pranas Razminas, sambūrio pirmininkas Apolinaras Bagdonas, sekretorius Mykolas Vaišvila; II-oje eilėje stovi iš k. vicepirmininkas Jonas Valantiejus, išdininkas Jonas Žadeikis ir narys Petras Aleksa. Nuotr. P. Maletos

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Juozas Brazaitis — RAŠTAI. I. Tumas-Vaižgantas, Dambrauskas-Jakštas, Donclaitis, Daukantas, Valančius, Baranauskas, Pietaris. Redakcinė komisija: Alina Skrupskelienė ir Česlovas Grincevičius. Išleido J. Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. 1980. Spausdino Draugo spaustuvė Chicagoj. Aplankas ir viršelis Ados Sutkuvienės. Iliustruota nuotraukomis, liečiančiomis autorijų. Kietais viršeliais. 552 psl.

Šių raštų autorių taikliai apibūdina jų leidėjai: "Dvidešimtas amžius Lietuvai ne tik sugrąžino prieš 123 metus prarastą nepriklausomybę, bet ir davė nemaža taurių asmenybių, kurie mūsų tautai kaip švyturiai rodė kelią į šviesesnę ateitį. Vienas tokių iškiliausių ir kūrybingiausių buvo Juozas Ambrazevičius-Brazaitis (1903-1974), aukštos kultūros literatas, mokslininkas, publicistas, visuomenininkas, politikas. Jo asmenyje išryškėjo daug talentų, ypač įžvalgumas analizuojant susidariusias problemas, sugebėjimas balansuoti esamų situacijų rėmuose. Nebuvo jis skubus sprendimuose, nesiblaškę staigiai pavojų akivaizdoje, neprisiėmė, nenorėjo būti vadu, bet tokiu jį laikė visi, kurie su juo susidūrė".

Šiame pirmajame J. Brazaičio raštų tome nagrinėjami septyni lietuvių rašytojai. Iš jų pirmuoju čia eina Vaižgantas. Toji studija (autorius vadinama apmatais kūrybos studijai) Kaune buvo išleista atskiru leidiniu (1936). Ji šiame raštų tome yra ilgiausia. Apie kitus rašytojus atskirų leidinių nebuvo išleista. Apie juos J. Brazaitis rašė straipsnius periodikai ar kitiem leidiniam, skaitė paskaitas. Tuos dalykus jo raštų redaktoriai sugebėjo surinkti ir įdėti į šį tomą.

Pradžia gera. Laukiamas kitų tomų. O šis pirmasis pasiliks ypatingai mielas lietuvių literatūros mėgėjams. Mielas tuo, kad talentingai sugeba iš gyvenimo pasitraukusius mūsų rašytojus parodyti amžinai gyvus ne tik jų raštais, bet ir būdingais asmenybės bruožais.

KALBININKAS JUOZAS SENKUS. Trumpa biografija, prisiminimai, darbai. Redaktorius — Pranas Naujokaitis. 1980 metai. Mecenatas — kun. Kazimieras Senkus. Išleido "Darbininkas". Spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Tiražas — 1000 egz. Iliustruota nuotraukomis ir brėžiniu. 80 psl. Kaina 5 dol.

Iševijoj netekę savo didžiųjų kalbininkų (Pr. Skardžiaus, A. Salio, L. Dambriūno), guodžiamės, kad jų darbai su pasišventimu ir išterme tebetęsiama pavergtoji Lietuvoj, ir liūstam kuriam nors iš tų pasišventėlių mirus (vienas jų buvo kalbininkas Juozas Senkus, ne vienas mūsų vyresniųjų iševijų pažįstamas iš studijų laikų).

Juozas Senkus (1907.VII.18-1970.X.29), kaip rašoma šiame veikaluke, "buvo darbštus ir labai kruopštus mokslininkas-kalbininkas, išspausdinęs keliolika mokslinių darbų ir nemaža straipsnių lietuvių kalbos, ypač tarmių klausimais. Buvęs J. Senkaus studentas dabartinis Vilniaus universiteto profesorius Zigmas Zinkevičius, apžvelgdamas savo buvusio mokytojo mokslinius darbus, rašo, kad pokario metais kurį laiką Juozas Senkus buvo Lietuvoje svarbiausias dialektologijos specialistas ir naujų kadrų ugdytojas".

Veikaliukas trumpai peržvelgia J. Senkaus gyvenimą ir darbus. Pateikiama ir jo draugų atsiminimų: Petronėlės Orintaitės, Alfonso Šešplaukio-Tyruolio ir Vlado Kulboko.

Tokia monografijėlė, kaip ši, lietuvių iševijai, nenustojusiai ryšio su savo kalba, tikrai reikalinga.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Redaguoja Nijolė Ulėnienė, 16 Lucille Lane, Dix Hills, N.Y. 11746

PIRMOJI DEŠIMTO SKYRIAUS LAIDA
ATSISVEIKINA SU MAIRONIO MOKYKLA

Sunku suprasti, kad dešimt metų prabėgo ir reikia palikti Maironio lituanistinę mokyklą. Kažkada man atrodė, kad aš jos niekuomet nebaigsiu, o dabar atrodo, kad tie metai prabėgo labai greitai. Jeigu kas manęs paklaustų, kodėl aš lankiau šią mokyklą, aš drąsiai atsakyčiau, kad norėjau, nes jaučiau, kad aš čia priklausau. Mano supratimu, ši mokykla yra pats pagrindas įsijungti į tolimesnę lietuvišką veiklą. Be mokyklos būtų labai sunku kur nors lietuviškoje veikloje dalyvauti.

Galbūt pirmuosius aštuonerius metus lankiau šią mokyklą dėl to, kad tėveliai man liepė ir norėjo, kad ją lankyčiau. Tačiau devintą ir dešimtą skyrių lankiau jau savo apsisprendimu. Man būtų sunku nusakyti, ką aš gavau per tuos paskutinius metus, tačiau dabar jaučiu, kiek daug būčiau praradęs čia nepasilikdamas.

O buvo ir sunkių dienų. Taip norėjos ilgiam pamiegoti, o ne keltis ir važiuoti į mokyklą.

Šis rašinys nėra paskutinis mano atsisveikinimas su šia mokykla. Čia palieka mano draugės, mano buvę mokytojai, mano buvusi mokykla. Aš juos aplanksiu, o reikalui esant, jei ką galėsiu, dar ir padėsiu, kad ši mokykla ir toliau duotų pradžią augti ir būti lietuviams.

Audrė Lukoševičiūtė

Per praėjusius dešimt metų aš daug išmokau apie tėvų ir savo tautą. Mokykloje geriau išmokau skaityti, rašyti ir geriau išreikšti savo mintis lietuviškai be amerikietišku žodžiu. Mano šaknis yra giliai įaugusios į Lietuvos širdį, nes jau daug kartų esu girdejęsi Lietuvos istoriją. Man ji įdomi, ir galėčiau jos klausyti dešimtį kartų.

Pradžioje, būdama pirmame skyriuje ir vėliau, aš maniau, kad lietuviška mokykla buvo įkurta vaikams kentėti kiekvieną šeštadienį. Mano subrendimas man parodė, kad reikia man džiaugtis ir didžiulis savo sena tauta. Iš jos išmokau, kad šaknis yra taip pat svarbios, kaip ir pilietybė.

Ačiū mano mokytojams, kurie mane gal net per prievartą mokė apie Lietuvą. Aš nenorėjau atsiminti arba mokyti, bet daug kas pasiliko mano mintyse. Manau, kad pasigėsiu šios mokyklos, kuri man buvo kaip antrieji namai. Mano širdyje pasiliks papročiai, tautodailė ir liaudies menas. Taip pat bandysiu nepamiršti kalbos. Mano sieloje pasiliks ir tėtis lietuvių dvasia.

Dana Senkutė

Man buvo labai malonu šeštadieniais keletą valandų praleisti Maironio mokykloje. Nors

tas laikas daugiausia buvo skirtas mokslui, bet užteko progų ir pabendrauti bei pasilinksmiti. Aš daug išmokau apie Lietuvą, jos istoriją, kalbą ir kultūrą. Sužinojau, kokia svarbi yra lietuvių kalba visokiems mokslams, ypač kalbų mokslui. Susipažinau su Lietuvos geografija ir organizacijomis, kurios dirba vienam tikslui — paskelbti pasaulyje Lietuvos bylą.

Mokykla davė progą kiekvieną savaitgalį susieiti su draugais. Taip pat čia turėjau progą susirasti naujų draugų. Lituaništinės mokyklos yra svarbios todėl, kad jos duoda progų lietuviams vaikams išmokyti apie savo tautą ir susipažinti su kitais lietuviams. Todėl man yra labai malonu sakyti, kad aš esu baigęs lituanistinę mokyklą.

Henrikas Šatinskas

Pagaliau po dešimt metų aš užbaigiau lietuvišką mokyklą. Nors ir smagu, bet kartu yra truputį liūdna su ja atsisveikinti. Per tuos metus aš daug išmokau. Žinoma, kartais buvo labai pikta, kad reikėjo važiuoti šeštadieniais į lietuvišką mokyklą, bet dabar žinau, jog tėvai mane vežė, kad išmokčiau lietuviškai rašyti, skaityti ir geriau kalbėti. Mokytojai buvo geri ir neleido tingėti.

Mokykloje sutikau daug gerų draugų ir draugų. Mokykla paliko man gerą įspūdį gyvenime, ir aš tikiu, kad visi galvoja taip, kaip aš.

Daina Penkaitė

Štai ir pabaiga mokslo metų — mano paskutinių mokslo metų. Koks didelis skirtumas, palyginus, kai pradėjau mokyklą lankyti ir kai baigiu dešimt metų. Kaip greitai tie metai prabėgo, o kiek daug aš čia visko sužinojau!

Tas dešimtmetis, aišku, turėjo sunkių ir lengvų dienų. Negaliu pasakyti, kad tai buvo visuomet lengva ir malonu. Tačiau aš norėjau baigti šią mokyklą, ir štai dabar ją baigiu.

Vieną kartą aš jį jau buvau baigęs. O tai buvo, kai ši mokykla teturėjo aštuonis skyrius. Kai įsisteigė dar du skyriai, aš sugrįžau. Dabar džiaugiuosi, kad sugrįžau.

Savo likusiems draugams žemesnėse klasėse galiu pasakyti, kad nėra taip baisu. Negalvokite, kad mokykla nesibaigs. Bet, iš jos išeidami, parašysite, kiek čia praleidote gražių dienų. Visi mes kartais padejuojame. Tai juokai, visi taip daro. Manau, dejuojate ir jūs. Ir aš taip darau. Bet, tikėkite manim, čia yra geriausia vieta pažinti Lietuvai.

O juk iš ten išrautos mūsų šaknys. Tad, norėdami geriau pa-

žinti patys save, mes turime pažinti Lietuvą. Mes turime mokyti.

Dabar, baigdamas šią mokyklą, neuždarau durų visai, bet žadu kartkartėmis čia ateiti, apsilankyti.

Algirdas J. Lukoševičius

Lituanistinė mokykla man yra daug davusi. Ne tik žinių iš įvairių sričių (iš literatūros, istorijos, geografijos), davė ne tik gerų draugų, bet dar kažką daugiau. Tai pasididžiavimą savo lietuvių. Tą pasididžiavimą išauginu lituanistinė mokykla, nes ji mus mokė apie Lietuvą. Kuo daugiau išmokau, tuo svarbesnė Lietuva ir lietuviybė man pasidarė.

Su baigtuvėm baigiasi mano mokslas lituanistinėje mokykloje, pirma dalis mano gyvenimo. Norėčiau sugrąžinti bent mažą dalelę, ką mokykla yra man davusi. Norėčiau jį grįžti ir mokytojauti. Yra didelis skirtumas tarp aštuonerių metų mergaitės, kuri tėvai reikiančią išveždavo į mokyklą, ir tarp penkiolikos metų mergaitės, kuri jau savanoriškai į mokyklą grįž.

Dabar, kai atgal pažiūriu, tai visi šeštadieniai, praleisti mokykloje, man buvo labai naudingi. Noriu padėkoti tėvam, kurie mane vežiojo į mokyklą. Jiems daug lengviau būtų buvę nevažiuoti ir šeštadienį miegoti. Žinau, kad jie ir taip daug kartų norėjo padaryti, bet kėlėsi ir vežė. Dėl to ačiū jiems.

Nuoširdus ačiū visiems mokytojams, kurie paaukojo šeštadienius, atvažiuo į mokyklą ir mokė mus. Dėkoju visiems, kurie mokyklą tvarko ir kurie bent kiek prisideda prie mokyklos veiklos. Visi yra svarbūs, nes be mokyklos vaikai nežinos, ką žodis "lietuviybė" reiškia. Mokykla yra lietuviybės židinys. Be jos lietuviybė pražūtų.

Auksė Jankauskaitė

RAŠO
TREČIAS
SKYRIUS

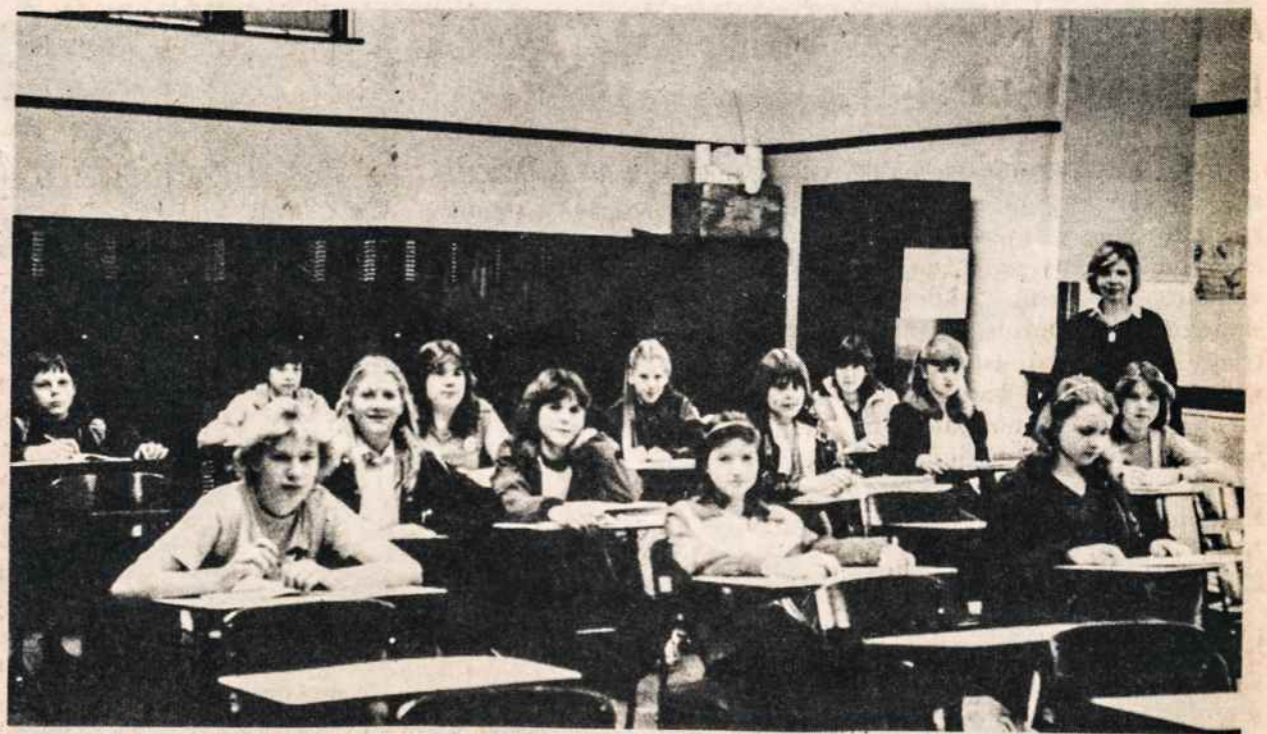
Jūros gelmėse

Jūros dugne yra žolių, akmenų ir visokių žuvų. Yra ir nuskenusių laivų, kuriuose gali būti turtų — aukso, sidabro ir brangenybių. Aš norėčiau būti naras ir ieškoti turtų jūroje. Man reikėtų rasti senus žemėlapius ir sužinoti, kur laivai nuskendo. Būtų labai sunku rasti nuskenčius laivus. Lengviau rasti jūros žoles, akmenis ir žuvis.

Arus Bartys

Kaip žmonės seniau gyvendavo
Lietuvoje

Seniau Lietuvoje žmonės gyvendavo ūkiuose ir kaimuose. Jų namai turėjo šiaudinius stogus. Jie neturėjo šaldytuvų, automobilių nei televizijos. Maista

Septintas skyrius su klasės mokytoja ir Maironio mokyklos vedėja A. Marijošiene. Nuotr. P. Bivainio

laikydavo rūsyje, nes ten buvo šalta. Jie važinėdavo su arkliais ir daug vaikščiodavo. Neturėjo krautinių. Patys pasisūdavo drabužius. Visas daržoves augindavo savo daržuose.

Matas Nemickas

Seniau lietuviai statydavo pilis ant kalno arba prie upės, kad būtų lengviau apsiginti nuo priešų. Trakų pilis stovi saloje Galvės ežero viduryje. Tą pilį buvo sunku pastatyti, nes visus akmenis reikėjo atvežti laivais. Prie Trakų pilies priešams buvo sunku prieiti. Dėl to ji ilgai išsilaikė. Dabar Trakų pilis yra naujai atstatyta. Toje pilyje gimė ir mirė Vytautas Didysis.

Mindaugas Jurys

RAŠO
KETVIRTAS
SKYRIUS

EILĖRAŠČIAI MAMYTEI

Mano mama nestora. Ji yra labai gera. Gerai, kad moka vairuoti. Mes visur galim važiuoti.

Dainius Marijošius

Mano mama yra miela, Ir ji turi gerą sielą. Ji gražiai dainuoja. Ir gerai pianinu groja.

Arus Ulėnas

Iš visų geriausia, Iš visų gražiausia Man yra mama.

Ji toks geras sutvėrimas. Ji visad mumis rūpinasi. Pamaistina ir užmigdo Dieną, naktį — vėl tas pats.

Tau norėčiau padėkoti, Pamyli, atsilygint. Tau dėkoju ir dėkoju. Bet kaip tau atsidėkot?

Antanas Vainius

Mama

Mano mamos vardas yra Olga. Ji namuose labai daug dirba. Iš ryto paruošia mums pusryčius, padeda apsirengti ir išleidžia į mokyklą. Per visą dieną tvarkosi namuose ir išverda vakarienę.

Mano mama mažiau mus bara, tai iš jos galima daugiau išprašyti. Aš ją labai myliu, ir ji man yra geriausia pasaulyje.

Andrius Ilgūnas

juokėsi, nes katilas buvo juodas, o jis ir pats buvo juodas. Tada Jonukas pagalvojo. Kai Paulius negavo saldainio, jis irgi negavo. Kai Simas pargriuvo, jis irgi pargriuvo. Tada atsiminė, kad vaikai iš jo juokėsi. Jis nuo to laiko nesijuokė ir buvo geras. Nereikia juoktis iš kitų, kai pats tai darai.

Viktoras Liogys

Pro vieną ausį įėjo,
pro kitą išėjo

Šitas lietuviškas priežodis reiškia, kad žmogui ką nors pasakai ir jis tuoj tai pamiršta. Kartais būna, kad žmogus neklauso ar užsisvajuoja. Tai reikia žmogų pastumti arba jį taip sudominti, kad jis girdėtų. Daug kitų tautybių žmonių vartoja panašų priežodį, nes jis visiems labai tinka, nesvarbu, kur kas gyvena.

Darius Stankūnas

Koks medis, toks vaisius

Koks medis, toks ir vaisius. Reiškia, kad jei medis sveikas, tai jo vaisiai bus irgi sveiki. Kitaip sakant, jei tėvas geras ir gudrus, tai ir jo vaikai bus tokie pat. Bet lengviausia sakyti, kad, jei žmogus geras, tai ir jo šeima yra gera.

Tomas Giedraitis

Koks tėvas, toks ir sūnus. Šitas priežodis bando pamokyti, kad, kokį pavyzdį rodo tėvas, toks užauga jo sūnus. Pavyzdžiui, jei tėvas sūnų moko važiuoti lėtai, bet pats greit važiuoja, tai ir sūnus greit važiuos. Jei sūnus mato, kaip jo tėvas padeda kitiems, tai ir jis užaugęs padės žmonėms.

Paulius Ivaska

Kaip pasiklosi, taip išmiegos

Vieną kartą buvo trys berniukai: Tomas, Erikas ir Antanas. Visi buvo geri draugai ir mokiniai. Bet Antanas buvo nelaimingas mokykloje ir nemėgo mamos ir tėčio. Jis norėjo daryti ką nors blogo. Vieną dieną Tomas, Erikas ir Antanas ėjo į krautuvę. Tomas nupirko knygą, Erikas — žurnalą. Antanas pavogė beisbolo kortelę, bet Erikas tai pamatė ir pasakė Tomui. Tomas pakalbėjo su Antanu. Antanas atidavė kortas ir niekada daugiau nepavogė. Jis pasidarė geras vaikas ir pamilo savo tėvus. Jam priežodis "Kaip pasiklosi, taip išmiegos" išėjo į gera.

Tomas Ratas

"Kaip pasiklosi, taip išmiegos" reiškia, kad, jei padarysi gerai, bus gerai, jei padarysi blogai, tai bus blogai. Pavyzdžiui, jei paklosi lovą negerai ir blogai, tai išmiegosi nelabai gerai.

Sigita Penkaitė

Visur gera, bet namie geriausia

Kur tik eisi, bus smagu, malonu ir patogiu, bet namie smagiau, maloniau ir patogiau. Taip yra, nes kartais būni vietoje, kurių nepažįsti, o savo namus žinai aukštin, žemyn, išvirksčiai. Savi namai yra didesni ir turi daugiau vietos "alkūnėms". Viešbučiai yra patogūs, bet dažniausiai labai maži. Kad namie geriausia, yra visai teisybė.

Jarutė Bartytė

"Visur gera, bet namie geriausia" reiškia: tau patinka keliauti po visą pasaulį ir išmokyti daug dalykų, bet geriausia būti namie, nes čia yra tavo šeima ir visi tave myli. Stovykla yra įdomi, ir važiuoti pas močiutę ir tėvuką yra smagu, bet, kai pasiilgsti mamos ir tėčio, namai yra pati geriausia vieta. Namie yra daug smagiau. Yra minkšta lovėlė, ir galima žaisti su katinu.

Asta Šaulytė

Dėk grądą prie grądo — pripilsi aruodą

Jei jūs turėsite vieną centą ir kiekvieną dieną pridėsite po centą, netrukus jūs turėsite vieną dolerį.

Rūta Žemaitaitytė

Aklas aklą netoli tenuous

Šitas priežodis reiškia daug dalykų. Jei pats nežinai, kitam nesakyk. Jei pats nemoki, kito negalėsi išmokyti. Jei pats nesupranti, kitam negalėsi išaiškinti. Bet kartais žmonės taip daro. Jie nori pasirodyti, tai sako dalykus, kurių jie nesupranta. Dažniausiai maži vaikai kitus moko, nors jie patys nedaug supranta.

Marius Marijošius

Sveikata — brangiausias žmogaus turtas

Vienas ponas ėjo pro parką ir pamatė kažką keistą. Jis nuėjo į tą vietą, kur jis matė šviesą. Ten jis surado erdvę laivą. Išėjo marsietis. Tas ponas susidraugavo su marsiečiu. Marsietis vis sako: "Aš toks neturtin gas". Ponas jam sako: "Tu esi la-

(nukelta į 7 psl.)

Pirmoji Maironio lituanistinės mokyklos dešimtojo skyriaus laida su klasės auklėtoju rašyt. Pauliu Jurkum. Iš k.: H. Šatinskas, A. Lukoševičius, D. Penkaitė, A. Lukoševičiūtė, A. Jankauskaitė, D. Senkutė. Nuotr. P. Bivainio

RAŠO
PENKTAS
SKYRIUS

PRIEŽODŽIAI

Juokiasi puodas, kad katilas juodas

Jonukas buvo labai geras vaikas, tik jis vis juokėsi, kai kas kam nors atsitikdavo. Vieną dieną mokytojas klasei davė saldinių. Bet visiems neužteko. Jonukas juokėsi, kad Paulius negavo. Kitą dieną Simas pargriuvo, o Jonukas juokėsi. Jis visą laiką juokdavosi. Vieną dieną jis išgirdo, kad jo mama sakė: juokiasi puodas, kad katilas juodas. Jonukas klausė, ką tai reiškia. Ji sakė, kad puodas

Dalis trečio ir ketvirto skyriaus mokinių prieš baigiant mokslo metus. Nuotr. N. Ulėnienės

ŽINIOS IŠ LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTONĖ

Ryšium su pasikėsinimu į JAV prezidento Reagan gyvybę Lietuvos atstovas pasiuntė jam telegramą, pareikšdamas Lietuvos diplomatinės tarnybos ir visų lietuvių vardu užuojautą ir nuoširdžiausius linkėjimus greit pasveikti ir sustiprėti. Dr. S.A. Bačkis gavo atsakymą su padėka ir labai giliu pareiškimų minčių įvertinimu.

Vainikų dieną, gegužės 25, Lietuvos atstovas ir ponis O. Bačkienė Arlington kapinėse padėjo puokštę gėlių iš pasiuntinybės darželio prie leitenanto Samuel J. Harris, žuvusio Kaune 1920.II.24, kapo. Po to jie aplankė ministerio P. Žadeikio ir jo šeimos bei buvusio Lietuvos atstovo J. Kajecko ir jo žmonos kapus, padėdami po simbolinę rožių puokštę.

Washingtono arkivyskupo James A. Hickey kvietimu Lietuvos atstovas ir ponis O. Bačkienė 1981.VI.3 dalyvavo St. Matthew katedroj mišiose, kurias arkivyskupas celebravo už kardinolą Stefan Wyszynskį. Pamaldose dalyvavo JAV prezidento atstovas, vyriausybės atstovai bei JAV kongreso nariai ir diplomatinis korpusas.

Birželio 4 valstybės sekretorius ir ponis Haig surengė valstybės departamente priėmimą diplomatinė misijų šefam ir jų žmonom pagerbti. Jame dalyvavo ir Lietuvos atstovas ir ponis O. Bačkienė. Po pasisveikinimo su visais svečiais, vaišėm įpusėjus, valstybės sekretorius

Alexander Haig Jr. tarė trumpą žodį. Pasveikindamas diplomatinį korpusą, jis pažymėjo JAV tikslą siekti visų tautų bendradarbiavimo, išlaikant taiką, teisingumą ir visų tautų gerovę. Diplomatinio korpuso vardu padėkojo už gražų priėmimą valstybės sekretoriui ir poniai Haig dabartinis diplomatinio korpuso dekanas Sovietų Sąjungos ambasadorius Dobrynin. Kartu su humoru jis pridūrė, kad diplomatiniam korpusui būtų malonu dažniau būti pakviestam į priėmimus bei susitikimus...

Birželio 5 Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai surengė pobūvį su dabartiniu Baltijos valstybių skyriaus vedėju valstybės departamente Thomas D. Longo Jr. ir būsimam to skyriaus vedėjai Mildred A. Patterson, kuri netrukus perims jo pareigas. Pobūvio metu ponui Longo buvo pareikšta padėka už jo gražų ir nuoširdų rūpinimąsi Baltijos valstybių interesais. Taip pat buvo pasikeista informacijomis bei nuomonėmis Baltijos valstybių atstovavimo klausimu ir jų reikalais.

Gegužės mėnesį ir birželio pirmą pusę Lietuvos atstovas ir ponis O. Bačkienė dalyvavo keliuose Trečiojo Pasaulio ir NATO valstybių ambasadorių surengtuose priėmimuose jų tautinių švenčių proga bei eilė kitų priėmimų.

Prel. dr. Audrys J. Bačkis, Viešųjų Bažnyčios Reikalų tarybos vicesekretorius, trumpai

viešėjo pas tėvus Washingtonė. Ta proga buvo paminėtos jo kunigystės 20 metų ir jo tėvelio 75 metų amžiaus sukaktys. Prelatas per Atvelykį aukėjo mišias lietuvių Šiluvos koplyčioj. Prel. A.J. Bačkiio lankymosi proga Washingtono arkivyskupas James A. Hickey buvo pakviestas į su tėvais vakarienei į savo rezidenciją ir taip pat į priėmimą, kurį arkivyskupas, kaip Amerikos Katalikų universiteto kancleris, rengė pagerbti universiteto prezidentui. Savo buvimu metu Washingtonė prel. A.J. Bačkis buvo nuolatinis svečias Apaštališkoj delegatūroj. Jis taip pat atsilankė į porą lietuvių pobūvių. Gegužės 4 jis grįžo į Romą.

Lietuvos pasiuntinybės dėkoja Pastaruoju laiku pasiuntinybės gavo eilę dovanų.

J. Kapočius atsiuntė Lietuvių Enciklopedijos leidyklos išleistą Lietuvos žemėlapių du pakeitimus, kaip dovaną pasiuntinybės informacijos tikslam.

Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla atsiuntė savo gražių leidinių, kaip Lietuvių Fondo dovaną. Po to ta pati leidykla atsiuntė dr. Vitolio E. Vengrio knygą "Lithuanian Bookplates — Lietuvių ekslibriai".

Austra Puzinienė padovanojo penkis dail. Povilo Puzino kūrinių albumus, skirtus, progai esant, kaip menininko dovaną, įteikti pasiuntinybės svečiam.

Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis nuoširdžiai dėkoja visiem išvardintiems geradariam už Lietuvos pasiuntinybės skirtas vertingas dovanas, kurios patarnaus informacijai apie Lietuvą.

BALTIMORE, MD.

Baltimorės arkivyskupas William Borders birželio 7 Šv. Alfonso bažnyčioj su kun. A. Dranginiu koncelebravo mišias už pavergtoji Lietuvos kenčiančius brolius ir seseris. Tautiniais drabužiais pasipuošęs jaunimas per aukojimą atnešė gėlių, kurias padėjo prie Marijos statulos. Gražų lietuvišką kryžių padovanojo arkivyskupui. Dainos choras giedojė per mišias. Priėmimą pamokslą lietuviškai pasakė kun. A. Dranginis. Prieš mišių pabaigą arkivyskupas pasveikino lietuvius ir padėkojo už gražų kryžių.

Mokslo metai Šv. Alfonso mokykloj baigti birželio 9. Graduanti su tėvais ir giminėmis dalyvavo mišiose 7 val. vak. Graduanti išdalinti diplomai, o dovanos pažengusiems mokiniams. Lietuvių Posto 154 komandierius Kazimieras Sarpolis ir padėjėjų pirmininkė Mary Byrne įteikė dovanas mokiniams, pasišymėjusiems Amerikos istorijoj.

PUTNAM, CONN.

A. a. prel. K. Vasio laidotuvės

Prel. Konstantiną Vasį (Vasiliausą) gegužės 29 palydėjom į Marijos Nekalto Prasidėjimio seselių vienuolyno kapines Putname. Su šiuo pasauliu prelatas atsiskyrė gegužės 24 Matulaičio namuose, kuriuose praleido 10 metų, niekada pilnai nepasveikęs nuo prieš 13 metų jį ištikusio paralyžiaus. Laimė, paralyžius nesunkiai palietė velionio intelektą. Prelatas sulaukė 92 m. amžiaus.

Laidotuvės prasidėjo Matulaičio namų koplyčioj mišiomis, kurias koncelebravo 19 kunigų, vadovaujant kun. J. Steponaičiui, Athol lietuvių parapijos klebonui, ir dalyvaujant Worcesterio vyskupui T. Herrington. Kunigų

patinka gimtadieniai, nes tada gaunu dovanų ir pasidarau vyresnis. Man taip pat patinka Kalėdos, nes tada taip pat gaunu dovanų, tą dieną gimė Jėzus. Man patinka Florida, nes ten šilta ir galima eiti į paplūdimį. Aš ten mačiau Disneyworld ir Everglades. Man patinka Kalifornija, nes ten šilta. Mes ten buvome Disneyland.

Tomas Šaulys

-o-

Mano laimingiausia diena buvo, kai aš su tėčiu pirmą kartą važiuavau medžioti. Tą dieną mudu atsikėlėm labai anksti, apie penktą valandą ryto. Apsirengėm ir išvažiavom. Važiuoti teko apie keturias valandas. Pusę dienos turėjom mokytis, kaip naudoti šautuvą. Kitą pusę dienos medžiojom. Vakare grįžom ten, kur buvom apsistoję, pavalgėm ir ėjom miegoti. Kitą dieną vėl anksti atsikėlėm, pavalgėm pusryčius ir vėl ėjom medžioti, o vakare važiuavom namo. Namus pasiekėm tik apie 12 val. nakties. Tos dienos aš tikrai niekuomet nepamiršiu, ir taia tikrai buvo mano pati laimingiausia diena.

Tadas Nemickas

RAŠO DEVINTAS SKYRIUS

Ką aš darysiu šią vasarą? Šią vasarą aš planuoju tiktai pailsėti po mokyklos. Važiuosiu į ateitininkų stovyklą. Gal važiuosiu pas savo draugę, kuri gyvena Marylande. Vasaros laiku aš mėgstu gulėti ant sudeamos kėdės, klausytis muzikos ir rašyti laiškus visą dieną. Turbūt aplankysiu savo drauges, ir jos mane aplankys. Mes gyvename miškuose. Yra daug medžių, po kuriuos galima laiptoti, tai, jei neturėsiu ko daryti, galėsiu lipti į medžius. Aš tikiuosi, kad turėsiu malonią vasarą.

Laura Šatinskaitė

Berniukai, kurie patarnauja mišiom ir novenos pamaldom, kartu su kun. A. Dranginiu birželio 16, antradienį, iškylavo prie Blue Mountain kalnų ir prie ežero.

Edvardas Buda, gimęs ir augęs Baltimorėj, birželio 7, dalyvaudamas paraded nuo Šv. Alfonso bažnyčios iki Charles Plaza, kur vyko lietuviškas festivalis, nuo širdies smūgio staiga sukrito gatvėj ir po valandos mirė Mercy ligoninėj. Edvardas buvo labai malonaus būdo žmogus. Jo sūnūs ir dukros dalyvauja tautinių šokių grupėse. Jo žmona Aldona yra Lietuvių Namų reikalų vedėja. Jos dėdė Vladas Bačanskas yra žymus lietuvių veikėjas. Už velionį gedulingos mišios aukotas Šv. Alfonso bažnyčioj birželio 11. Palaidotas Parkwood kapinėse. Nuliūdime liko žmona Aldona, sūnūs Raymondas, Morkus, dukros Dina, Lisa, Ramutė, sesuo Ona, giminės ir draugai. Velionis buvo ištikimas Lietuvių Posto 154 Amerikos legionierių organizacijos narys.

Jonas Obelinis

dauguma buvo iš aplinkinių lietuvių parapijų, bet buvo ir pora pranciškonų iš Kennebunkporto bei pora marijonų iš Marianopolio. Lekcijas skaitė kun. R. Krasauskas, Matulaičio namų kapelionas, ir prel. V. Balčiūnas, Villa Maria namų kapelionas. Pamokslą pasakė kun. S. Yla, vienuolyno kapelionas, iškeldamas prel. Vasio darbus ir paminėdamas svarbesnius jo nueito gyvenimo kelio įvykius.

Per pamaldas giedojė seselių choras, vadovaujamas ses. Bernadetos Matukaitės, Matulaičio namų vyresniosios. Dalyvavo seselės, Putnamo apylinkės lietuvių ir keliolika žmonių iš velionio buvusių parapijų Worcesterio. Velionis parapijos darbą paliko prieš 16 metų, tai ir nesitikėta, kad parapiečiai jį labai prisimintų.

Tuoju po pamaldų velionis buvo palydėtas į kapines, kuriose prieš porą metų jo rūpesčiu pastatytas gražus granito paminklas, projektuotas skulptoriaus Kulpavičiaus, puošias visas kapines. Netoli to paminklo velionis buvo palaidotas amžinam poilsiui.

Gaila netekus veiklaus Bažnyčios tarno ir darbštaus lietuviu. Rodos, ir gamta jo liūdėjo, nes diena buvo apniukusi, nors ir nelijo.

Visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti bendriem pietum Matulaičio namuose.

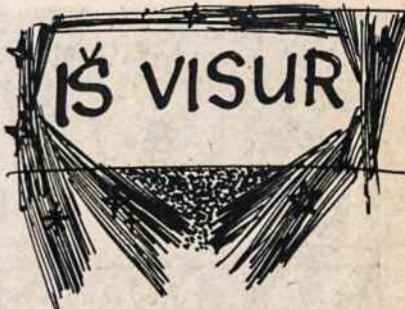
J.Kr.

DOMI PROGRAMA LFB STOVYKLOJ

Į sukaktuvinę 25-ąją studijų ir poilsio savaitę LF bičiuliai ir jų svečiai renkasi liepos 11-18 pas lietuvių pranciškonus Kennebunkporte, Maine.

Numatyta plati ir įvairi studijinė ir pramoginė programa: susipažinimo vakaras, paskaitos ir jaunimo simpoziumas (vadovauja advokatė Joana Kuraitė iš Kanados ir politinių mokslų magistras Linas Kojelis iš Washingtono, D.C.), tautos sukilimo minėjimas, partizanų ir tautos genocido prisiminimas, LFB metinė konferencija, Elenos Blandytės dainos ir žodžio rečitalis, meno paroda, dr. K. Ambrozaičio filmų ir skaidrių iš buvusiųjų stovyklų vakaras ir baigiamasis koncertas su Bostono vyrų sekstetu, vadovaujamu komp. Juliaus Gaidelio, ir soliste Maryte Bizinkauskaite, vaišėmis ir šokiais.

Stovyklų dalyvaus laisvės kovotojas Vladas Šakalys, Mirga Mironienė, Simas Kudirka, rašytojai Alė Rūta ir Vytautas Volertas, dr. Antanas Razma, dr. K. ir M. Ambrozaičiai, A. ir A. Raulinaičiai, Juozas Kojelis, dr. J. Girnius, Vytautas Vaitiekūnas, dr. V. Majauskas, dr. E. ir M. Lenkauskai ir kiti.

— PLB valdyba birželio mėnėjimų proga išleido antrąjį Lietuvos pagrindžio spaudos serijinį leidinį — "Perspektyvos" Nr. 9. Balandžio mėn. PLB valdyba buvo išleidusi "Vyty" Nr. 5. Šie leidiniai yra tik perfotografuoti, be jokių pakeitimų ar pataisymų, kad skaitytojai laisvame pasauly savo akimis pamatytų, kaip atrodo Lietuvos pagrindžio spauda. Rudeniop bus išleistas trečias toks leidinys.

— Solistė Gina Čapkauskienė birželio 21 dainuoja Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos 40 metų sukaktuvinių minėjime, o birželio 27 — Lemont, Ill.

— Vladas Šakalys skaitys paskaitas apie rezistenciją okupuotoj Lietuvoj rugpjūčio 9-23 rengiamame Lituianistikos seminare Ohio valstijoj.

— Dr. Bronio Kaslo knyga "La Lituanie et la Seconde Guerre Mondiale" (Lietuva ir antrasis pasaulinis karas) neseniai išleista Prancūzijoje. Ši 368 puslapių veikalą finansavo JAV LB iš visuomenės jai sudėtų laisvinimo darbo aukų. Knyga bus įteikiama kai kuriom mokslo įstaigom, prancūzų kalbą vartojančių valstybių ambasadom. Knygos kaina 15 dol. Norint ją įsigyti, kreiptis adresu: A. Gečys, 9660 Pine Road, Philadelphia, Pa. 19115.

— Pomirtinę dail. Henriko Šalkausko darbų parodą balandžio 11 — gegužės 24 Sydnejuje surengė New South Wales meno galerija. Ši Australijos galerija turi 1979 rudenį mirusio H. Šalkausko fondą, kuriam 30,000 dol. parūpino velionio motina Ona Šalkauskienė. Iš to fondo kas dveji metai bus skiriama premija dailininkui už geriausią kūrinių moderniojo meno parodose, surengtose šioj galerijoj.

— Jono Vanagaičio šaulių kuopa Bostone, įvertindama Darbininko taktą lietuviškame gyvenime, per valdybos išdininę Joaną Bajerčienę atsiuntė 25 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

Skaityk-platink-remk "Speak UP" — G. Urbono leidžiamą prieškomunistinį, 24 puslapių mėnesinį laikraštį anglų kalba. Metinė prenumerata 10 dol. Be politinių straipsnių laikraštis rasite daug medžiagos apie religiją, švietimą, ekonomiką, finansus ir t.t. Apie šį tarptautinį kovos laikraštį labai palankiai yra pasisakę: The Toronto Sun — Toronto, The Spotlight — Washington, D.C., Opinii — Paryžius, The Catholic Register — Toronto, Christian Anti-Communism Crusade — Long Beach, Calif., The National Educator — Fullerton, Calif., Baltic News — Tasmania, News Digest International — Australija, prof. E. Waldman — The University of Calgary, prof. D. Tomlinson — The University of Alberta, Mrs. H. Gauvreau — Lincoln Renaissance, World Anti Communist League, Canadians for Responsible Government — Ottawa, radijo stotys The Clarion Call — National City, Calif., ir eilė lietuviškų bei nelietuviškų informacinių vienetų bei asmenų. Susipažinimui vienas egz. siunčiamas nemokamai: Speak Up, P.O. Box 272, St. "B", Toronto, Ont. M5T 2W2, Canada.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Passick, Hoquiam, WA. Užsakė kitiem: Waškas, Brooklyn, N.Y.—A. Žema, Meriden, Conn., ir M. Ūsas, LaSalle, Que., Canada. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

VILNELĖ

Aštuntas skyrius su mokytoja B. Lukoševičiene. Nuotr. P. Bivainio

(atkelta iš 6 psl.)

bai turtingas". Marsietis nesuprato. Taigi aš tau papasakosiu. Kartą gyveno turtingas ponas. Buvo labai nelaimingas ir negeras kitiems. Jis susirgo. Niekas

jam nieko nedarė. Ponas mirė, ir jo turtas mirė su juo. Tai matai: net turtingam sveikata yra didžiausias turtas. Dabar aš matau, kad nesvarbu, jei neturiu pinigų: aš sveikas, ir užsidirbsiu.

Jonas Jankauskas

RAŠO AŠTUNTAS SKYRIUS

Mano laimingiausia diena

Mano laimingiausia diena buvo, kai aš po keturių savaičių laukimo gavau egzaminų rezultatus iš "Aviation High School". Ten moko, kaip pastatyti ir taisyti lėktuvus. Mano brolis lankė tą mokyklą, tai ir aš noriu ten eiti. Tą mokyklą baigus, jau galima taisyti lėktuvus ir malūnsparnius, o taip pat galima ir toliau studijuoti aviacijos inžineriją.

Algirdas Bivainis

-o-

Mano laimingiausia diena buvo, kai aš ėjau į krautuovę nusipirkti pieštuko ir "Lotto" kortelės. Po to parėjau namo, atsėdau prie televizijos ir išgėriau apelsinų sunkos stiklinę. Tada atidariau kortelę ir pamačiau, kad aš laimėjau. Tikrai laimėjau! Nubėgau tekina vėl į tą krautuovę, kur pirkau tą kortelę, ir parodžiau jiem, kad tikrai aš laimėjau. Jie negalėjo tikėti, kad aš laimėjau \$363.000. Aš irgi negalėjau tikėti. Kitą savaitę gavau čekį. Tada nusipirkau dvi mašinas — Mazda RX-7 ir Datsun 280-2x, o visus kitus pinigus padėjau į banką.

Rasa Alksninytė

-o-

Mano laimingiausios dienos būna, kai būna mano gimtadieniai, Kalėdos, kai mes būname Floridoje ir Kalifornijoje. Čia rašau apie kelias laimingiausias dienas, nes nežinau, kuri iš jų būtų pati laimingiausia. Man

Darželis dirba svarbius projektus su mokytojom R. Bobelyte ir K. Česnavičiute. Nuotr. N. Ulėnienės

Dalis Maironio mokyklos mokytojų ir Tėvų komitetas priešpiečių metu. Nuotr. N. Ulėnienės

New Havene, Conn., buvo surengta tarptautinė mugė Yale universiteto patalpose. Prieš mugę buvo eitynės, kuriose dalyvavo ir lietuvaitės. Nuotraukoje matome lietuvių grupę, besirengiančią eitynėms. Vytį laiko Vaiva Vaišnytė, vėliavą neša Vaiva Vėbrai-
tė-Gustienė. Jas lydi iš k. Angelė Jonynienė, Lijolė Židonytė, Salomėja Valiukienė, Stasė Leikienė ir Eleonora Samulienė. Nuotr. Alexander Hunenko

NEW HAVEN, CONN.

Miesto mugėje

LMKF New Haveno klubas jau treči metai dalyvauja Yale universiteto didžiojoje salėje ruošiamose tarptautinėse mugėse. Š. m. balandžio 26 suruoštos mugės buvo itin gausiai lankoma, nes ji buvo New Haveno miesto 343-jų gimtųjų dalis, kurioje dalyvavo "Town and Gown", t.y. miesto visuomenė ir Yale universitetas.

Mugė buvo atidaryta miesto burmistro ir pradėta iškilmingom eitynėm, kuriose klubo narės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, lydėjo nešamą didelę Vytį ir Lietuvos vėliavą. Lietuvių paviljonas buvo vienas iš gražiausių. Buvo gausiai išstatyta lietuviškų audinių, medžio drožinių, gintarų ir knygų apie Lietuvą. Buvo demonstruojamas margučių marginimas ir juostų audimas, buvo parduoti

jami ir lietuvių tradiciniai Velykų kepiniai.

Ypač džiugu, kad mugėje buvo progos išdalinti informacinės medžiagos ir žodžiu supažindinti daugelį amerikiečių ir Yale universiteto studentų iš kitų kontinentų su mūsų tautos dalia.

LMKF New Haveno klubas nuoširdžiai dėkoja Mildai Liaukienai, patraukusiai daugelio žiūrovų dėmesį kiaušinių marginimo demonstravimu, Vaivai Vaišnytei už talką parodoje ir Kęstučiui Švelniui už specialiai šiai parodai padarytą Vytį ir jo išstatytus medžio drožinius.

Miliauskienė ir E. Meilus Sr., maloniai prašo organizacijas ir atskirus asmenis savo sveikinimais įsijungti į šį leidinį. Pustapis — 50 dol., pusė — 25 dol. ir t.t.

Aukos priimamos visokio didumo, net ir pačius mažiausias. Siųsti: E. Meilus Jr., 23 Shirley Road, Shrewsbury, Mass. 01545, arba: Janina Miliauskienė, 54 Coral St., Worcester, Mass. 01604. Laukiama iki liepos 18.

Sporto šventė

Birželio 20-21 Maironio Parke, prie Worcester, įvyks Atlanto rajono skautų-čių sporto šventė.

S.

WORCESTER, MASS.

Leidžiamas leidinelis

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa šį rudenį švenčia 10 metų kuopos veiklos sukaktį.

Ta proga ruošiamas leidinelis, į kurį priimami organizacijų ir atskirų asmenų sveikinimai. Rengimo komitetas, kurį sudaro kuopos pirm. A. Zenkus, sek. E. Gorodeckienė, E. Meilus Jr., J.

Tradicinė vėžių vakariene Amerikos nepriklausomybės paskelbimo išvakarėse, liepos 3, 6 val. vakaro Lietuvių Labdaros draugija Maironio Parke rengia nariam vėžių vakariene. Kuriam vėžiai nepatinka, lietuviškos dešros su kopūstais Maironio Parko šeimininkės E. Kauševičienės su jos personalu bus paruoštos. Bus skanaus, puotojančio alučio iš backelių. Jo kiekvienas galės gerti, kiek pajėgs pakelti. J.M.

AR LEISTINAS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS ANTRASIS PAPILDYMŲ TOMAS?

Enciklopedijos yra informaciniai leidiniai, reikalauja periodinio atnaujinimo. Tam reikalui leidžiami papildomieji tomai arba visai naujos laidos. Lietuvių Enciklopedijos leidykla, užbaigdama leisti 35-kis alfabetinius toms (1966), be didesnės pertraukos išspausdino ir papildomąjį tomą (1969). Prenumeratoriai nekėlė nė klausimo, ar tų papildymų reikia. Atrodė jie neapsieinami, esmingai papildė alfabetinius toms.

Praslinkus kuriam laikui, vis dažniau pasiteiraujama, ar leidykla nesirengianti leisti antrojo papildymų tomo. Tokį pageidavimą išreiškė ir JAV LB Kultūros Taryba. Bet čia kyla pora klausimų: ar antrasis papildymų tomas iš tikrųjų reikalingas ir, antra, ar galima jį parengti ir išleisti infliacijos sąlygomis.

Pirmuosius papildymus redagavęs dr. Juozas Girnius savo žodyje nurodė keleriopą tomo uždavinį: atnaujinti enciklopediją nauja medžiaga, įvesti naujus išvairoje ir tėvynėje iškilusius vardus, papildyti kai kuriuos vietovių aprašus ir biografijas naujais duomenimis, išlyginti kitas spragas ir paklaidas. Panaši apimtis turėtų būti ir antrojo papildymų tomo. Per 12-ka metų visuotinė žinią ir lituanistika yra pagausėjusios naujais įvykiais, asmenimis ir jų darbais. Atitinkamai turėtų prasipišti ir enciklopedinė informacija, papildyta įvykusių atmainų ir naujovių atranka, sunaudojant taip pat nekrologines žinias. 1970-1980 metais mirė daugiau kaip 600 asmenų, minimum mūsų šalyje enciklopedijoje. Mirusių biografijos tektų užskleisti paskutiniais jų darbais ir mirties datomis. Aplamai papildomajam tomui medžiagos nestigtų, ir jis būtų vertingas tęstinis leidinys prie esamų 36-šių enciklopedijos tomų.

Ar galima būtų parengti 37-ji enciklopedijos tomas? Atrodo, būtume pajėgūs sutelkti medžiagą ir bendra talka suredaguoti. Tokios nuomonės yra kai kurie buvę enciklopedijos bendradarbiai, su kuriais teko tuo reikalu išsikalbėti. Tebėra dar gyvų ir veiklių buvusių bendradarbių, kurie buvo artimai susiję su nepriklausomąja Lietuva ir labiau susigyvenę su lituanistiniais dalykais. Kitoms įvairioms sritims turime jau išvairoje išsimokslinusių specialistų, spausdinančių savo darbus lietuvių ir amerikiečių žurnaluose. Papildomąjį tomą galima būtų per kokius metus parengti, bet ar įstengume atspausdinti.

Per pastaruosius metus labai pabrango popierius ir spausdinimo darbai. Knygos darosi kaskart brangesnės. Ypač brangiai atsieina atspausdinti nedidelį egzempliorių skaičių. Leidykla negalėtų nė pradėti kviesti redaktorius ir bendradarbius, neturėdama kelių tūkstančių prenumeratorių. Pirmiausia reikėtų sužinoti, koks skaičius turinčiųjų enciklopediją užsisakytų pridėtinį (37-ji) papildymų tomą. Leidykla dar turi pilnų Lietuvių Enciklopedijos ir Encyclopaedia Lituanica komplektų: (LE kaina \$366.00 ir EL kaina \$125.00 — su persiuntimu) ar atsirastų norinčiųjų jas įsigyti bei užsisakyti antrąjį papildymų tomą. Mažų mažiausiai reikėtų bent trijų tūkstančių prenumeratorių, kad papildomojo tomo kaina neprašoktų \$20.00 — \$25.00. Taigi nuo prenumeratorių skaičiaus priklauso, ar papildymų antrasis tomas leistinas, ar keliamas mintis užmirštama.

Vienaip ar antraip šį klausimą tegali išspręsti sąlyginiai užsakymai. Leidykla galėtų atsiklausti buvusių prenumeratorių, bet daug kas adresus yra pakeitę, kai kurie yra mirę, dalis enciklopedijų perėjo į kitas rankas. Kas norėtų antrąjį papildymų tomą užsisakyti, geriausiai būtų pranešti leidyklai savo varda, pavardę ir adresą, bet nesiųsti pinigų. Tokių sąlyginių užsakymų lauktum iki š. m. rugsėjo 1d. Rašyti adresu: Lithuanian Encyclopedia Press, P. O. Box 95, So. Boston, Mass, U.S.A. 02127

Juozas Kapočius
LE ir EL leidėjas

Ingrida Bublienė
JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė

1981 birželio 1
Boston, MA

PHILADELPHIJOS JAUNIMAS PAVASARIO GAMTOJ

Jaunimas pavasario gamtoj Vinco Krėvės šeštadieninė mokykla ir Philadelphiaus skautai gegužės 15-17 iškylo pavasario gamtoj. Tai pirmas toks įvykis Philadelphiaus lituanistinės mokyklos istorijoje.

Pentadienio vakare, žaibų, perkūno ir smarkaus lietaus palydimi, į stovyklos vietą važiuo automobiliai, pilni jaunimo ir daugybės bagažų. Bet blogas oras negąsdino laimingų stovyklautojų. Suradę savo lovas ir išsitiesę miegmaišius, jaunuoliai, mokytojai, ir skautų vadovai po poros valandų iškeliavo į sapnų pasaulį. Visur viešpatavo tyla ir ramybė.

Išaušo saulėtas, gražus ir šiltas šeštadienio rytas. Jaunimas ritosi iš miegmaišių ryto mankštai ir vėliavos pakėlimui. Mišku aidėjo Lietuvos himno garsai. Trispalvė kilo aukštyn. Po keleto minučių mokyklos skambintis visus kvietė pusryčių. Paskui vyko lietuviškos pamokos, sportas, darbeliai, pietūs, skautų užsiėmimai, turnyrai, pasirušimas laužui, tautinių šokių repeticija ir t.t. ir t.t.

Sutemus skautų pulkas slinko miško gilumon atlikti laužo programos. Buvo suvaidinti Sekminių šventės papročiai Lietuvoje. Jaunimas puošė trobesius berželių šakomis, mamytė slėgė gardų stūrį, piemenėliai atginė karvutę, papuoštą žaliu vainiku ant galvos, o merginos būrė ateitį. Po to buvo paukštyčių ir vilkiukų pasirodymai, šokiai ir tos skambios stovyklinės dainos. Buvo taip smagu ir linksma. Bet laikas bėgo, laužo liepsna mažėjo, ir skautai, susikabinę, rimtai nusiteikę, giedojo "Ateina naktis", o sraunus upelis pakalnė nešė tolyn giesmės garsus. Tik vėlai po vidurnakčio stovykloje buvo visiška tyla.

Gerasis Dievulis vėl atsiuntė mum puikų sekmadienio rytą. Jaunimas tikrino dienotvarkę, skirstėsi į būrelius įvairiems užsiėmimams, o šeimininkės prakitavo virtuvė, ruošdamos visokius skanėstus, net iškepė didžiulį šokoladinį pyragą.

Artinosi trečia valanda. Į stovyklą atvažiuo kun. Kajetonas Sakalauskas šukoti mišius. Po žaliu ažuolu buvo įrengtas gražiai

išpuoštas altorius. Pasigirdo švilpukas, ir uniformuoti skautai, tėveliai, mokytojai ir svečiai artinosi prie altoriaus. Mišius metu 5 skautai davė įžodį. Raudonu kaklaraiščiu pasipuošė Austė Viešulaitė, Verutė Jovaišaitė ir Vytautas Viešulas. Geltoną kaklaraištį gavo Iacono ir Eugenijus Sušinskas.

Tuo po mišius vyko mokyklos užbaigimo programa. Ją pravedė energinga mokyklos vedėja Jūra Viešulienė. Buvo įteikti žemesniųjų skyrių pažymėjimai. Ketvirtuo skyriaus mokiniai turėjo lietuviško žodyno konkursą. Kristina Balten laimėjo pirmą vietą, Dalia Mironaitė — antrą, Linas Surdėnas — trečią. Konkursui vadovavo M. Sušinskienė.

Nuleidus vėliavą visi buvo kviečiami užkandžiui. Geras oras, pavasario gamta ir puiki

stovyklavietė visus atgaivino ir pradžiugino.

Laimingas jaunimas ir patenkinti tėveliai nuoširdžiai dėkojo mokytojai Leonorai Balten už šios iškylos suplanavimą ir, svarbiausia, už tokios puikios stovyklavietės suradimą. Be jos ir D. Surdėnienės nuoširdaus bendradarbiavimo ši iškyla nebūtų įvykus.

Didelis ačiū kun. K. Sakalauskui, kuris taip mieliai sutiko paaukoti sekmadienio popietę jaunimo labui, mokyklos vedėjai Jūrai Viešulienai, mokytojai Marytei Sušinskienei, skautų vadovam Danutei Surdėnienei, Vidai Bendžiūtei, Rimui ir Danutei Pliuškonytėm, Danai Surdėnaitėi, Vytui Surdėnui ir Jonui Zerr. Jie taip sąžiningai atliko savo pareigas. Nepamirškime ir virtuvės darbuotojų. Ačiū mokytojom Jūrai, Marytei ir Leonorai ir mamytėm P. Krušinskienei ir p. Kazakauskienei, kurios savanoriškai pasiūlė padėti pavalgydinti mūsų jaunimą.

Leonora B.

LIETUVIŲ SUSITIKIMO ŠVENTĖ PIKNIKAS

NEK. PR. MARIJOS SESERŲ SODYBOJE, PUTNAME

1981 LIEPOS 26, SEKMADIENĮ

Programoje:

11 val. mišios

12 val. pietūs

3 val. Neringos mergaičių programa

Kviečiami ir laukiami visi lietuviai!

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryt. kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilgham Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8900
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

MOKSLO METŲ BAIGTUVĖS MAIRONIO MOKYKLOJE

Birželio 6 Maironio liuanistinėje mokykloje vyko paskutinė darbo diena. Anksčiau tokią dieną mokiniai išeidavo į gretimą parką, bet tokios iškylos sudaro nemaža keblumų. Šiemet dar klasėse buvo ir baigiamųjų darbų. Tad ir pasilikta mokykloje. Išvesti baigiamieji pažymiai. Kai kur buvo dar ir egzaminai.

Mokytojų tarybos posėdis

Tuoj po pamokų maždaug visa mokykla persikėlė į Kultūros Židinį. Čia vyko skautų sueigos, o mokyklos pedagogų taryba posėdžiavo. Apžvelgtas darbas visuose skyriuose, pagelbinėse klasėse, vaikų darželyje.

Visi pasidžiaugė, kad mokykla kaip vienetas dalyvavo Hartfordo tautinių šokių šventėje. Muzikos mokytoja Nijolė Ulėnienė pranešė, kad kitais metais organizuos ir mokyklos chorą, atrinkdama vaikus pagal klausą. Tokį chorą tiek išlavins, kad su choru jau dalyvaus dainų šventėje Chicagoje.

Mokykloje jau kuris laikas skardi ir pučiamieji instrumentai. Ir čia muzikės Nijolės Ulėnienės darbas — suorganizuoti orkestrėlį. Rudenį norės tą orkestrėlį dar labiau plėsti ir išmokyti naujų dalykų groti.

Pamaldos

Birželio 7, sekmadienį, vyko mokslo metų baigimo iškilmės ir mokyklos abiturientų išleistuvės. Kultūros Židinyje 12 val. buvo pamaldos. Mišias aukojo ir gražų pamokslą pasakė mokyklos kapelionas Tėv. Antanas Prakapas, OFM. Nešdami aukas, mokiniai atnešė ir gėlių puokštę ir vadovėlių ir juos padėjo ant altoriaus.

Svečiai garbės prezidiume

Pasibaigus pamaldom, visi pasiliko vietoje. Tuoj persiorganizuota, nuimtas altorius ir padėtas ilgas, žaliai užtiestas stalas. Sustatė svečiam kėdes.

Mokyklos vedėja Aldona Marijošienė pradėjo mokslo metų baigimo aktą. Pirmaisiai į garbės prezidiumą pakvietė šios dienos garbės svečius ir asmenis, kurie dirba ar dirbo su mokykla. Ji pakvietė: gen. konsulą Anicetą Simutį, LB apygardos pirm. Aleksandrą Vakselį, rytinio pakraščio mokyklų inspektorę Danutę Bobelienę, mokyklos kapelioną Tėv. Antaną Prakapą, OFM, Tėvų Komiteto pirmininką Gintą Žemaitį, Tryptinio ansamblio vadovę ir buvusią mokyklos mokytoją Jadvygą Matulaitienę ir dešimtojo skyriaus mokytoją Paulių Jurkų.

Uždegamos žvakės

Ant stalo buvo trijų spalvų žvakės — geltona, žalia, raudona. Pirmą žvakę uždegė mokyklos mokytoja ir drauge motina Gintarė Ivaškienė, žalią žvakę — vilties simbolį uždegė dešimtojo skyriaus mokinė Laura Šatinskaitė, raudoną — meilės simbolį uždegė taip pat 9 skyriaus mokinė Nina Jankauskaitė.

Prasideda aktas

Dabar visi susėdė į savo vietas. Pirmoje vietoje sėdėjo dešimtas skyrius, už jų — devintas ir kiti skyriai.

Rasa Milukaitė, pedagogų tarybos sekretorė, paskaitė ištrauką iš protokolo, kas šiemet mokyklą baigė.

Dešimt skyrių baigė

Mokykla persitvarkė ir perėjo į dešimties skyrių sistemą. Šiemet ir buvo išleista tokia pirmoji dešimties skyrių laida.

Mokyklą baigė:

Auksė Jankauskaitė, Audrė Lukoševičiūtė, Algis Lukoševičius, Daina Penikaitė, Dana Senkutė ir Henrikas Šatinskas. Viso — 6 mokiniai.

Vos persikaitė protokolą, tuoj ir buvo įteikti jiems pažymėjimai. Visi pažymėjimai buvo konsulato antspauduoti ir su auksine žvaigžde.

Sveikinimo kalbos

Tuoj prasidėjo sveikinimo kalbos. Pirmas sveikino Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, linkėdamas nenutolti nuo lietuviškos veiklos. Taip pat ir LB apygardos pirm. Aleksandras Vakselis linkėjo įsijungti į veiklą, pasidžiaugė, kad jie ištesėjo dešimt metų. Jis mokinius apdovanojo Anglų-lietuvių kalbos žodynu.

Gintas Žemaitaitis padėkojo E. Ruzgienei už triūsą, nes ji buvo viena iš svarbiausių organizatorių, kai mokykla perėjo į dešimties metų sistemą. Jai įteikė gėlę ir pasodino į prezidiumą.

Dar sveikino rytinio pakraščio mokyklų inspektorę Danutę Bobelienę, dešimtojo skyriaus klasės mokytojas Paulius Jurkus. A. Masionio sveikinimą perskaitė Rasa Bobelytė. Dar gautas sveikinimas iš Janės Gerdvilienės, LB New Yorko apygardos valdybos narės švietimo reikalams.

Abiturientam įteiktos dovanos. O tų dovanų jie gavo daug, daugiausia knygų. Mergaitės gavo po gintarinį žiedą, vyrukdai po tautinę juostą, knygų dovanų tėvų komitetas, Karys, šauliai.

Deviotojo skyriaus vardu su išeinančiais atsisveikino Nina Jankauskaitė. Visiems už darbą padėkojo dešimtojo skyriaus mokinys Henrikas Šatinskas.

Skyrių pranešimai

Skyrių pranešimus padarė: Rasa Milukaitė — pagelbinė klasė, Rasa Bobelytė — vaikų darželis, Elena Ruzgienė — pirmas skyrius, Marija Nemickienė — antras skyrius, Rasa Milukaitė — trečias skyrius, Genė Gedminienė — ketvirtas skyrius, penkto skyriaus pranešimą padarė mokyklos vedėja, o klasės mokytojai buvo A. Bartienė ir A. Samušis.

Šešto skyriaus pranešimą padarė Auksė Vaičiaitienė, septynto — Aldona Marijošienė, aštunto skyriaus — Birutė Lukoševičienė, IX skyriaus — Paulius Jurkus.

Geriausio skyrių mokiniai apdovanoti dovanomis, daugiausia įvairiomis lietuviškomis knygomis.

Posėdį baigiant

Posėdį baigiant, mokyklos tėvų komitetas dar atskirai padėkojo mokytojui Raimundui Balsiui už jo didelį triūsą, parengiant vaikus kelionei į Hartfordo tautinių šokių šventę. Gi Rimas Vaičiaitis pranešė, kad drauge mokytojai ir tėvai apdovanoja uolų tėvų komitetą pirmininką Gintą Žemaitį, kuris rudenį pasitraukia iš šių pareigų. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Baigiama koncertu

Tada dar kartą visi persigrupavo. Į sceną sukopė vaikai. Pirmą kartą pasirodė Maironio mokyklos orkestrėlis, kurį sudaro 3 klarnetai, 3 trimitai, 1 smuikas. Orkestrėlis pagrojo: Ant kalno mūrai, Atskrend sakalėlis, Linksmumas.

Orkestrėlyje groja: R. Vaičiaitis, K. Matusaitis, T. Ratas, P. Naronis, A. Ulėnas, R. ir T. Vebeliūnai.

Po to mokyklos choras padainavo 5 dainas: Jaunystės mūsų dienos, Pavasaris, Suk, suk rateilį, Oi tu strazde, strazdeli, Grišim, grišim.

Porą dainų pianu palydėjo Viktorija Garbaskaitė ir Vaiva Ulėnaitė.

Visam koncertui vadovavo sumani ir miela muzikos mokytoja Nijolė Ulėnienė.

Neatsilikio ir šokėjai. Įvairūs skyriai dar pašoko keletą tautinių šokių, kuriuos išmokė jaunais mokytojas Raimundas Balsys.

Puikios vaisės

Tuoj pat salėje suorganizuotos vaisės visiem šio akto dalyviams, o žemutinėje salėje buvo mokyklą baigusiujų vaisės. Sa-

Balfo pirmininkę Mariją Rudienę šį pavasarį Rotary International organizacija atžymėjo už karitatyvinę veiklą. Iš k. Antanas Rudis, ponis Klarich, Rolf Klarich, Rotary International organizacijos pirmininkas, atvykęs iš Suomijos įteikti atžymėjimo M. Rudienei, Art Hutton, Rotary One Club of Chicago pirmininkas. Inž. Antanas ir Marija Rudžiai išvyko į Pietų Ameriką dalyvauti Rotary International organizacijos suvažiavime, kuris įvyks Sao Paulo, Brazilijoje. Tuo laiku jie susitiks su vietiniais lietuvių veikėjais. Nuotr. Rotary Int.

MUZIKOS POPIETĖ

Sol. Mečys Razgaitis, "lietuviškas Šaliapinas" (jis taip mėgsta save vadinti), birželio 7 Apriškimo parapijos salėj Brooklyne turėjo savo trečiąjį dainų rečitalį — muzikos popietę.

Programą pradėjo trimis giesmėmis: "O Dieve geriausias", Č. Sasnausko "Apsaugok, Aukščiausias" (paskutinis posmas dainos "Kur bėga Šešupė") ir Schuberto "Ave Maria". Akompaniatorium pasirinko jauną italų kilmės pianistą Vincente Gaudioso, kuris po giesmių paskambino Mac Dowells "Prelidą" iš pirmos moderninės siuitos ir Albenizo "Malaguena", ispanų muziką.

Toliau solistas pateikė patriotines, kariškas bei liaudies dainas. Visos buvo trumpos, 8 bei 16 taktų, vienos dalies dainos formoj. Jis jas atliko gerai, be intonacinių ar techninių klūčių. Kiekvienos dainos buvo ne daugiau kaip trys posmai; juos perdavė pagal teksto turinį, su skirtinga, skoninga interpretacija.

Po pertraukos padainavo Juventino Rosas "Sobre las olas" (valsą), kuriam yra pritaikyti gražūs romantiški žodžiai, "O solo mio" — di Capua, "Indian Love Call" — iš operetės "Rose Marie", muzika Frimlo, "Mamma" — C. A. Bixio, "Amapolą" — J. M. Lacalle ir kt.

Programą pajavairino ir gerą nuotaiką palaikė M. Razgaitis talkininkas Alfonsas Samušis. Dainos protarpiais scenoje pasirodė su savo pokštais gero skonio ribose.

Mečio Razgaitis rečitalis parodė, kad jis yra padaręs didelę pažangą dainos meno kely. Nerėkia, bet dainuoja. Yra frazavimas, melodinės linijos išlavimas, gera tarsena. Bendrai jo dainavimas išplaukia iš jausmo. Jau turi dainos meno nuovoką.

lė buvo labai gražiai papuošta įvairiaspalviais kaspinais, gražiai papuošti stalai. Čia dalyvavo mokyklą baigusieji, jų šeimos, jų artimieji, tie mokytojai, kurie juos bet kada mokė, ir mokyklos garbės svečiai.

Vaišės buvo labai jaukios, nuotaikingos. Baigiantiem pakelti šampano stiklai, sugiedota ilgiausių metų.

-o-

Visi pasidžiaugė, kad susidarė dešimties metų laida. Visi pasidžiaugė ir šiais metais mokyklą baigusiais. Visiem buvo malonu su jais dirbti. Iš jų Auksė Jankauskaitė, Algis Lukoševičius, Dana Senkutė baigė penketukais. Dauguma šios klasės nori ateiti į mokyklą kitais metais ir jau padėti kitiem mokytojams jaunesniuosius mokyti.

Jaunieji čia gražiai pasilinksmino ir padainavo. O visi vyresnieji galėjo pasakyti su poeto Kazio Binkio žodžiais: "Auga gražus atžalynas!" (p.j.)

ginalioj nesudėtingoj muzikoj turimos žinios ir patyrimas jau įgalina jį dainuoti.

Šio jo rečitalio klausę apie šimtas žmonių buvo patenkinti ir išsinešė gerą pajautą. Linksmam praleido sekmadienio popietę, dainos garsais nusikeldami į Lietuvos laukus.

J. St.

CHICAGO, ILL.

Pirmasis metinis Jaunimo Centro koncertas

Pirmasis metinis Chicago Jaunimo Centro koncertas, apie kurio ruošą buvo informuojami ir Darbininko skaitytojai, įvyko balandžio 26. Kaip buvo skelbta ir tikėtasi, 700 žmonių talpinanti Jaunimo Centro didžioji salė buvo pilnutėlė. Nežiūrint didelio susidomėjimo ir gausaus klausytojų atsilankymo, neteko pastebėti spūsties ar nesklandumų. Tai, be abejo, techninės koncerto dalies organizatoriaus Henriko Lauciaus nuopelnas, kad bilietai buvo išparduoti iš anksto ir nedaug kam tereikėjo stovėti eilėje prie įėjimo.

Sklandžiai organizuotas koncertas neapvyklė klausytojų ir savo menine programa. Kaip jau buvo Darbininke rašyta, šiai daliai vadovavo solistas Algis Grigas, o ją atliko šie šių metų sezono Chicago lietuvių operos solistai: Algis Grigas, debiutantė Rūta Pakštaitė, Algirdas Brazis, Margarita Momkienė, Jonas Vaznelis, Stefan Wick, Nerija Linkevičiūtė ir Danutė Stanikaitė. Visiem akomponavo operos dirigentas Alvydas Vasaitis.

Koncerto programoj buvo atliktos dainos ir arijos. Dominavo operinės temos. Teko išgirsti ištraukas iš šių operų: Kaukių balius, Don Carlos, Don Giovanni, Perly žvejai, Madama Butterfly, Meilės elekstras, Paskenduolė, Likimo galia, La Traviata ir iš operetės Kornevilio varpai. Iš lietuvių kompozitorių teko išgirsti Gruodžio, Kača-

nausko, Banaičio ir Budriūno dainas.

Programos metu šalia solo numerių buvo atlikti ir duetai, kuriuos sudarė A. Grigas ir R. Pakštaitė; M. Momkienė ir J. Vaznelis, A. Brazis ir S. Wick, A. Grigas ir N. Linkevičiūtė bei D. Stanikaitė ir J. Vaznelis.

Šis koncertas buvo labai šiltai sutiktas ne tik publikos, bet ir kritikų. Mykolas Druga, recenzuodamas šį koncertą Drauge, pasidžiaugė itin aukštu jo lygiu ir rado gerų žodžių visiem solistam. Anot jo, spindinčios viršūnės buvo D. Stanikaitė ir N. Linkevičiūtė. Pastaroji ypač gerai pasirodė duete su A. Grigu. Jie atliko ilgą ir sudėtingą, specialiai šiam koncertui paruoštą duetą iš La Traviata.

Šio neeilinio koncerto organizatoriam tenka gili klausytojų padėka, nors ir neteko išgirsti nė vieno terceto nei kvarteto, kaip buvo tikėtasi. Tenka laukti kitos panašios progos.

Paminėtina, kad koncerto metu Jaunimo Centro salė jau puošė naujomis scenos užuolaidomis. Jų įsigijimui buvo skirtas ir visas šio parengimo pelnas. Už šią pagražėjusią salę padėka priklauso ne tik solistam, kurie atsikadė honorarų, bet ir Jaunimo Centro pasauliečių valdybai, kuriai pirmininkauja Irena Kriaučeliūnienė.

Romas Kasparas

Jungtinis Baltų Komitetas

Washingtono ieško pilno laiko tarnautojo — reikalų vedėjo. Dėl smulkesnių informacijų skubiai kreiptis adresu: Chairman, JBANC, P.O. Box 432, Rockville, Maryland, 20850.

KENNEBUNKPORTO PRANCIŠKONŲ

METINIS

PIKNIKAS

Liepos 12 dieną, 1981

11:30 Iškilmingos mišios.

Lietuvių Pranciškonų 40 metų Amerikoje sukaktis.

Gieda Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras

12:30 Pietūs

4:00 Meninė programa:

Tautiniai šokiai. Vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška.

Brocktono choras. Vadovauja komp. Julius Gaidelis.

Pranciškonai visus kviečia atvykti ir malonioje nuotaikoje praleisti dieną.

IS VISUR

— Elta-Press, italų kalba leidžiamas informacinis biuletinis, Nr. 1-2 pasiekė ir JAV gyvenančius skaitytojus. Viršely atspausdintas JAV v-bės sekretoriaus A. Haig Vasario 16 proga išleistas sveikinimas lietuviams. Biuleteny informuojama apie okupuotos Lietuvos ir laisvųjų lietuvių gyvenimą.

— Jehan Sadat, Egipto prezidento žmonai, kovo mėn. lankantis Washington, jos garbei General Federation of Women's Clubs surengė priėmimą. LMKF pirm. M. Samatienė, dalyvavusi priėmime, draugiško pokalbio metu viešniai įteikė knygą "Lithuanian Woman". J. Sadat atsiuntė M. Samatienėi padėkos laišką.

— Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos septynioliktas seimas gegužės 23-24 Dearborn, Mich., išrinko dviejų metų kadencijai valdybos pirmininką ir narius, gyvenančius Chicago ar jos artumoj. Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Vaclovas Mažeika (519 N. Halien Terr., Park Ridge, IL 60068, tel. 312 823-3607), vicepirm. Mečys Šimkus, vicepirm. inf. reikalams Mečys Valiukėnas, sekr. Oskaras Kremeris, išd. Ona Daškevičienė.

— Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos naujai išrinkta valdyba birželio 1 pareigomis pasiskirstė taip: pirm. Kurtas Vėlius, vicepirm. Algimantas Kleinaitis, sekr. Mikas Nagys, išd. Vilius Trumpjonas, narys ypatingiems reikalams Algis Regis.

— Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirm. Margarita Samatienė ir vicepirm. Salė Valiukienė dalyvavo tarptautinėje General Federation of Women's Clubs konvencijoje Cedar Rapids, Iowa. Ten jos atstovavo lietuvių moterim. Suvažiavimas vyko birželio 8-11.

— Balzeko muziejus Chicago ruošiasi minėti veiklos 15 metų sukaktį birželio 21. Ruošimo komiteto darbuotojų Joseph Kautausko, Eli Katauskienės, Stanley Balzek III, Eileen Mackevich ir Petro Aleksos nuotrauką išspausdino "South-west News-Herald".

— Chicago Lietuvių diena Ottawa Woods parke įvyks birželio 28. Rengia JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba.

— Rasa Šoliūnaitė, muzikė, visuomenininkė ir jaunimo vadovė, yra PLB ir PLJS pakviesta vykti į Kolumbiją ir Argentiją ir ten padirbėti 10 savaičių su lietuvių jaunim. Ji aplankys ir Urugvajų. Iš Chicago į Kolumbiją išvyks birželio pabaigoj.

— Lietuvių operos dvidešimtenkmečio minėjimas ir balius Chicago, Jaunimo Centro didžiojo salėj, įvyks birželio 21.

— Tautodailės paroda Chicago, Jaunimo Centro mažojo salėj įvyks spalio 15. Rengia skautų serijos vadija.

— Mokslo ir kūrybos simpoziumas vyks lapkričio 25-29 Chicago, Jaunimo Centre.

— Eugenija Lucienė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos regionalinės valdybos V. Vokietijos pirmininkė, šiais metais dirba kaip Vasario 16-osios gimnazijos Huettentfelde ūkio reikalų vedėja.

— Skulptorius Antanas Mončys, gyvenęs Paryžiu, su trimis savo kūriniams dalyvauja dabartinių skulptūrų parodoj, kuri gegužės 23 buvo atidaryta Fontenay-sous-bois vietovės viešbučio salėj ir parke. Paroda uždaroma birželio 28.

— Spauda, Waterburio lietuvių knygynas, persikėlė į naujas ir erdvas patalpas. Naujas adresas: 33 Congress Ave., priešais lietuvių Šv. Juozapo bažnyčią. Telefonas lieka tas pats: 756-5173.

FINANSINIAI HORIZONTALAI

Jau daugiau kaip dešimtmetis kartkarčiais pasidalino mintimis su Darbininko skaitytojais apie ūkiškus bei ekonominius reikalus. Per paskutinius dvejus metus ekonominiai vėjai pastiprėjo. Valiuta bei vertybių vertė pradėjo keistis stebėtinu greičiu. Jaučiu, kad turiu pareigą dažniau dalintis savo mintimis su skaitytojais ir įspėti juos apie artėjančius pasikeitimus, stiprėjančius vėjus bei kur ne kur įvykstančias audras.

Nesigirdamas, bet vien tik norėdamas paryškinti mūsų pranešimų nuoseklumą bei tikslumą, noriu paminėti keletą rekomendacijų, kurios yra pasirodžiusios mano straipsniuose Darbininke.

Pradėjau rašyti, rodos 1962 metais, apibūdindamas akcijų biržos veikimą Wall Street akcijų rinkose. Tuo laiku rekomendavau investicijas į didžiųjų bendrovių akcijas bei vertybes. Jau dabar istorija parodo, kad nuo 1962 ligi 1965 turėjom stiprų akcijų kilimą ir po to, ligi 1969, tolygų pulsavimą aukšto plotnė.

Sekančiam dešimtmety (1970) bandžiau paskatinti savo klientus pereiti iš akcijų biržos į nekilnojama turtą, patardamas akcijose dalyvauti tik per "convertible debentures", kurių tuo metu aukštas procentas pateisino laukimo periodą ir taip pat

davė progą eiti į akcijų nuosavybę.

Jau nuo 1974 labai stipriai pradėjau propaguoti auksą. Už tai gavau nemažai kritikos, kadangi į auksą buvo žiūrima kaip jokių palūkanų nenešančią vertybę. Tačiau aš nepakeičiau nuomonės visą dešimtmetį, kai auksas kilo nuo \$40 iki \$220 už unciją ir vėl krito ligi \$100. Rekomendacijos investuoti į auksą bei kitus brangius metalus dar ligi šiol neatšaukiau, tik tai patariu jau dabar į juos žiūrėti kaip į prekes, kurios turi šansų dar šiek tiek kristi. Tačiau, jeigu juos pamatyčiau keturių šimtų dolerių plotmėje, vėl mielai pirkčiau.

Einant arčiau prie dabartinių dienų, viena iš drąsiausių ir mažiausiai suprantamų publikai rekomendacijų buvo 1978 metų Darbininko puslapiuose. Ji kvietė lietuvius perfinansuoti savo rezidencijas, imant dar tuo laiku galimus 8.5 proc. "mortgicūsus". Deja, nedaug lietuvių į tą straipsnį atkreipė dėmesį, o dar gavau kritikos — "kodėl mokėti už paskolą 8.5 proc., kada banke galima gauti po 7 proc.?" Šių dienų procentų skalė labai ryškiai parodo anksčiau nurodytų gairių tikslumą, nes šiandien tą kapitalą būtų galima investuoti už 16 proc. ir iš to mokėti finansinei institucijai tik pusę šių gaunamų palūkanų.

Šiuos dokumentuotus palygi-

nims pateikiu ne pasigyrimui, bet tikrai parodymui, kaip yra galima infliacijos vėjus įkinkyti į savas bures, kad jos mūsų gyvenimo laivą neštų sparčiau ir pelningiau.

Šiuo laiku, įsteigę KASOS taupymo kredito uniiją ir tuo pačiu išplėtę veikimą, nutarėm dažniau ir aktyviau dalyvauti šiuose puslapiuose. Čia bandysim pagvilddinti įvairias šių dienų ūkinės sroves, pramatyti ateitį ir paliesti beveik kiekvieną ūkiško gyvenimo šaką.

Arčiau pažvelgę, pamatysim, kad mūsų kiekvieno būties neišvengiamai yra susijusi su finansais, jų svyravimu, pinigų perkama galia ir t.t. Atidžiai pažvelgę, aiškiai matysim, kad nuo žmogaus užgimimo jį nuolat seka ūkiški bei finansiniai reikalavimai. Jam išėjus į pasaulį, dalis jo laivo vairavimo priklauso nuo ekonominių srovių bei vėjų. Jam bręstant, turtėjant, jo įsipareigojimas augant bei atsakomybėm plečiantis, šie medžiaginiai pagrindai visada pasilieka labai svarbūs. Jie seka žmogų ligi jo rudens ir žiemos metu, nustato jo veiksmus, įdiegia norą palikti savo ūkinę kūrą net ir jo kadencijai šiame gyvenime pasibaigus. Visa tai reikalauja kruopštaus, gero planavimo bei pramatymo.

Nenorėdamas pilti iš tuščio į kiaurą, vien tik gaires paminint, noriu šiek tiek šį kartą prieiti ir prie taktinės strategijos. Manau, kad doleris bei kita pasaulinė valiuta, pragyvenus savo aukso bei sidabro amžius, pradėjo savo geležinį amžių —

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

1981 gegužės mėn. įnašai.

Santrumpa: atm. įn. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1 x \$5.00 — Visos Tiškų šeimos atm. įn. — Tiškus Bronius ir Agota \$25.00.

pagal romėnų poetą Ovidijų. Šiame "geležiniame" amžių doleris, lyg plieno virpanti lazdele, rodo labai nervingus svyravimus. Manau, kad Reagano vyriausybė sugebės šiek tiek beviltišką valiutos kritimą pristabdyti. Dėl to šiuo laiku, bet tik laikinai, patarčiau jungti savo kapitalą į Certificates of Deposit bei Money Market Certificates ir U.S. Treasury Notes. Šie investavimai neša dabar apie 15 proc. Manau, ir juos įėjus, o ypatingai U.S. Treasury Notes, galima uždirbti ne tik procentų, bet ir tam tikro kapitalinio pelno.

Tolimesniuose straipsniuose, neturėdami didelių įžangų, galėsime eiti prie taktiškų žingsnių bei manevrų. Skaitytojai mielai kviečiami kreiptis į KASOS įstaigą, norėdami gauti šios dienos finansų pranašavimus bei pasinaudoti patarNAVIMais.

Vytautas Vebeliūnas

3 x \$10.00 — Dikienienė Bronė \$115.00, JAV LB Waukegano apyl. (jamžina Augaitį Juozą) \$3,150.00, Nagevičius Leonidas L. ir A. \$160.00.

1 x \$20.00 — Danilevičius Zenonas, M.D., atm. įn. \$20.00.

3 x \$25.00 — Stančius Antanas ir Elena \$125.00, Tamašauskas Juozas ir Petronėlė \$600.00, Vaišnys Juozas R. ir Elona M. \$200.00.

1 x \$27.00 — Genys Petras, plk. (miręs) ir Vilhelminą \$300.00.

2 x \$30.00 — Allen Larry ir Marija (Stančiūtė) \$130.00, Gumbelevičius Jonas ir Anelė \$180.00.

1 x \$50.00 — Pocius Stasys ir Ona \$50.00.

15 x \$100.00 — Dambrauskaitė-Jakaitienė Aleksandra, atm. įn. \$100.00, Baltimorės Lietuvių Namai — Lithuanian Hall Assn. Inc. \$100.00, Grėbliauskas Jonas \$100.00, Grinius Kazys dr., Lietuvos prezidentas, atm. įn., jamžino Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-ga \$100.00, Juzelskis, Antanas ir Stasė \$300.00, JAV LB Aukšinio Kranto apylinkės valdyba \$300.00, Pautienis (Pautienytė) Joana \$100.00, Pupelis Adolfas (miręs) ir Jadvyga \$1,500.00, Šimkus Valerija ir Mečys \$200.00, Sayus Marius \$300.00, Skodis Antanas ir Marija \$100.00, Sinkus Vytautas \$1,000.00, Urbaitis Vincas ir Teresė \$300.00, Žukaitė-Gliaudienė Janė, M.D., atstovaus Gaudušienė Janina. Su šiuo įnašu Janina ir Felicijonas (miręs) Gaudušai įnašų turi \$3,700.00, Žumbakis, Sofija ir Povilas \$200.00.

1 x \$150.00 — Dariaus ir Girėno lituanistinė mokykla \$717.72.

1 x \$175.00 — Daunoras Juozas ir Janė \$1,000.00.

3 x \$200.00 — Griežė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirus) \$600.00, Janušonis Gailė A. \$200.00, Pautienis Kazimieras, atm. įn. \$200.00.

3 x \$500.00 — Kondrotas Juozas ir Liucija, atm. įn. \$500.00, jamžino šeima, Merkys Stasė ir Merkys Jonas, testamentinis palikimas \$500.00, Stankus Antanas (miręs) ir Konstancija \$900.00.

1 x \$800.00 — Valys Vaclovas ir Marija \$1,000.00.

1 x \$1,000.00 — Dapkus Pranas, atm. įn., jamžino brolis Benediktas \$1,000.00.

1 x \$3,000.00 — Milašius Petras \$10,000.00.

Iš viso 38 nariai — \$8,992.00.

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981.VI.8 pasiekė \$2,062,207.26. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$816,562.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1981.VI.8 imt. palikimais gauta \$512,655.68.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629"

Visi statykite Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas švietimas.

Lietuviai pranciškonai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Darbininką — savaitinį laikraštį, Aidus — kultūros žurnalą, Šv. Pranciškaus Varpelį — religinio turinio žurnalą.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgicūsus.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA
LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
LIETUVIAMS

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu:
86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418
arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:

7% už nuolatinės santaupas

ir šiuo metu **12%** už Share Certificates, arba **16.6%** už Money Market Certificates

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiems lietuviams.

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federalnių Įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas svečias.

Maloniai kviečiame atostogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:
617 — 888-1456

AUGĖ IR VYTAS RASTONIAI

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privižiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

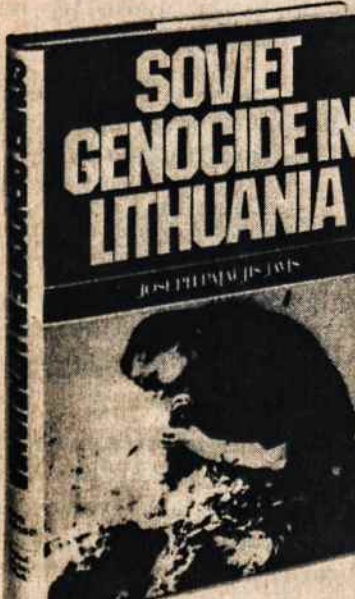
Prašau pratęsti prenumeratą 1981 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujlem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitlem prenumerata — 15 dol. metam.

Sluončiu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA

Soviet Genocide in Lithuania, by Joseph Pajaujis-Javis. 246 psl., įrišta. Kaina 11 dol. Sluota 1 dol.

Knygoj duodami tikslūs faktai, paremti dokumentais, statistikomis, iliustracijomis. Gaunama Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakykit vieną knygą sau, o kitą padovanokit miesto ar universiteto bibliotekai.

Prašau atsųsti knygą "Soviet Genocide in Lithuania"

Vardas, pavardė

Adresas

Adresas

Pridedu 12 dol. už kiekvieną knygą.

LEIDINIAI APIE ARKIVYSKUPĄ JURGĮ MATULAITĮ-MATULEVIČIŲ

"Arkivyskupas Jurgis Matulaitis Matulevičius — Užrašai". 2.50 dol.

Stasys Yla, "Jurgis Matulaitis". 7.00 dol.

Dr. A. Kučas, "Arkivyskupas Jurgis Matulaitis Matulevičius". \$15.00 dol.

Gaunama Darbininko administracijoj.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

- Penkios kelionės
- Pirmos klasės sąlygos
- Prieinamos kainos

- Via Finnair — CSA
- Palyda iš JAV

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorko su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambariai)
- Trys valgymai dienoj Lietuvoj, Baltijos srity, Rusioj
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus į muziejus
- Transportacija į aerodromus
- Amerikos lietuvis tydės 15 ar daugiau keleivių grupes iš New Yorko
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusioj
- Parūpinamos vizos į Rusiją
- Vaikam pagigintos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kelionėse lankoma Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

Dienos ekskursija | Kauną ir pusės dienos vizitas | Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.
20 EAST 46TH STREET
NEW YORK, NEW YORK 10017
Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name

Address

City & State

TOLL FREE (800) 223-7953
NY STATE (212) 986-1500

Antibolševikinio bloko tautų ir amerikiečių draugų konferencija įvyko gegužės 2 ir 3 Roosevelt viešbutyje New Yorke. Prie stalo matosi keli lietuviai: Peter Wytenus (stovi ant ras iš kairės), toliau Wallace Rodgers, ties juo sėdi Al. Marcellinas, šalia jo Helen Kulber. Šalia P. Wytenus stovi radijo komentatorius B. Farber. Nuotr. Charles Binkins

PATERSONO DIECEZIJOS MELDĖSI UŽ LIETUVĄ

Antanas Masionis, JAV LB tarybos narys, mus informuoja, kaip birželio 14, sekmadienį, visi Patersono diecezijos tikintieji savo vyskupo buvo kviečiami melstis už pavergtą Lietuvą. Naujoji LB Patersono apylinkės pirmininkė Angelė Stankaitienė sugalvojo paprašyti Patersono vyskupą, kad jis paskelbtų savo diecezijos maldos dieną birželio išvežimų proga. Birželio 2 ji gavo audienciją pas vyskupą ir jį aplankė, lydima lietuvių parapijos administratoriaus kun. V. Palubinsko, LB apylinkės vicepirmininko. Vyskupu ta proga buvo įteikta J. Pajaujo knyga apie Sovietų genocidą Lietuvoje ir kitokia literatūra. Vyskupas abu maloniai priėmė, ir jau birželio 4 diecezijos 95 parapijų klebonai gavo šį laišką:

Mielas Kunige:

Washington, Tautinė Nekalto Prasiždėjimo Šventovė, yra Šiluvos Marijos koplyčia, įrengta JAV lietuvių katalikų. Koplyčios sienoje yra nupieštas didelis paveikslas, vaizduojąs persekiojamą, kenčiančią ir naikinamą Bažnyčią. Paveikslas apačioje yra įrašyta paprasta maldą: "Marija, paguosk krauju ir ašaromis apšlakstytos žemės vaikus". Prašau Jus visus šį sekmadienį jungtis toje maldoje su Lietuvos katalikais.

Šio prašymo pagrindas yra tas, kad pirmadienį, birželio 15, suėna 41 metai nuo Sovietų Sąjungos jėga išiveržimo į Lietuvą ir jos prijungimo prie Sov. Sąjungos. Per 700 metų katalikų tikėjimas teikė lietuviams stiprybės ir palaikė jų tautos gyvy-

bę. Per paskutinius 40 metų, tas tikėjimas yra drabstomas šmeižtais, persekiojamas ir naikinamas. Lietuvos katalikai veda kovą už savo egzistenciją ir pagrindines žmogaus teises. Savo slapta leidžiamoje "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje" jie kreipiasi į viso pasaulio tikinčiuosius neužmiršti jų šioje kovoje.

Atsakydamas į jų prašymą, aš skelbiu birželio 14 dieną maldos diena Patersono diecezijoje už persekiojamus žmones Lietuvoje. Prašau visose diecezijos bažnyčiose įjungti tą dieną šią intenciją viešose ir privačiose maldose, ypač kalbant tikinčiųjų maldą mišiose ir brevijoriuje.

Švęsdami Sekminių šventę, mes prašome Viešpatį įkvėpimo, skelbiant Jo Evangeliją. Melskime Jį ypač už tuos, kur Evangelijos skelbimas yra varžomas ir Bažnyčia persekiojama. Melskimės už savo brolius ir seseris Lietuvoje.

Jūsų brolis Kristuje
(pas.) Frank J. Rodimer
Patersono vyskupas

Lauko teniso pirmenybės
1981 m. S. Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyks birželio 27-28 Marquette Parko teniso aikštėse, W. 67th St. ir St. Louis, Chicago, Ill. Pirmenybes vykdo Chicago Lietuvos teniso klubas.

LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS SEKCIJA BOSTONE RENGIA FOTO KONKURSA DALYVAUJA TIK MĖGĖJAI

TAYSKYLĖS:

1. Vardas, pavardė, adresas ir tel. numeris;
2. Tema: laisvas pasirinkimas;
3. Nuotrauka: spalvota;
4. Dydis: 5" x 7" min.;
5. Nuotraukos pavadinimas;
6. Foto aparato rūšis ir objektyvas;
7. Filmo rūšis ir stiprumas;
8. Aparato užrakto greitis;
9. Objektyvo atidarymas.

PREMIJOS:

Pirma vieta	\$250.00
Antra vieta	\$100.00
Trečia vieta	\$ 50.00

Įvertinimas spaudoje

Registracijos mokesčiai:

\$3.00 už pirmą nuotrauką
\$1.00 už kitas nuotraukas

Jury komisiją sudaro Boston Globe prof. fotografai. Paroda ir premijų įteikimas įvyks rudenį (tiksliai data bus paskelbta vėliau).

Laimėtojai bus prašomi atsiųsti negatyvus.

Nuotraukos grąžinamos prisiuntus adresuotą voką su pašto ženklu.

Nuotraukas su čekiais siųsti ir dėl papildomų informacijų kreiptis į:

Jūratę Dambrauskaitę
71 Glendale Street
Brockton, MA 02402
(617) 587-8526

BOSTONO ŽINIOS

Lituanistinės mokyklos išleistuvės

Bostono lietuvių šeštadieninė mokykla veikia 30 metų su viršum. Anais "geraisiais" laikais aukščiausias mokinių skaičius būdavo apie 180. Metam bėgant ir prieaugliui didėjant, kažin kodėl mokinių skaičius mažėja. Šiais metais mokyklą lankė tik 64 mokiniai. Yra ir visai nemokančių lietuviškai klasė. Šiais metais nebebuvo vaikų darželio ir pirmo skyriaus.

Mokyklos vedėju jau daug metų yra rašytojas Antanas Gustaitis. Mokykloje dirbo 12 mokytojų.

Mokyklos užbaigimo išleistuvės prasidėjo birželio 7 mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Po mišių salė po bažnyčia buvo atstatytas įteikimas abiturientams ir kita programa. Kleb. kun. Albertas Kontautas sukalbėjo invokaciją. Mokyklos vedėjas Gustaitis peržvelgė mokyklos darbą, jo svarbą ir vargus. Esą labai daug patarimų mokyklom ir mokytojams, bet tie patarimai visiems senai žinomi. Jokios naujesnės vilties, kuri padėtų sustiprinti mokyklos padėtį ir padauginti mokinių skaičių, nesimato.

Šiais metais mokyklą baigė 5 mokiniai: Rasa Čepaitė, Dalia Ivaškaitė, Vytautas Jurgėla, Ričardas Lizdenis ir Povilas Štuopsis. Vedėjas Gustaitis įteikė abiturientams brandos atestatus. Rasa Čepaitė abiturientų vardu padėkojo mokyklos vedėjui, mokytojams už jų didelį pasišventimą, o taip pat padėkojo ir tėvam, kad juos leido į šią mokyklą.

Geriausiam baigusiam šiais metais šią mokyklą Vytautui Jurgėlai buvo įteikta pinigine dovana iš a.a. Algio Makaičio, kuris buvo šios mokyklos mokytojas, fondo. L. B. Bostono apyl. pirm. Aloyzas Astravas įteikė abiturientams po knygą "Jozas Brazaitis", pasveikino mokinius ir palinkėjo eiti lietuvišku keliu. Petras Navazelskis įteikė po gražų tautinį ženklelį.

Pradžią 9 val. ryto. Registracija 8:30 val.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių žaidėjams, atlikusiem 1981 metinę ŠALFASS nario registraciją. Kas dar neatlikę, galės tai padaryti vietoje.

Registracijos ir informacijos reikalais kreiptis: A. Kušeliauskas, 6636 S. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 312 434-2265.

Meninėj daly vyko deklamacijos, muzikos mok. komp. Julius Gaidelio vedamas mokinių choras padainavo.

Užsibaigus šiai daliai, mokytojai ir abiturientai buvo pakviesti į mokyklą. Daliai ir adv. R. Ivaškų namus vaišėm. Čia buvo įteikta dovana mok. vedėjui Gustaičiui, o ponai Gustaitienei gėlių puokštė. Čia buvo praleista keletas gražių valandų.

Herald American apie mūsų parapiją

Birželio 4 Boston Herald American dienraštis įdėjo ilgą Peter Gelziniš straipsnį "St. Peter's: Buried alive by 'experts'".

Straipsny aprašoma, kaip apie Šv. Petro bažnyčią buvo pastatyta pigių butų kolonija, kad iš ten buvo iškelta 300 su viršum lietuvių šeimų. Bet dabar ta bažnyčia esanti gyva palaidota, tai "social cancer" aplinkos darbas. Aprašoma, kaip ten seniau buvo puiki vieta, o dabar baisiai atrodo ir pavojinga. Kai buvęs klebonas kun. A. Baltrušėnas, 12 kartų buvęs įsilaužta į kleboniją. Klebonas kovojęs su plėšikais net savo miegamajam. Šiais metais balandžio 22 klebono automobilui buvo išdaudyti langai. Balandžio 30 invalidas kun. Jonas Klimas buvęs klebonijos kieme, o 3 maži gal po 5 ar 6 metus vaikai pradėję į jį mėtyti akmenimis. Kun. Klimas pasiūlyęs garaže. Gegužės 6 klebonijoje 2-ram aukšte išmušti du langai. Gegužės 9 bažnyčioje vykusios vestuvės, o samdytas policininkas prižiūrėti automobilui buvę išmušti langai, o aikštėj jaunuoliai užkabinėję policininką. Gegužės 16 naktį po 12 val., kai klebonas dirbęs viename kambary, į kitą langą buvęs paleistas šūvis. Reporteris rašo, kad iki dabar padėčiai pagerinti nebuvo nieko daroma, ir siūlo susirūpinti tuo reikalu.

Birželio 8 vakarą Bostono miesto tarybos narys Raymond Flynn turėjo "hearing" — apklausinėjimą. Atvyko gausus būrys parapiiečių, tų pastatų priežiūros tvarkytojai ir tos kolonijos gyventojų komitetas. Buvo aiškinamasi, ką reikia daryti. Bet iš tų tvarkytojų pasisakymų atrodo, kad padėtis nepasikeis ir tuos veiks 27 milijonus dolerių išleis. O gal?

Džiaugiamės Saulium Cibū
Gegužės 25-29 Bostone vyko pasaulio gydytojų radiologų konferencija. Konferencijos užbaigimo baliuje Isabella Garden muziejaus salėj Saulius Cibas atliko meninę programą, paskambindamas: J. Brahms, Fr. Chopin, Ch. Debussy, M. Ravel ir Fr. Liszt kūriniais. Saulius Cibas yra Harvardo universiteto 3-čio kurso medicinos studentas. Prieš pradėdamas mediciną, jis tame pačiame Harvardo universitete baigė chemiją. Jis yra gana dažnas mūsų solistų akompaniatorius.

Danguolė Špakevičiūtė

Baigė Harvardo universitetą

Danguolė Julija Špakevičiūtė šį pavasarį baigė chemijos mokslus, magna cum laude, Harvardo universitete. Rudenį ji pradės dirbti Lewin konsultavimo firmoj Washington, D.C.

Danguolė gimė 1959 Bostone. Pirmąja mokine baigė Bostono aukšt. lituanistinę mokyklą. Daryvavo skautėse bei Onos Ivaškienės vadovaujamoje tautinių šokių grupėje. Tai labai miela ir labai lietuviška jauna chemikė. Jos tėveliai Renata ir dailininkas Julius Špakevičiai gyvena Westwood, Mass.

Lietuviai amerikiečiai spaudoj

The Patriot Ledger gegužės 22 įdėjo eilę fotografijų gerai baigusiu aukštesniais mokyklais. Ten yra ir Mark S. Žemaitis. Jis gavo Quincy koop. banko "award" ir priedu iš karo veteranų sąjungos dar 500 dol.

The Hyde Park/Mattapan Tribune įdėjo Eva Sidlauskas fotografiją ir rašo, kad ji dirba nuo 1958 South Boston Savings bank, kad metiniam koop. susirinkime ji buvusi išrinkta "trustee", taip pat esanti banko treasurer asistente.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Minkų vedamos radijo valandėlės gegužinė-piknikas įvyks rugpiučio 9 Romuvos parke, Brocktone.

Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 4 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Skaityk ir platink Darbininkai!

"Amber Holidays"

1981 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

Ilepos 20	— \$112.00
rugpiučio 3	— 112.00
rugpiučio 19	— \$1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3	— \$1148.00
rugsėjo 17	— 1059.00
rugsėjo 24	— \$1059.00
spalio 8	— \$1019.00
gruodžio 26	— \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127,
TEL. 617 — 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.
Norintiem atsikviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

A.A. DR. LIDIJOS STANAITIENĖS

mirties 12 metų proga mišios už jos sielą bus aukojamos Apelėškimo parapijos bažnyčioje birželio 27, šeštadienį, 10 v.r.

Draugai ir pažįstami prašomi ją prisiminti maldose.

Duktė ir žentas —
Marina ir Zigmas Raulinaičiai

A.A. BRONEI TAUTVILIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jos dukrai Danutei ir Algii Jurgėlam, anūku Algūčiui Viktorui, velionės giminėms ir artimiesiems. Kartu ilūdime su Jumis.

Eugenija ir Petras Minkūnai

Netekus brangios mamytės

A.A. BRONĖS TAUTVILIENĖS,

mielai draugei Danutei Tautvilaitėi-Jurgėlienei, vyrui Algii, sūnui Algūčiui-Viktorui ir visiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu ilūdime.

Nijolė ir Jonas Ulėnai
Romus Stadalninkas

Miškininkui

WALTERIUI UŽPURVIUI

mirus, užuojauta žmonai ir sūnams Eugenijui ir Horstui su šeimomis.

Natalija ir Jonas Kiaušai
Julija ir Stasys Skripkai

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Tėvo diena visoj Amerikoj minima birželio 21, sekmadienį. Tą dieną Apreiškimo lietuvių parapijoj Brooklyne visos mišios ir mišių novena bus laikoma už gyvus ir mirusius tėvus.

Popiežiaus Jono Pauliaus II reikalavimai ir bažnytiniai šalpai birželio 21, sekmadienį, visose bažnyčiose bus daroma viena rinkliava. Kita rinkliava — parapijos reikalavimai.

Katalikų Federacijos seimelis birželio 7 vyko Apreiškimo parapijos salėj. Dalyvavo 22 organizacijų atstovai. Buvo svarstybos: kaip padidinti lietuviškų bažnyčių lankymą. Svečius ir atstovus pavaišino Moterų Sąjungos 24 kuopos narės.

Pennsylvanijos Lietuvių diena šiemet vyks rugpjūčio 16 Lakewood Parke, Barnesvile, Pa. Lietuvių dieną organizuoja Lietuvos vyčių 144 kuopa. Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspethė į šią didžiulę lietuvių šventę organizuoja keletą autobusų, kurie 8 val. ryto išvyks nuo Maspetho Lietuvių Piliiečių klubo. Kelionės kaina 10 dol. Dėl rezervacijų skambinti: J. Adomėnas 497-5212, A. Dauzickas 398-3158, Piliiečių klubas HA 9-9866.

Muzikės Nijolės Ulėnienės piano mokinių koncertas bus birželio 20, šeštadienį, 5 val. popiet Latvių namuose, Huntington Hills, Long Island.

JAV LB Švietimo Taryba Maironio lituanistinei mokyklai paskyrė 1600 dol. paramą. Auka įteikta per LB apygardos pirmininką Aleksandrą Vakselį. Mokyklos vadovybė už auką nuoširdžiai dėkoja.

Ritonė Ivaškaitė, Gintarė ir Antano Ivaškų duktė, birželio 5 išvyko į Vakarų Vokietiją, į Freiburgą, kur gilins vokiečių kalbos studijas Goethes institute. Šiom studijom Ritonė parinko jos universitetą. Grįžta rugpjūčio mėnesį.

Perkūno choro koncertas Botanikos sode Brooklyne bus birželio 28, sekmadienį, 3 v. popiet. Koncertas skelbiamas miesto pramogų skelbimuose.

Viktoras Ralys, Perkūno choro ir Apreiškimo parapijos choro dirigentas, išvyko savaitės atostogų į Floridą. Todėl Perkūno choro repeticijų šią savaitę nebus. Jos bus birželio 23, antradienį, ir birželio 26, penktadienį. Tose repeticijose bus pasirengta koncertui Brooklyno Botanikos sode.

Šių metų pavasario veiklos sezonas baigėsi praeitą savaitę politikine konferencija, trėmimų minėjimu. Pradedamos vasaros atostogos, kurių metų Kultūros Židinyje bus tik pripuolami renginiai. Po vasaros atostogų rudens veikla pradės rugšėjo 12. Tą vakarą Kultūros Židinyje svečiuojasi Hamiltono lietuvių dramos teatras Aukuras. Pakvietė jį Lietuvių Moterų Klubų Federacija.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos klubų atstovų ir narių suvažiavimas įvyks spalio 24, šeštadienį, Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Bus darbo posėdis, naujos valdybos rinkimai, o vakare koncertas.

Ieškomas bendrakeleivis į berniukų stovyklą Neringoje, kad būtų sutauptas važiavimas. Vieni nuveža, kiti parveža. Skambinti — 212 441-2304.

Moteris, turinti vasarvietę Catskill kalnuose, prie Monticello ir Ellenville, mieliai priimtų kitą moterį kartu atostogauti per vasarą. Skambinti 201 998-5286.

Priglausių senesnio amžiaus asmenį savo namuose Woodhavene, N.Y., prie parko. Dėl sąlygų susitarime. Skambinti 212 847-7306.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putname, Conn., liepos 26. Autobusas išeina sekmadienį 6:30 v. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Septintą valandą sustoja ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui 17 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje — tel. 827-1351 arba pas M. Šalinskienę — tel. 296-2244.

Kazys Brazauskas, 23 metus išdirbęs pranciškonų spaustuvėje Brooklyne, 1974 išėjęs į pensiją ir dabar gyvenęs Floridoje, buvo atvykęs į New Yorką ir apklankė savo senus draugus, bičiulius. Jis taip pat birželio 15 lankėsi ir Darbininko redakcijoje ir pranciškonų spaustuvėje.

Gediminas ir Donata Grajauskai, gyvenę Woodhavene, šią savaitę išsikelia gyventi į Floridą.

Atlanto rajono skautų skaučių stovykla Aušra šiemet vyks rugpjūčio 15-23 Bolton, Mass. New Yorko skautam-skautėm jau ištintinėjami kviesliai į šią stovyklą su papildomomis informacijomis ir registracijos atkarpą. Visi registruojasi pas Vidą Jankauskienę, 84-14 89 St., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 849-2260. Registruojasi kvieslyje nurodytu laiku. Registracijos atkarpoje prašoma pažymėti, kas į stovyklą vyks autobusu.

Už a.a. Albiną Gražiuoną mirties dešimtyčių metinių proga mišios bus aukojamos liepos 6, pirmadienį, 7 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Draugai bei pažįstami prašomi velionį prisiminti savo maldose.

Bronius Kviklys iš Chicagos buvo atvykęs į New Yorką ir čia politinės konferencijos metu buvo surengęs pagrindinės spaudos parodą. Pirmą dieną vyko prie Jungtinių Tautų, antrą dieną — Kultūros Židinyje. Čia jis svečiavosi pas Vytautą Maželį, pas Algį Ruzgą, vis ieškodamas eksponatų savo rinkiniam. Iš savo turimos medžiagos rinkiniuose jis yra surengęs parodas apie rezistenciją Lietuvoje, Vilniaus universiteto 400 metų sukaktuvinę parodą, kuri buvo plačiausiai po Ameriką vežiota.

Liet. Fronto Bičiulių poilsio ir studijų savaitė rengiama liepos 11-18 Kennebunkporte, tėvų pranciškonų sodyboje. Tai bus 25-toji, jubiliejinė, stovykla. Bus eilė paskaitų ir kultūrinė programa su koncertais, parodom.

Poeto Vytauto Mačernio 60 metų gimimo sukaktis per Amerikos Balsą buvo prisiminta bent dviem radijo laidom.

Perkūno choras po savo sekmingo koncerto Maironio lituanistinei mokyklai paremti paskyrė 50 dol. auką. Šią dovaną įteikė choro pirmininkas Lioginas Drangauskas, atsilankęs į mokyklos mokslo metų baigimo iškilmes birželio 7 Kultūros Židinyje. Tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja už auką.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai, parvežti iš Lietuvos. Dydis 12-14. Taip pat gaudami marškiniai (T-shirts su užrašu Lithuanian Power, small, medium, large, X-large, po 5 dol.). Persiuntimas 1 dol. Gaudama Darbininke. Tel. vakarais 296-7254.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutauptysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

N. Y. lietuvių gydytojų draugijos susirinkimas bus birželio 21, sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinyje. Bus rodomi du filmai, vienas — apie kraujo spaudimą, antras — apie artritą. Visi draugijos nariai su šeimomis kviečiami dalyvauti.

Dail. Natalija Jasiukynaitė dalyvavo kolektyvinėje parodoje Community galerijoje, 30 East 35 Street, New Yorke, Paroda vyko nuo birželio 3 iki birželio 14. Buvo išstačiusi kardinalo Cook portretą ir kitus paveikslus.

Ona Osmolskienė Maironio lituanistinei mokyklai dovanojo keliolika knygų — "Pietų vėjelis", kurią parašė Vytė Nemunėlis, o iliustravo velionis jos vyras dailininkas Povilas Osmolskis. Knygos buvo padalytos žemesniųjų skyrių mokiniam kaip dovanos už gerą mokymąsi. Tėvų komitetas Onai Osmolskienei nuoširdžiai dėkoja už šią dovaną.

Bronė Gustaitytė-Tautvilienė mirė birželio 1 Connecticuto valstybėje, palaidota birželio 1 Washingtonė šalia jos vyro pulkininko Narcizo Tautvilo. Velionė buvo gerai pažįstama ir New Yorke, čia dažnai lankėsi pas gimines, lietuviškuose renginiuose. Jos dukra Danutė yra iškėjusi už Algio Jurgėlos. Velionė paskutiniu laiku, palista senatvės, sunkiai sirgo ir gyvenimo senelių namuose Conn. valstybėje, nes jai reikėjo nuolatinės priežiūros.

Newsweek birželio 15 numerį išdėjo Nobelio premijos laureato Czeslaw Milosz knygos "The Issa Valley" recenziją. Recenzija stambiom raidėm buvo pavadinta — Lithuanian Boyhood. Knyga parašyta 1955, kai poetas jau buvo pasitraukęs iš Lenkijos. Aprašo savo jaunystę ir ją pavaizduoja Tamo berniuko akimis bei pergyvenimais. Aprašomos šventės, gamta, kaimo gyvenimas. Visa tai nutolsta lyg pasaka. Iš to gyvenimo reikia išieiti į kitą — į subrendusio žmogaus gyvenimą. Recenzentas sako, kad knyga nebus populiarė, bet ji turi savo grožį ir savo mintį.

Lietuvos Tyrimo Instituto visuotinis narių susirinkimas įvyko gegužės 24 Kultūros Židinyje Brooklyne. Apžvelgęs vykdomosios tarybos praėjusią veiklą, susipažinęs su paruoštąja apyška, susirinkimas ją patvirtino ir išrinko naują vykdomąją tarybą. Išrinktoji vykdomoji taryba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — J. Audėnas, vicepirmininkas — Izdininkas — Vytautas Banelis, sekretorė — Viktorija Čečetienė, narys — Alfonsas Koncė.

LDD 7-oji kuopa per B. Spūdienę Darbininko spaudos darbam paremti paaukojo 15 dol. Darbininko administracija Draugijai nuoširdžiai dėkoja.

Organizacijos ir pavieniai asmenys, kurie norėtų savo renginius, įvyksiančius liepos mėnesį, pagarsinti Darbininke, prašomi tai atlikti birželio pabaigoj, nes liepos 4-26 spaustuvė atostogaus.

Baisiojo Birželio 40-ties metų sukaktį minime kaip tik šį mėnesį. Ar gali būti geresnis tų tragiškų įvykių paminėjimas, kaip akivaizdus jų priminimas laisvajam pasauliui. Tai geriausiai atliksime padovanodami kitataučių įstaigom, bibliotekom ir pavieniam veikėjam J. Pajaujio parašytą knygą "Soviet Genocide in Lithuania". Žiūrėk iliustruotą skelbimą Darbininko šeštame puslapy.

Ateinantį rudenį Kultūros Židinyje rengiama visa eilė parodų: spalio 3-4 Vandos Balukienės iš Chicagos, spalio 10-11 Elenos Kepalaitės, spalio 17-18 Vytautl Igno, lapkričio 14-15 Prano Lapės.

Moteris, turinti 6 kambarius su baldais, ieško kitos moters, kuri norėtų kartu gyventi, prisidedama prie nuomos mokėjimo. Informacijai telefonas: MI 7-39 71.

Balfo madų parodai pasibaigus, Andrew Koval-Kavaliauskas su Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko skyriaus dovanota Tamošaičių išleista knyga "Lithuanian National Costume" tarp modelių, pranešėjų ir rengėjų. Iš k. trečias A. Koval, toliau pranešėja Gražina Tiškutė-Tucci su sūneliu, rengėja Janina Gerdviliene, Giedrė Stankūnienė, pravedusi parodą, įskaitant ir tautinių drabužių pristatymą, ir Ramutė Česnavičienė, suorganizavusi tautinių drabužių pristatymą. Nuotr. L. Tamošaičio

PERKŪNO KONCERTAS

J. STANKŪNAS

New Yorko vyrų choras vadovaujamas **Viktoro Ralio**, birželio 6 Kultūros Židinyje turėjo 18-ąjį savo tradicinį metinį koncertą.

Koncerto programą sudarė 15 choro numerių ir 3 duetai. Jų tarpe buvo 5 kūriniai iš klasikinės muzikos aruodo, o kiti — lietuvių kompozitorių harmonizuotos, išvystytos bei originalios kūrybos dainos.

Pirmu išėjimu choras padainavo 8 dainas: Br. Jonušo "Suaidės vėl laisvės dienos" (žodžiai J. Adomaičio) J. Bendoriaus harmonizuotą "Anoj pusėj Nemuno", J. Karnavičiaus aranžuotą "Vaikščiojau", L. Beethoveno "Naktis", J. Gaidelio išvystytą "Saltyšius", T. Brazio "Oi, toli už Nemuno", St. Šimkaus "Vai broli, broli" ir J. Bleichmano "Piliakalnis". Išskyrus dvi, kitos visos buvo liaudies dainos.

Nežinia, kaip čia pateko į "lietuvišką šeimą" Beethovenas su Bleichmanu. Turėjo būti pažymėta programoj, kieno lietuviškas tekstas; to nebuvo.

Po pertraukos choras atliko dvi ištraukas iš operos "Rigoletto" — G. Verdi ir vieną iš operos "Demonas" — A. Rubinstein. Vėl per "klaidą" ne vietoj papuolė tarp meno galiūnų J. Karoso "Augo kieme klevelis".

Dainavimas ištraukų iš operų nesudarė reikiamo įspūdžio, nes muzika parašyta galingiems choram, dideliom ansambliui su orkestru, profesionalam. Mėgėjai dainininkai niekuomet nepajėgs tinkamai to atlikti. Imkim pavyzdį iš Ciurlionio ansamblio, kuris yra visais atžvilgiais daug pajėgesnis ir tai operinio meno nesivaiko.

POLITINĖ KONFERENCIJA NEW YORKE

Lietuvių Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungų rengta politinė konferencija New Yorke birželio 12-13 praėjo su dideliu pasisekimu. Abi dienas svarstybose dalyvavo šimtas su viršum asmenų kurių geras trečdalis jaunimo. Kalbėjo pramatyti paskaitininkai ir simpoziumų dalyviai. Šeštadienį dar prisidėjo svečias iš Baltųjų Rūmų (JAV prezidento patarėjas politiniam reikalui).

Šeštadienio vakarą, minint 40 metų sukaktį nuo baisiojo birželio išvežimų, atvyko daug daugiau dalyvių. Paskaitą skaitė dr. Adolfas Damušis. Meninė programoj dalyvavo solistė Angelė Kiaušaitė ir poetė Birutė Pūkelevičiūtė.

Apie viską išsamiai bus aprašyta ir iliustruota artimiausiose Darbininko numeriuose.

kaip galima geriau savo vadovaujamus choras pastatyti. Žinoma, dar neturi muzikinio patyrimo veikloj, įgudimo ir bendrai susivokimo muzikos mene. bet visa tai su laiku ateis. Svarbu, kad jis turi talentą, ryžtą, kultūrinio meno viziją ir jaučiamai vystosi; jo muzikiniai horizontai plėsis.

Žmonių buvo pilna salė. Tai įrodymas, kad lietuvių visuomenė Perkūno chorą mėgsta ir jo dainininkų pasiaukojimą dainai įvertina ir palaiko.

-0-

Choro koncerto papildai

Perkūno choras savo metiniam koncertam mėgsta gražiai papuošti salę, ją padėkuroti. Jau keletą metų iš eilės nupiešiamas scenovaidis — galinės sienos dekoracija. Ir šiemet tokią dekoraciją nutapė dail. Antanas Stelingis. Dekoracija vaizdavo plačias ežero pakrantes, laukus, kaimus. Salėje ant sienos buvo sukabinti choro dirigentų portretiniai šķikai, padaryti to paties A. Stelingio.

Po koncerto tuoj buvo persitvarkyta. Publika susėdo prie apskritų stalų, kur vyko bufetinio stiliaus vaišės. Šokiama grojo šaunus ir visų mėgstamas Joe Thomas orkestras. Buvo ir gausi loterija. Visas koncertas buvo tvarkingai suorganizuotas ir pravestas. Visiems paliko gerą įspūdį. (P.J.)

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Putinai, Aidas, Hamiltono mergaičių choras, dainuoja: Gegužio aitvarai, Tave matau, Beausantanti aušrelė, Ko liudi, berželi, Plaukia sau laivelis, Meilė grįžta, Lopšinė, Putinai, Papatėlis žydį, Prisimink, Serenada, Pasėjau dobilą, Pamylėjau vakar, Trys seselės, Dainuokim po du. Vadovas Jonas Govėdas.

Žiemelytė su jumis, solistė dainuoja šias dainas: Gražink mus Tėvyne, Kažkur toli, Kad aš našlaitėlė, Štai ji mano žemė, Žvaigždėlė, Neverk, motule, Malda, Dedikacija, Belaisvis, Kodėl?, Mano dalia, Mirtis ir mergaitė, Ave Maria.

Antanas Keblys, baritonas, dainuoja: Ko vėjai pučia, Oi griežle, griežlele mano, Tų mergelių dainavimas, Jei nori valioj būti, Gale tėvo sodo, Stok ant akmenėlio, Eik, Jonuli, namo, Dėdės Jono Polka, Ar ateis, Kai širdį tau skausmas, Marija, Motina malonės, Neapleisk mūsų, Motinėle, Klajūnui, Rūta, Garsumo Vilnius, Udrio daina. Kur bakūžė samanota.

Kiekviena plokštelė kainuoja po 8 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.